
БІБЛІОГРАФІЯ ДО ТРИТОМНИКА “УКРАЇНА І РОСІЯ В ІСТОРИЧНІЙ РЕТРОСПЕКТИВІ”

БІБЛІОГРАФІЧНІ ПОКАЖЧИКИ

Бібліографічний покажчик наукових праць української еміграції, 1920—1931 рр. / Склад П. Зленко. — Прага, 1932. — 153 с.

Бібліографія видань Інституту історії України НАН України 1936—2001. — К. : Інститут історії України НАН України, 2002. — 161 с.

Бойко М. Бібліографія української бібліографії періоду державності й діаспори, 1917—1980. — Блюмінгтон, 1989. — 166 с.

Взгляд в прошлое: Становление тоталитарной системы в СССР : Указатель книг и статей на рус. яз. за 1988 — 1 пол. 1990 / ГБИЛ ; Сост. К. К. Тарасов ; Ред. В. А. Фокеев. — М., 1990. — 80 с.

Гарвардські українознавчі студії : Покажч. до томів 1—15 (1977—1991) / Уклад. К. Д. Тейлор, З. Борисюк ; Ін-т укр. археографії АН України, 1992. — 176 с.

Життя і революція, 1925—1934 : Системат. покажч. змісту / Укл. Н. М. Рева. — Львів, 1970. — 163 с.

Здіорук С. І., Гриневич Л. В., Здіорук О. І. Покажчик публікацій про діяльність ОУН та УПА (1945—1998 рр.) / Ін-т історії України ; Нац. ін-т стратег. досліджень НАН України. — К., 1999. — 172 с.

Зміст часопису “Зона” (№ 1—9, 1992—1995) // Зона. — К., 1995. — № 10. — С. 216—224.

Иезильберг В. Д., Чечегова Н. И. Библиография литературы по проблемам насилия, террора и репрессий, опубликованной в СССР и России в 1986—1996 гг. // История и террор : Материалы межвуз. науч. конф. — Пермь, 1998. — С. 60—93.

Історична дружба російського і українського народів : Бібліогр. покажч. (До 300-річчя воз’єднання України з Росією) / Укл. Н. В. Вайсберг та ін. — К., 1954. — 56 с.

Історія України : Науково-допом. бібліогр. покажч. / ДІБ. — К., 1971—2000.

Калинович І. Бібліографія українознавства за 1914—1923 рр. Вип.1: Історія України / НТШ. — Львів, 1924. — 59 с.

Катаев И. Обзор рукописных памятников по истории Слободской Украины, хранящихся в военно-ученом архиве в С.-Петербурге // Сборник Историко-филологического общества. — Х., 1902. — № 13. — С. 33—90.

Каталог видань Української Академії Наук, 1918—1930 / Приготував і видав Дмитро М. Штогрин. — Чикаго, 1966. — 286 с.

Крайнева Н. Я., Пронина П. В. Народничество в работах советских исследователей за 1953—1970 гг. : Указ. лит.-ры. — М., 1971. — 232 с.

Красный архив : Ист. журнал. 1922—1941 : Аннотир. указ. содержания / Сост. Р. Я. Зверев. — М., 1960. — 252 с.

Кудлай П. Висвітлення історії України в загальносоюзних історичних журналах : Системат. покажч. статей і публікацій (1921—1958 рр.) // Науково-інформ. бюлетень Архівного Управління УРСР. — 1959. — № 3. — С. 78—125; № 4. — С. 82—112.

Література, повернена з фонду спеціального зберігання : Бібліогр. покажч. літ.-ри / Уклад. Л. Александрова та ін. — К., 1992. — 202 с.

- Міжетнічні стосунки в Україні : Бібліогр. довід. / Ін-т соціології АН України ; Упоряд. Л. М. Рижаківа. — К., 1994. — 50 с.
- Навіки разом : Бібліогр. покажч. / АН УРСР. Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаніка ; Упоряд. Н. Терейчик. — Львів, 1979. — 125 с. — (До 325-річчя возз'єднання України з Росією).
- Надзорные производства Прокуратуры СССР по делам об антисоветской агитации и пропаганде : Аннот. кат., март 1953—1958 / Сост. О. В. Эдельман и др. — М., 1999. — 943 с. (Россия. XX век. Док.)
- Нации и интернационализационные процессы в современном мире : Аннот. указ. л-ры / АН УССР. Ін-т філософії ; Сост. — ред. А. А. Роговая. — К., 1989. — 186 с.
- Национальные отношения в СССР на современном этапе : Библ. указ. / ГБЛ ; Сост. Н. В. Гавриленко. — М., 1977. — 80 с.
- Национальные отношения в условиях развитого социализма : Осн. сов. лит-ра за 1970—1983 гг. — М., 1984. — 78 с.
- Национальные отношения и дружба народов в СССР : Библиогр. / АН АрмССР. — Ереван, 1973. — 139 с.
- Национальный вопрос в России (1900—1917 гг.) : Аннот. указ. книг, ст. и публ. в журналах / РГБ ; Сост. И. Г. Гальперина и др. — М., 1995. — 100 с.
- Покажчик змісту “Українського історика” за роки 1963—1997 // УІ. — 1999. — № 1. — 174 с.
- Правозащитники репрессированных народов [праці за 1970—1990 рр.] / Сост. Б. Лайпанов. — М., 1996. — 177 с.
- Реакційна суть ідеології і політики українського буржуазного націоналізму : Покажч. літ-ри за 1976—1985 рр. / Укл. М. А. Вальо, Т. М. Дубова. — Львів, 1987. — 186 с.
- Репресії 20—30—40-х і початку 50-х років на Україні : Наук. — допоміж. бібліогр. покажч. / Упоряд. Л. Ю. Ступак та ін. — К., 1992. — 186 с.
- Сильчевский Д. П.* Систематический указатель статей и материалов, помещенных в журнале “Былое” за 1917—1922 гг. — М., 1923.
- Сильчевский Д. П.* Систематический указатель статей и материалов, помещенных в журналах “Былое” и “Минувшие годы” за 1906—1908 гг. — М., 1923.
- Систематический указатель содержания журнала “Голос минувшего” за 10 лет (1913—1922 гг.) / Сост. М. А. Цявловский и др. // Голос минувшего. — 1923 — № 1. — С. 225—252.
- Тоталитарная система в СССР. История и пути преодоления : Указ. книг и стат. на рус. яз. за 1988 — 1 пол. 1992 / Сост. К. К. Тарасов. — М., 1992. — 164 с.
- Труды русской, украинской и белорусской эмиграции, изданные в Чехословакии в 1918—1945 гг. — Прага, 1996. — Т. 1. — Ч. 1—3.
- Указатель статей и заметок, напечатанных в “Украинской жизни” в 1912—1916 гг. — Б. м., б. г. — 44 с.
- Украинская литература на страницах журнала “Современник” (1847—1866) : Библиогр. материалы // Сб. работ студ. науч. об-ва Харьк. библ. ин-та. — 1957. — Вып. 1. — С. 93—106.
- Украинская ССР в изданиях братских республик (По материалам академ. библиотек) : Биобибл. указ. / АН УССР. Ін-т філософії ; Сост. С. И. Белоконь. — К., 1988. — 151 с.
- Україна в етнонаціональному вимірі : Рекоменд. бібліогр. покажч. / Авт.-уклад. С. М. Остапенко ; НПБУ. — К., 2001. — 93 с.
- Українська революція і державність (1917—1920 рр.) : Наук.-бібліогр. вид. / Уклад. А. Л. Панова та ін. ; НАН України. НБУВ. — К., 2001. — 816 с.
- Українська Центральна Рада : Біобібл. покажч. / Укл. Т. О. Сосновська та ін. — Х., 1999. — 102 с. — Імен. покажч.: с. 93—101.

Українсько-руський архів (1906—1925) : Показч. змісту томів / АН України. ЛНБ ім. В. Стефаника ; Уклад. І. Р. Романюк ; Наук. ред. Ф. І. Стеблій. — Львів, 1992. — 101 с.

Хандрос І. Б., Ланда Е. Я. Публікації істпартів, істмолів та істпрофів України : Бібліогр. показч. — Х. ; К., 1932. — 106 с.

Bibliography of Ukrainian and Slavic studies serials located in the Slavonic library Prague / P. Murasko. — Edmonton, 1990. — 126 p.

Horak S. M. Russia, the USSR and Eastern Europe : A Bibliogr. Guide to English Language Publications. — Littleton, 1964—1974. — 1978. — 488 p. ; 1975—1980. — 1982. — 279 p. ; 1981—1985. — 1987. — 273 p.

Russia and Eastern Europe : A Bibliogr. Guide to Western—Language Publications / Ed. by P. L. Horecky. — Chicago, 1965. — 473 p.

Lavrinenko J. Ukrainian Communism and Soviet Russian Policy toward the Ukraine : An annotated bibliogr. 1917—1953 / Ed. by D. Goldstein ; Foreword by J. S. Reshetar. — N. Y., 1954. — 454 p. — (Research program on the USSR. XXVIII).

ДОВІДКОВІ ВИДАННЯ

Деятели СССР и революционного движения России : Энциклопед. слов. Гранат. — М., 1989. — 832 с. : ил. — (Биогр. слов. и справ.).

Котляр М. Ф., Кульчицький С. В. Шляхами віків : Довід. з історії України. — К., 1993. — 379 с.

Лебединская Т. Н. Санкт-Петербург и Украина. XVIII—XX вв. : Историко-биограф. слов. / Под ред. В. И. Подобеда и С. П. Полутиной. — СПб., 2002. — 284 с.

Лубянка, ВЧК—ОГПУ—НКВД—НКГБ—МГБ—МВД—КГБ, 1917—1960 : Справ. / Сост. А. И. Кокурин, Н. В. Петров. — М., 1997. — 349 с. — Имен. указ. : с. 331—340.

Національні меншини України : Інформ. довід. / Упоряд. Т. І. Пилипенко, А. І. Осауленко. — К., 1995. — 96 с.

Политические партии России. Конец XIX — первая треть XX века : Энцикл. — М., 1996. — 872 с.

Росси Ж. Справочник по ГУЛАГу : В 2 ч. — Изд. 2-е, доп. / Предисл. А. Безансона. — М., 1991. — Ч. 1. — 263 с. ; Ч. 2. — С. 264—548.

Рутыч Н. Н. Биографический справочник высших чинов Добровольческой армии и Вооруженных Сил Юга России : Материалы к истории Белого движения. — М., 1997. — 295 с.

Смирнов М. Б. Система исправительно-трудовых лагерей в СССР, 1923—1960 : Справ. — М., 1998. — 599 с.

Ткаченко А. Ф. Российские деятели украинского происхождения: История отношений Украины и России в лицах за 337 лет (1654—1991) : Биограф. справ. — Луганск, 1998. — 485 с. : портр.

Україна. 10 років незалежності : Інформ. довід. / Упоряд. О. Кучерук. — К., 2001. — 80 с. : іл., карта.

Україна: етнонаціональна палітра суспільного розвитку : Слов.-довід. / Ю. Римаренко та ін. — К., 1997. — 271 с. — Бібліогр.: с. 259—263 (78 назв). — Алф. показч. ст.: с. 264—271.

Україна партизанська, 1941—1945. Партизанські формування та органи керівництва ними : Наук. — дов. вид. / ЦДАГО Укр. — К., 2001. — 319 с.

Українські політв'язні в СРСР : Адресний показч.: За станом на грудень 1981 р. / Упоряд. М. Гарасовська. — Торонто ; Балтимор, 1981. — 204 с.

Хроника революционного рабочего движения на Украине (1900—1917) : Справ. / Сост. О. А. Белоцкая и др. ; Отв. ред. В. Г. Сарбей. — К., 1987. — 375 с.

ДЖЕРЕЛА

Акты, относящиеся к истории Южной и Западной России, собранные и изданные Археографической комиссией. — Т. 10 (Доп. к Т. 3). Переговоры об условиях соединения Малороссии с Великой Россией (1653—1654) / Под. ред. Г. Ф. Карпова. — СПб., 1878. — 838 стлб., 24 с.

Архив Русской революции : В 22 т. — М., 1991—1993.

Архив Троцкого. Коммунистическая оппозиция в СССР, 1923—1927 / Научн. ред. Г.И.Чернявский и др. ; Ред.-сост. Ю. Фельштинский. — М., 1990. — Т. 1—4. — То же : В 3 т. — Х., 2001. — Т. 2. — 488 с.

Багатопартійна українська держава на початку ХХ ст. : Прогр. документи перших укр. політ. партій / Упоряд. В. С. Журавський. — К., 1992. — 92 с.

Бобровський Ю. Імперіалізм Росії і московський народ // СВУ-СУМ: Спогади, докум. й матеріали про діяльність. — Н.-Й. ; Мюнхен, 1964. — Зб. 2. — С. 249—258.

Боротьба проти УПА і націоналістичного підпілля : Інформ. докум. ЦК КП(б)У, обкомів партії, НКВС—МВС—МДБ—КДБ, 1943—1959 / Упоряд. А. Кентій та ін. — К. ; Торонто, 2002. — Кн. 1: 1943—1945. — 596 с.

Борщак І. Ідея соборної України в Європі в минулому по невиданих документах і стародавніх працях. — Париж, 1923. — 26 с.

Борьба Украины с польским владычеством и присоединение ее к России : Материалы и докум. / Сост. С. Ф. Калашникова. — М., 1939. — 224 с.

В ім'я України : Зб. докум. [Президента України Л.Д.Кучми і прем'єр-міністра України В.П.Пустовойтенка]. — К., 1999. — 95 с.

Вивід прав України : Докум. і матеріали до історії укр. політ. думки / Упоряд. Б. Кравців. — Н.-Й., 1964. — 250 с.

Відновлення української держави в 1941 році : Нові докум. і матеріали / КНУ ім. Т.Г.Шевченка ; ЦДАВО ; Передм. В.Сергійчука, с. 3—35. — К., 2001. — 198 с. — Імен. покажч.: с.187—197.

Відродження української державності: проблеми історії та культури : Матеріали міжнар. наук. конф. (Одеса, 13—16 трав. 1996 р.) / Ред. В. М. Запорожан та ін. / НАН України. Ін-т історії України та ін. — Одеса, 1996. — Ч. 1. — 272 с.

Воссоединение Украины с Россией : Докум. и материалы : В 3 т. / АН СССР. Ин-т истории ; АН УССР. Ин-т истории ; Ред. кол.: П. П. Гудзенко и др. — М., 1953. — Т. 1: 1620—1647. — 586 с. ; Т. 2: 1648—1651. — 559 с. ; Т. 3: 1651—1654. — 546 с.

Героїзм і трагедія Холодного яру : (Зб. матеріалів і спогадів). — К., 1996. — 315 с.; [Докум.: с. 164—201].

Грабовецький В. В., Ярошинський О. Б. Визвольна боротьба на Волині у 1648—1657 рр. : Огляд опублік. джерел / Прикарпат. ун-т ім. В. Стефаника. — К., 2000. — 46 с. — Бібліогр. в прим.: с. 29—38.

Декларація про державний суверенітет України: Прийнята Верховною Радою УРСР 16 липня 1990 р. — К., 1990.

Державна самостійність України : Прогр. докум. та довідк. матеріали / Всеукр. політ. об'єдн. — К., 1994. — 40 с.

До історії міжнародних процесів на Україні (30-ті роки) : Докум. і матеріали / Авт. публ. А.Яковлева та ін. // УІЖ. — 1992. — № 12. — С. 97—106; 1993. — № 2—3. — С. 58—69.

Документ всесторонньої русифікації та затиску (Постанова колегії Міністерства Освіти УРСР) // Визвольн. шлях. — 1983. — № 12. — С. 1468—1476.

Документи трагічної історії України (1917—1927 рр.) / Ред.-упоряд. П. П. Бачинський. — К., 1999. — 640 с. — (Реабілітовані історією). — Бібліогр.: с. 622—640 (перелік док.).

- Документи українського комунізму / Вступ. ст. І. Майстренка. — Н.-Й., 1962. — 233 с.
- Документы, объясняющие историю Западно-Русского края и его отношения к России и Польше / Под ред. М. О. Кояловича. — СПб., 1865. — 658 с.
- Документи Богдана Хмельницького (1648—1657) / Упоряд. І. Крип'якевич, І. Бутич. — К., 1961. — 740 с.
- Етнологічна історія України в документах та матеріалах : [Зб. докум.] / Упоряд. І. О. Кресіна та ін. ; НАН України. Ін-т укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського, 1997. — Вип. 1. — 166 с. — Бібліогр. в тексті та в підрядк. прим.
- Етнологічний розвиток України : Терміни, визначення, персоналії / Відп. ред. Ю. І. Римаренко, І. Ф. Курас. — К., 1993. — 807 с.
- З епістолярної спадщини гетьмана Івана Мазепи [85 вперше опубл. листів] / НАН України. Ін-т історії України ; Упоряд. та авт. передм. В. В. Станіславський. — К., 1996. — 191 с. — Бібліогр. в підрядк. прим. до передм. — Імен. покажч.: с.183—185. — Геогр. покажч.: с. 186—188.
- “Закордот” в системі спецслужб Радянської України : Зб. докум. / Нац. акад. СБУ ; Упоряд. В. О. Козенюк, М. М. Вівчарик ; Ред. В. С. Сідак. — К., 2000. — 212 с. — Текст: рос. — Частина тексту: укр. — Імен. покажч.: с. 200—205.
- Зарицький В. Крутянська подія : [Спогади очевидців] / Фондація ім. О. Ольжича. — 2-ге вид. [1-е вид. — США, 1972]. — К., 2001. — 78 с.: іл., портр., схема. — Бібліогр.: с.71 (6 назв) та в підрядк. прим.
- Зібрання малоросійських прав 1807 р. / Уклад. і авт. передм. К. А. Вислобоков. — К., 1993. — 367 с. — Бібліогр.: с. 351—362.
- Зібрання чинних міжнародних договорів України / Уклад. Є. В. Корнійчук та ін. ; Заг. ред. А. М. Зленко ; МЗС України. — Офіц. вид. — К., 2001. — Т. 1: — 1990—1991 рр. — 453 с.: іл., табл.
- Крайківський О. “Визволителі” : Описи-спогади. — Дрогобич, 1998. — 815 с.: іл., портр.
- Культурне будівництво в Українській РСР: Найважливіші рішення Комуністичної партії і радянського уряду 1917—1959 рр. : Зб. докум. : В 2 т. — К., 1960—1961. — Т. 1. — 882 с. ; Т. 2. — 664 с.
- Левицький К. Великий зрив: До історії укр. державності від березня до листопада 1918 р. на підставі споминів та документів. — Львів, 1931. — 149 с. ; те саме: Н.-Й., 1968. — 152 с.: іл.
- Ленін В. І. КПРС про боротьбу з націоналізмом : Докум. і матеріали. — К., 1978. — 248 ст. ; те саме: К., 1985. — 274 с.
- Лизанчук В. В. Навічно кайдани кували : Факти, докум., комент. про русифікацію в Україні / Ін-т народознавства ім. І.Крип'якевича НАН України. — Львів, 1995. — 415 с.
- Літопис нескореної України : Докум., матеріали, спогади / Н-д. центр. історії нац.-визвол. змагань України. — Львів, 1993. Кн. 1 / Підгот. Я. Лялька та ін. ; Авт. передм., с. 3—24, Я. Лялька, Р. Бачинський. — 796 с.: іл. ; Кн. 2. / Підгот. Я. Лялька та ін. ; Відп. ред. та авт. передм. Я. Лялька. — 1997. — 663 с.: іл., табл., портр. — Імен. покажч.: с. 562—617. — Геогр. покажч.: с. 618—649.
- Матеріали до позиції визвольної боротьби українського народу: 1941—1953 рр. — Мюнхен, 1993. — 185 с.
- Мирні переговори між Українською державою та РСФРР, 1918 р.: Протоколи і стеногр. пленар. засідань : Зб. докум. і матеріалів / Упоряд. О. І. Лупандін та ін. ; Редкол.: В. Ф. Верстюк (відп. ред.) та ін. ; Авт. передм., прим., покажч. імен О. І. Лупандін ; Ін-т історії України НАН України та ін. — К., 1999. — 366 с.

Мицик Ю. А. Джерела з історії національно-визвольної війни українського народу середини XVII століття / Дніпропетр. від-ня ін-ту укр. археографії та джерелознавства НАН України. — Дніпропетровськ, 1996. — 260 с. — Бібліогр.: с. 219—261 та в підрядк. прим.

Москвофілство : Докум. і матеріали / Ред. С. А. Макаруч ; Вст. ст., комент., упоряд. О. Сухой. — Львів, 2001. — 236 с. — Бібліогр.: с. 222—223.

Национальный вопрос в СССР : Сб. докум. / Сост. Р. Купчинский. — Б. м., 1975. — 443 с.

Национальный вопрос на перекрестке мнений. 20-е годы : Докум. и материалы / РАН. Ин-т Росс. истории ; Сост. Н. Т. Фролов и др. — М., 1992. — 268 с.

Національне питання на Україні та розлам КПЗУ : Зб. ст. і докум. / Передм. Є. Гірчак. — Х., 1927. — 210 с.

Національне примирення чи конфронтація? : Зб. докум. / Упоряд. О. М. Веселова ; Відп. ред. С. В. Кульчицький ; НАН України. Ін-т історії України. — К., 1999. — 540 с.: табл. — Бібліогр. в підрядк. прим.

Національні відносини в Україні у XX ст. : Зб. докум. і матеріалів / НАН України. Ін-т нац. відносин і політології ; Упоряд. М. І. Панчук та ін. ; Гол. ред. І. Ф. Курас. — К., 1994. — 560 с. — Імен. покажч.: с. 545—550.

Національні процеси в Україні: Історія і сучасність : Докум. і матеріали : Довід. у 2-х ч. / Ред. В. Ф. Панібудьласка. — К., 1997. — Ч. 1 / Упор. І. О. Кресіна та ін. — 583 с. ; Ч. 2 / Упор. І. О. Кресіна, В. Ф. Панібудьласка. — 704 с.

Петровський М., Путілов В. Історія України в документах і матеріалах. — К., 1941. — Т. 3 (1569—1654).

Портрет темряви : Свідчення, докум. і матеріали [Про геноцид XX ст. в Україні за національною ознакою] : У 2-х кн. — К. ; Н.-Й, 1999. — Кн. 1. — 705 с. ; Кн. 2. — 611 с.

Революция и национальный вопрос : Докум. и материалы по истории нац. вопроса в России и СССР в XX в. / Ред. С. Диманштейн. — Т. 3: 1917. Февраль—октябрь / Сост. И. Левин, Е. Драбкина. — М., 1930. — 467 с.

Революция на Украине по мемуарам белых / Сост. С. А. Алексеев ; Под ред. Н. Н. Попова. — [Репринт. відтвор. вид. 1930 р.]. — К., 1990. — 436 с.

Решит О. П., Симоненко Р. Г. Українсько-російські переговори в Москві (січень—лютий 1919 р.) : Зб. докум. / Ін-т історії України НАН України. — К., 1996. — 85 с.

Россия—Украина. 1990—2000 : Докум. и материалы : В 2 кн. — М., 2001. — Кн. 1. — 485 с. ; Кн. 2. — 440 с.

Секретна постанова [ЦК КПРС “Про дальше вдосконалення навчання і викладання російської мови” 1978 р.] в справі русифікації // Визвольн. шлях. — 1983. — № 8. — С. 941—943.

Советское содружество народов (объединительное движение и образование СССР) : Сб. докум., 1917—1922. — М., 1972. — 336 с.

Спілка Визволення України: Стеногр. звіт судового процесу. — Харків, 1931. — Т. 1. — 712 с.

Споконвічна українська земля: історичні зв'язки Північної Буковини з Росією і Наддніпрянською Україною : Докум. і матеріали / Гол. ред. кол. Ф. П. Шевченко. — Ужгород, 1990. — 467 с.

У боротьбі за Українську державу : Есеї, спогади, свідчення, літописання, докум. Другої світової війни / Ред. М. Марунчак. — Львів, 1992. — 1301 с.

Україна в міжнародно-правових відносинах : [Зб. докум.]. — К., 1996. — Кн. 1: Боротьба із злочинністю та взаємна правова допомога / Упоряд. В. Л. Чубарев, А. С. Мацко. — 1176 с.: портр.

Україна на міжнародній арені : Зб. докум. і матеріалів, 1986—1990 рр. / Упоряд. і авт. комент. Ю. К. Качуренко. — К., 1993. — 551 с.

**НОВІТНИЙ УКРАЇНСЬКИЙ
ДЕРЖАВОТВОРЧИЙ ПРОЦЕС**

- Україна на міжнародній арені: Зб. докум. і матеріалів, 1991—1995 рр. — К., 1998. — Кн. 1.
- Україна—Росія, 1990—2000 рр. : Докум. і матеріали / Упоряд. Л. М. Колотилова та ін. ; МЗС України ; МЗС РФ. — К., 2001. — 774 с.: табл. — Алф.-предм. покажч.: с. 744—752. — Предм.-темат. покажч.: с. 753—754.
- Українізація радянських установ : Декрети, інструкції, матеріали. — Харків, 1926—1927. — 104 с.
- Українська суспільно-політична думка в ХХ ст. : Докум. і матеріали / Упоряд. Т. Гунчак і Р. Сольчаник. — Балтимор ; Мюнхен, 1983. — Т. 1—3.
- Українська Центральна Рада : Докум. і матеріали : У 2 т. / НАН України ; ЦДАВО України ; Упоряд. В. Ф. Верстюк та ін. ; Відп. ред. В. А. Смолій. — К., 1996—1997. — (Пам'ятки історії України. Сер. 5. Джерела новітньої історії / Ред. рада: П. П. Толочко (голова) та ін.) — Т. 1: 4 берез.—9 груд. 1917. — 1996. — 589 с.: іл., портр. ; Т.2: 10 груд. 1917 р.—29 квіт. 1918 р. — 1997. — 421 с.: іл., портр.
- Українське державотворення: Акт 30 червня 1941 р. : Зб. докум. і матеріалів / Пер. з нім. Г. Сварник ; Упоряд. О. Дзюбан ; Ред. і передм. В. Кук, Я. Дашкевич. — Львів ; К., 2001. — 557 с. — Бібліогр.: с. 508—510. — Імен., геогр. та етнічн. покажч.: с. 508—554.
- Український національний фронт: Дослідження, докум., матеріали / Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України ; Укр. Ін-т освітньої політики (Мюнхен) / Упор. М. Дубас, Ю. Зайцев. — Львів, 2000. — 676 с.: іл., портр. — Імен. покажч.: с. 652—666. — Бібліогр. в кінці ст. та в підрядк. прим.
- Український національно-визвольний рух: березень—листопад 1917 року : Докум. і матеріали / Ін-т історії України НАН України ; ЦДАВО ; Дослідн. ін-т сучасної укр. історії (Філадельфія) / Відп. ред. В. Верстюк ; Упор. В. Верстюк (кер.) та ін. — К., 2003. — 1024 с.
- Український правозахисний рух : Докум. і матеріали Української громадської групи сприяння виконанню Гельсінських угод / Упоряд. О. Зінкевич. — Торонто ; Балтимор, 1978. — 478 с.
- Українсько-московська війна в документах / Упоряд. П. Шандрук ; Передм. і ред. В. Сальського. — Варшава. — (Пр. УНІ. Т. 15). — Ч. 1: Оперативні документи штабу армії УНР. — 1933. — 406 с.
- Українсько-російські переговори в Москві (січень—лютий 1919 р.): Зб. докум. / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1996. — 85 с.
- Універсали Богдана Хмельницького, 1648—1657 : Зб. докум. / Упоряд. І. Крип'якевич, І. Бутич ; Ін-т історії України НАН України та ін. — К., 1998. — 381 с.: іл., портр. — Предм. покажч.: с. 357—364. — Імен. покажч.: с. 365—368. — Бібліогр. в прим. — (Пам'ятки історії України).
- Універсали Івана Мазепи. 1687—1709 / Гол. ред. П. С. Сохань. — К., 2002. — Кн. 1. — 780 с. — (Матеріали до укр. дипломатарію. Універсали укр. гетьманів).
- Уряди України у ХХ ст. : Наук. докум. вид. / С. В. Кульчицький та ін. ; Відп. ред. В. М. Литвин ; Пер. на англ. мову Дж. Мейс і Т. В. Піскунова. — К., 2001. — 606 с.: іл., портр. — Текст: укр., англ. — Бібліогр. в кінці розд.
- Чайковський А. С.* Невідома війна: Партизанський рух в Україні 1941—1944 рр. мовою документів, очима історика. — К., 1994. — 256 с.
- The Human Rights Movement in Ukraine : Doc. of the Ukrainian Helsinki Group, 1976—1980 / Ed. by L. Verba and V. Yasen. — Baltimor a.o., 1980.
- Russian Oppression in Ukraine : Reports and doc. — London, 1962. — 576 p.

ЛІТЕРАТУРА

- А що нам робити з Росією? : З “круглого столу” в редакції журналу на тему “Україна і Росія: двосторонні відносини чи стратегічне партнерство?” // Політика і час. — 1996. — № 3. — С. 7—18.
- Абаліхін Б. С.* Український народ у Вітчизняній війні 1812 р. — К., 1962. — 63 с.
- Айолло Г. Г.* Большевики і національне питання / Пер. Г. Ч. і С. Л. ; 3 передм. і прим. М. Галагана. — Київ ; Прага ; Львів, 1924. — 44 с.
- Алексеева Л. М.* История инакомыслия в СССР: Новейший период. — Вильнюс ; М., 1992. — 352 с.
- Алексієвець М., Чубата О.* Переяславська угода: вияв двосторонніх взаємин // Наук. зап. Терноп. ДПУ ім. В. Гнатюка. — Сер.: Історія. — 2002, вип. 1. — С. 4—8. — Бібліогр.: с. 8.
- Андрієвський Д.* Російський колоніалізм і Советська імперія. — Париж, 1958. — 108 с.
- Антонович В. Б.* Погляди українофілів // Антонович В.Б. Твори. — К., 1932. — Т. 1. — С. 238—250.
- Антонович В. Б.* Про українофілів та українофільство // Там же. — С. 131—139.
- Апанович О.* Українсько-російський договір 1654 р.: Міфи і реальність. — К., 1994. — 95 с.
- Бабій М.* Союз РСР і роль України в його утворенні. — К., 1972.
- Багряний І.* Чад імперії. Шовінізм. Національна ідея і “націоналізм”. 2 2 = 4 // Сучасність. — 1992. — № 4. — С. 71—95.
- Бадзьо Ю.* Знищення і русифікація української історії в советській Україні // Укр. історик. — 1981. — № 1/4. — С. 83—97; 1982. — № 1/4. — С. 54—64.
- Базів В. А.* Шлях з рабства : [Замітки на полях історії] . — Львів, 1999. — Кн. 1: 1995—1996. — 279 с.: іл. ; Кн. 2: 1997—1998. — 351 с.: іл.
- Баран В.* Десталінізація в Україні: перша спроба // Сучасність. — 1995. — № 11. — С. 106—117.
- Бачинський Ю.* Большевицька революція і українці : Критичні замітки. — Берлін, 1925. — 48 с. ; те саме: 2-ге вид., доп. — Берлін, 1928. — 135 с.
- Бачинський Ю.* Україна ітредента (по поводу еміграції): Сусп.-політ. скіц. — Львів, 1895. — 139 с. ; те саме: 2-ге вид. — Львів, 1910. — 185 с. ; 3-тє вид. — Берлін, 1924.
- Баитовий І. [Нечуй-Левицький І.С.]* Українство на літературних позвах з Московщиною : Культурол. трактати / Упоряд., авт. вст. ст., М. Чернописький, С. 3—26. — Львів, 1998. — 255 с. — Зміст: Органи російських партій; Непотрібність великоруської літератури для України і для слов'янщини (Сьогочасне літературне прямування); Українство на літературних позвах з Московщиною. — Бібліогр. в під-рядк. прим.
- Беларусь, Россия, Украина — опыт и проблемы интеграции, I межпарламентская конференция (Киев, 10—11 июня 1999 г.). — К., 1999. — 254 с.: ил.
- Белгородский А. В.* Галиция — исконное достояние России. — М., 1914. — 47 с., карт.
- Белебеха І. О.* Україна і комунізм. — Х., 2000. — Кн.1, Ч. 1: Україна напередодні комунізму ; Ч. 2: Україна в полоні ленінізму, або Україна і Ленін. — 2000. — 501 с. — Бібліогр. в тексті.
- Белебеха І.* Україна і комунізм. : У 2 кн. — Кн. 2, Ч. 3: Сталінізація України (1924—1953). — Х., 2003. — 607 с.
- Белецький М. И., Толтыго А. К.* Национально-культурные и идеологические ориентации населения Украины : По данным социолог. опросов // Полис. — М., 1998. — № 4. — С. 74—89.

- Блоусов С.М.* Возз'єднання українського народу в єдиній українській радянській державі / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. — К., 1951. — 166 с.
- Бжеський Р. (Млиновецький).* Переяславська умова в планах Богдана Хмельницького та “переяславська легенда”. — Львів, 1998. — 30 с. — Бібліогр.: с. 29 (10 назв). — Передр. з вид. 1954 р., Торонто.
- Біднов В.* Справа розмосковлення богослуження православної церкви на Україні. — Александров Куй, Польща, 1921. — 28 с.
- Билас І. Г.* Репресивно-каральна система в Україні, 1917—1953 : Сусп.-політ. та історико-правовий аналіз : У 2 кн. — К., 1994. — Кн. 1. — 424 с.: портр. — Бібліогр.; Кн. 2. — 684 с.
- Білецький О.* Шляхи розвитку російсько-українського літературного єднання // Білецький О. Від давнини до сучасності : Зб. пр. з питань укр. літ. — К., 1960. — Т. 2. — С. 83—127.
- Білинський І.* Українські правозахисники каються за злочин Москви // Вісн. ООЧСУ. — 1980. — № 4. — С. 6—7.
- Білокін С. І.* Масовий терор як засіб державного управління в СРСР (1917—1941 рр.) : Джерелознав. дослідження / Ін-т історії України НАН України та ін. — К., 1999. — 446 с.: іл. — Бібліогр.: с. 369—427 та в підрядк. прим. — Імен. покажч.: с. 428—446. — (Україна у ХХ ст.; Т. 1).
- Біляцький С., Хахлюк А.* Україна—Росія—Світ: де вона, модель демократії? // Віче. — 2001. — № 7. — С. 38—59.
- Бодуен де Куртене Я.* “Українське” питання з позанаціональної точки зору // Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови / Уклад. П. Тимошенко. — К., 1961. — Ч. 2. — С. 241—245.
- Бойко І. Д.* Переяславська Рада та її історичне значення. — К., 1953. — 60 с.
- Бойко Ю.* До століття Емського указу // Укр. історик. — 1976. — № 1/4. — С. 5—13.
- Бокало І.* Національна політика Леніна. — Мюнхен, 1974.
- Бондаренко Д. Я.* “Украинский вопрос” в начале первой мировой войны: деятельность украинских сепаратистских организаций в России (1914—1915) // Проблемы социального и гуманитарного знания. — СПб., 2000. — Вып. 2. — С. 9—28.
- Бондарчук П. М.* Національно-культурна політика більшовиків в Україні на початку 1920-х років / Ін-т історії України НАН України. — К., 1998. — 46 с.
- Боргардт О. О.* Дві культури [укр. і рос.]. — Донецьк, 1999. — 370 с.
- Боргардт О.* Російська зона [про “Державну програму збереження і підтримки розвитку російської культури в Україні на 1995—2000 роки”] // Визвольн. шлях. — 1996. — № 5. — С. 530—534.
- Бочковський І. П.* Національна справа. — Відень, 1918. — 187 с.
- Бочковський І.* Поневолені народи царської імперії. Їх нац. відродження та автономічні прямування (До нац. справи в Росії). — Б. м., 1916. — 223 с.
- Бочковський О. І. Т. Г.* Масарик: Національна проблема та українське питання : (спроба характеристики та інтерпретації). — Подєбради, 1930. — 244 с.
- Бочковський О. І.* Нарід собі: Шляхами національної самопомоги серед різних народів. — Подєбради, 1932. — 44 с.
- Бош Е.* Национальное правительство и Советская власть на Украине. — М., 1919. — 55 с.
- Брайчевський М.* Мова і держава : Відкритий лист Президенту України Леонідові Кучмі // Укр. історик. — 2001. — № 1—4. — С. 209—211.
- Брайчевський М. Ю.* Приєднання чи возз'єднання? : Критичні замітки з приводу однієї концепції // Визвольн. шлях. — 1972. — № 6/7. — С. 721—764.

- Бремер Я., Грушевський А.* Русские в украинском государстве. — М., 1993. — 41 с. — (Сер. “Национальные отношения”; Вып. 2).
- Будилович А. С.* Может ли Россия отдать инородцам свои окраины? — СПб., 1907. — 131 с. — (Б-ка Окраин России; № 4).
- Букач В. М.* Политика украинизации в первой половине 20-х годов : Материалы к курсу по истории Украины и украинской культуры. — Одесса, 1997. — 50 с.
- В 300-ліття Хмельниччини (1648—1948) / За ред. Б. Крупницького. — Мюнхен, 1948. — 170 с. — (ЗНТШ ; Т. 156).
- Вараниця І.* Суцільний протимосковський фронт і дух малоросійства // Визвольн. шлях. — 1952. — № 6. — С. 18—23.
- Великая дружба : Сборник, посвященный 300-летию воссоединения Украины с Россией / Отв. ред. С.И.Хримлян ; АН Армянской ССР. — Ереван, 1954. — 239 с.
- Великий договір України з Росією: історичний компроміс чи реальний шанс на стратегічне партнерство? : Матеріали “круглого столу” 30 квітня 1999 р. — К., 1999.
- Величенко С.* Царський уряд в українських губерніях 1800—1914 років — всемогутність чи слабкість? : Деякі зауваження до методології й інтерпретації // Україна Модерна. — Львів, 1998. — № 2—3. — С. 219—224.
- Величенко С.* Суперечливі схеми національної історії: російські та українські інтерпретації власної минувшини // Схід—Захід — 2002. — № 5. — С. 18—41.
- Вивід прав України. — Львів, 1991. — 128 с. — Зміст: Грушевський М. Звичайна схема “русской” історії й справа раціонального укладу історії східного Слов'янства, С. 7—13; *Величко С.* Причини війни Хмельницького з Поляками, С. 14—17; *Липинський В.* Україна на переломі, С. 18—41; *Мазепа І.* Ми стоїмо тепер, братіє, між двома проваллями, С. 42—44; *Орлик П.* Вивід прав України, С. 45—49; *Костомаров М.* Книги Битія Українського народу, С. 50—58; *Франко І.* Україна irredenta [Рец. на одноім. пр. Ю. Бачинського, 1895], С. 59—70; *Франко І.* Поза межами можливого, С. 71—77; *Міхновський М.* Самостійна Україна, С. 78—83; *Грушевський М.* 250 літ, С. 84—88; *Грушевський М.* Виговський і Мазепа, С. 89—98; Четвертий Уні-версал Центральної Ради 22 січня 1918 р., С. 99—102; Прокламації Української Національної Ради 1 листопада 1918 р., С. 103—104; Акт Директорії про з'єднання всіх українських земель, С. 105; *Грушевський М.* На порозі нової України, С. 106—116; *Петлюра С.* В день свята Української Державності, С. 117—118; Універсал Української Головної Визвольної Ради, С. 119—121; Платформа Української Головної Визвольної Ради, С. 122—125.
- Вивчення впливу зовнішньої міграції 1991—1996 рр. на зміни етнічного складу населення України та її регіонів, жовтень 1998 / Підгот. М. О. Шульга та ін. — К., 1998. — 95 с.: іл., табл. — Бібліогр.: с. 79—95 та в тексті.
- Видрич Д.* Росіяни в Україні: під час референдуму, до і після / Пер. з рос. В. Недашківського // Політологічні читання. — 1992. — № 1. — С. 237—249.
- Выдумки “Киевлянина” и польских газет о малорусском патриотизме. — К., 1874. — 90 с.
- Визвольна війна 1648—1654 рр. і возз'єднання України з Росією / АН УРСР. Ін-т історії ; Ред. кол.: В. А. Дядиченко та ін. — К., 1954. — 332 с.
- Винар Б.* Економічний колоніалізм в Україні. — Париж, 1958. — 186 с.
- Винар Б.* Українська промисловість: Студія советського колоніалізму / Передм. В.П.Тимошенка. — Париж та ін., 1964. — 397 с. — (ЗНТШ ; Т. 175).
- Винар Л.* 325-річчя Переяславського договору // Укр. історик. — 1978. — № 4. — С. 139—142.

- Винниченко В. К.* Відродження нації. — Відень, 1920. — Ч. 1—3. ; те саме: [Репринт. відтворення].— К., 1990. — Ч. 1. — 348 с. ; Ч. 2. — 328 с. ; Ч. 3. — 542 с.
- Винниченко В. К.* Заповіт борцям за визволення. — К., 1991. — 127 с.
- Винниченко В. К.* Перед новим етапом. — Торонто, 1958. — 62 с.
- Височенко А.* СССР без маски. — Вінніпег, 1952. — 196 с.
- Витте Е.* Происхождение и развитие Украинофильства. — Шамордино, 1915. — 20 с.
- Вишевич (К. Лоський).* Украинский вопрос. Россия и Антанта. — Б. м., 1918.
- Відкритий лист до Президента України Леоніда Кучми від Президії Світової Наукової Ради при СКУ і голів наукових установ : [заклик відмовитись від широкого відзначення Переяславської Ради — чорної дати укр. історії] // Укр. історик. — 2002. — № 1—4. — С. 571—572. — Підп.: Л.Винар та ін. — 3 липня 2002 р.
- Віковічна дружба російського і українського народів : Зб. ст., присв. 300-річному ювілею возз'єднання України з Росією (1654—1954 рр.) / За ред. О. Касименка. — К., 1954. — 350 с.
- Вол Б. Д., Малик Я. Й., Савинець В. А.* Україна в складі Російської та Австро-Угорської імперій (кінець XVIII ст.—1917 р.). — Львів, 1993. — 58 с.
- Волковинський В. М.* Організації великоруських шовіністів в Україні на початку XX ст. // УІЖ. — 1999. — № 3. — С. 63—74.
- Вольський А.* Состояние и перспективы делового сотрудничества между Украиной и Россией // Зовніш. торгівля. — 2000/2001. — № 4/1/2. — С. 8—9.
- Воскресенский И. А.* Православные славяне в Австро-Венгрии.— Петроград, 1914. — 205 с.
- Воссоединение Украины с Россией, 1654—1954 : Сб.ст. / АН СССР. Ин-т истории ; АН УССР. Ин-т истории ; Ред. кол.: М. А.Баранович и др. — М., 1954. — 440 с.
- Выдрин Д.* Найдем ли общий язык? Обязаны // Віче. — 1994. — № 8. — С. 68—79.
- Галамай С.* Борьба за Визволення України, 1929—1989. — Торонто, 1991. — 343 с.
- Галиция и Россия. — М., 1914. — 16 с. — (Б-ка Великой войны ; № 3).
- Ганжа Р. І.* Автономія України. — Чернігів, 1917.
- Гарань О., Коваль Я., Шевчук А.* Україна та Крим в російських геополітичних концепціях // Політична думка. — 1994. — № 3. — С. 93—97.
- Герасименко Н. О.* Історичні події на Україні, 1657—1659 рр. (гетьманство І. Виговського) у висвітленні С. В. Величка / Ін-т історії України НАН України. — К., 1999. — 96 с. — Бібліогр.: с. 15—17, 87—96 та в підрядк. прим. — (Істор. зошити).
- Герасимчук В. І.* Міжнародні виробничі і трудові зв'язки України та їх вплив на ринок праці / Укр. ін-т соц. досліджень. — К., 1999. — 34 с.: табл. — Бібліогр.: с. 33—34 (25 назв.).
- Гермайзе Й.* Нариси з історії революційного руху на Україні. — К., 1926. — Т. 1: Революційна Українська партія (РУП). — 388 с.
- Герман У.* Українське питання і майбутнє Росії // Політична думка. — 1994. — № 4. — С. 71—79.
- Гирчак Е. Ф.* На два фронта в борьбе с национализмом. — М., 1930.
- Гливаковский А.К.* Самостийная Украина: истоки предательства. — М., 1992.
- Гнатюк В.* Національне відродження Австро-угорських українців (1772—1880 р.). — Відень, 1916. — 65 с.
- Гнатюк Г. М.* Російсько-українські літературно-мовні зв'язки в другій половині XVIII — першій чверті XIX ст. — К., 1957. — 44 с.

- Говерля С. [Іван Гель]* Грані культури. — Лондон, 1984. — 184 с.; те саме: Львів, 1993. — 215 с. — Бібліогр.: с. 216. — Показчик імен і назв.: с. 143—48.
- Говоря откровенно: Заметки писателей о межнациональных отношениях : (Сб.) / Сост. Г. Иванов, В. Канунникова. — М., 1989. — 213 с.
- Годенко-Наконечна О.* Українська тема в російських культурологічних виданнях // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 186—195. — Бібліогр.: с. 194—195.
- Гой П.* Дипломатичні стосунки України з Московщиною. 1648—1651 / УВУ. — Львів, 1996. — 239 с.: портр. — Бібліогр.: с. 223—230 та в підрядк. прим. — Імен. показч.: с. 217—222.
- Голобуцький В. А.* Дипломатическая история Освободительной войны украинского народа 1648—1654 гг. — К., 1962. — 360 с.
- Голобуцький В. А.* Росія і визвольна війна українського народу 1648—1654 рр. — К., 1954. — 95 с.
- Голобуцький О., Кулик В.* Український політичний рух на Наддніпрянщині кінця XIX — початку XX ст.: Дослідж. — К., 1996. — 124 с.
- Головаха Е.* Конфликт массовой и элитарной ценности сознания как фактор развития государства и общества в России и в Украине // Политический портрет Украины. — 1997. — № 18. — С. 24—28.
- Головченко В. І.* Від “Самостійної України” до Союзу визволення України: Нариси з історії укр. соціал-демократії початку XX ст. — Х., 1996. — 189 с.: табл. — Бібліогр.: с. 182—189.
- Головченко В. І.* Ідейне становлення української соціал-демократії та еволюція її поглядів на шляхи і перспективи визвольної боротьби (кінець XIX — початок XX ст.) / НАН України. Ін-т політ. та етнонац. досліджень. — К., 1998. — 32 с. — Бібліогр.: с. 27—30 (24 назви).
- Голубенко П.* Україна і Росія у світлі культурних взаємин. — К.; 1993. — 447 с.: портр.
- Голубко В.* Армія Української Народної Республіки, 1917—1918: Утворення та боротьба за державу. — Львів, 1997. — 275 с.: іл. — Бібліогр.: с. 215—244, 266—275 та в підрядк. прим.
- Горбань М.* Слово і діло государеве [українці — жертви москов. репресій у XVIII ст.] — Х., 1930.; те саме. — К., 1993. — 288 с.
- Горелов М. Є., Камінський Є. Є.* Екстремісти: Укр. бурж. націоналізм на послугах в імперіалістичної реакції. — Львів, 1987. — 136 с.
- Горобець В. М.* Від союзу до інкорпорації: українсько-російські відносини другої половини XVII — першої чверті XVIII ст. / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1995. — 68 с. — Бібліогр.: с. 58—68 (286 назв.) — (Іст. зошити).
- Горобець В. М.* Еліта козацької України в пошуках політичної легітимачії: стосунки з Москвою та Варшавою, 1654-1665 / НАН України. Ін-т історії України; НДІ козацтва. — К., 2001. — 533 с.: портр. — Бібліогр.: с. 461—521. — Імен. показч.: с. 522—533.
- Горобець В. М.* Присмерк Гетьманщини: Україна в роки реформ Петра I / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1998. — 321 с.: іл., табл., портр. — Бібліогр. в кінці розд. та в підрядк. прим.
- Горобець В.* Українсько-російський договір: від ратифікації до денонсації // Україна Incognita / За заг. ред. Л. Івшиної. — К., 2002. — С. 95—98 (Б-ка газ. “День”).
- Грабович Г.* Українсько-російські літературні взаємини в XIX ст.: Постановка проблеми // Грабович Г. До історії української літератури: Дослідж., есе, полеміка. — К., 1997. — С. 196—237
- Грабович Д. Г.* Плоди колоніалізму та пастки постколоніалізму // Сучасність. — 1992. — № 7. — С. 57—63.

Грациози А. Большевики и крестьянство на Украине, 1918—1919 годы: очерк о большевизмах, национал-социализмах и крестьянских восстаниях. — М., 1997. — 199 с.

Грач Л. И. Крымская автономия — ответ на вызов исторического периода : [Сб. ст., выступл., интервью, докл. Председателя Верховной Рады Автономной Республики Крым, июль 2000—февр. 2001 г. / Сост. Г. Мамыло. — Симферополь, 2001. — 274 с.: ил., портр.

Григорієв Н. Соціалізм та національна справа. — Скрантон, 1938. — 39 с.

Гринів О. І. Спокута Малоросії: державотворення без парадоксів: Непретензійні нотатки. — Львів, 2001. — 368 с.

Гринів О. І. Україна і Росія: партнерство чи протистояння? : Етнополітол. аналіз / Ін-т народознавства НАН України ; Передм. С. Павлюка “Книга перестороги”, С. 5—14. — Львів, 1997. — 380 с.: портр. — Бібліогр.: с. 350—362 (245 назв).

Грицак Я. Й. Нарис історії України: Формування модерної української нації XIX—XX ст. — К., 1996. — 360 с. — Імен. покажч.: с. 351—356. — Бібліогр. в прим.: с. 328—350. ; те саме: 2-ге вид. — К., 2000. — 356 с.: іл., портр. — Бібліогр. в прим.: с. 328—350. — Імен. покажч.: с. 354—356.

Гриченко А. П. Діяльність українських організацій на теренах Росії за доби Української Центральної Ради / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1999. — 63 с. — Бібліогр. в прим.: с. 59—63 (121 назва). — (Істор. зошити).

Гриченко З. Імідж незалежної України в російській публіцистиці (1991—2001 рр.) // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 196—208. — Бібліогр.: с. 206—208.

Гриченко З. І. Мистецтво жити разом: світовий досвід і пошуки Україною свого політичного обличчя. — Х., 1999. — 186 с.: схема. — Бібліогр.: с. 182—186 (111 назв).

Гришаєв І. А., Семченко А. Т., Сукоколов А. А. Русские в Украине. — М., 1997.

Гришко В. І. Москва сльозам не вірить: Трагедія України 1933 р. з перспективи 30-річчя (1933—1963). — Н.-Й., 1963. — 67 с.

Грінченко Б. Д., Драгоманов М. П. Діалоги про українську національну справу / НАН України. Ін-т укр. археографії; Упоряд. А. Жуковський. — К., 1994. — 284 с. — Імен. покажч.: с. 280—285.

Грушевський М. В сімдесяті роковини Кирило-Мефодіївської справи // Укр. історик. — 1984. — № 1/4. — С. 219—224.

Грушевський М. С. Единство или распадение России? — СПб., 1907. — 15 с.

Грушевський М. С. Звідки пішло українство і до чого воно йде. — К., 1917. — 15 с.

Грушевський М. С. Історія України-Руси : В 11 т., 12 кн. — Т. 10: Роки 1657—1658. — Репринт. вид. 1937 р. — К., 1998. — 393 с.

Грушевський М. С. К истории Переяславской Рады 1654 года // Доклады АН СРСР. — Ленинград, 1929. — № 16. — С. 299—305. ; те саме: // Укр. історик. — 2002. — № 1—4. — С. 25—34; [укр. мовою] // Там само. — С. 17—25; [рос. мовою].

Грушевський М. С. На порозі Нової України [Гадки і мрії / Передм. І.Р.Юхновського. — Репринт. відтвор. вид. 1918 р., Київ]. — К., 1991. — 120 с. ; те саме: На порозі нової України : Ст. і джерельні матеріали / Ред. і автор. вступ. ст. Л. Винар. — Н.-Й. та ін., 1992. — 278 с.

Грушевський М. Национальный вопрос и автономия. — СПб., 1907. — 15 с.

Грушевський М. С. Новий період історії України за роки від 1914 до 1919 / Упоряд. А. Ф. Трубайчук. — К., 1992. — 42 с.; портр.

- Грушевський М.* Освобождение России и Украинский вопрос : Ст. и заметки. — Спб., 1907. — 294 с.
- Грушевський М. С.* Украинский вопрос : Ст. — Спб., 1917. — 67 с.
- Грушевський М. С.* Украинство в России, его запросы и нужды : [Гл. из “Очерка истории украинского народа”]. — Спб., 1906. — 48 с.
- Грушевський М.* Переяславська умова України з Москвою 1654 року : Ст. і тексти. — К., 1917. — 64 с. ; те саме: 2-ге вид. — К., 1918. — 63 с.
- Грушевський М. С.* Україна і Росія: Переговори в справі нового ладу. — К., 1917. — 16 с.
- Грушевський М. С.* Українство і питання дня в Росії. — Львів, 1905. — 12 с. — (Відбиток з “ЛНВ”).
- Грушевський М. С.* Хто такі українці і чого вони хочуть. / Укл., авт. передм. і комент. О.Л.Копиленко. — К., 1991. — 240 с. ; те саме: К., 1917. — 15 с. ; 2-ге вид. доп. — К., 1917. — 16 с.
- Грушевський М. С.* Якої автономії і федерації хоче Україна. — Відень, 1917. — 22 с. ; те саме. — 2-ге вид. — К., 1917. — 16 с. ; те саме. — 3-тє вид. — К., 1917. — 16 с. ; те саме. — 4-тє вид. — К., 1917. — 16 с.
- Гуржій І. О.* Україна в системі всеросійського ринку 60—90-х років XIX ст. / Ін-т історії АН УРСР. — К., 1968. — 192 с.
- Гуцало Є. П.* Ментальність орди : Статті. — К., 1996. — 172 с.
- Гуцол О. І.* Проблеми міграції населення у структурі українсько-російських міждержавних відносин // Актуальні проблеми міжнародних відносин. — К., 2002. — Вип. 31, ч. 2. — С. 27—31.
- Даниленко В. М.* Сотрудничество УССР и РСФСР в области образования и науки в период построения социализма / АН УССР. Ін-т історії ; Отв. ред. П.П.Гудзенко. — К., 1981. — 190 с.
- Даниленко В. М., Касьянов Г. В., Кульчицький С. В.* Сталінізм на Україні: 20—30-ті роки. — К., 1991. — 342 с.
- Данилюк Ю. З., Бажан О. Г.* Опозиція в Україні (друга половина 50-х — 80-ті рр. XX ст.) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 2000. — 616 с.: іл., портр. — Бібліогр. в підрядк. прим. — Імен. покажч.: с. 542—598. — Геогр. покажч.: с. 599—616.
- Дашкевич Я. Р.* Іван Мазепа і Росія (В 350-ліття народження) // Визвольн. шлях. — 1994. — № 9. — С. 1027—1031.
- Дашкевич Я. Р.* Чи існує український сепаратизм? : Рец. на кн.: Ульянов Н. Происхождение украинского сепаратизма. — М., 1996. — 288 с. // Схід—Захід. — 2001. — № 3. — С. 183—193.
- 250 років Полтавської битви, 1709—1959 : 36. ст. / АН УРСР. Ін-т історії ; Відп. ред. В. А. Дядиченко. — К., 1959. — 168 с.
- Демкович-Добрянський М.* Україна і Росія : Іст. нариси на теми рос. імперіалізму. — В додатку: “Ненависть Бога” (основи атеїзму Ком. Партії Рад. Союзу). — Львів ; Краків ; Париж, 1993. — 206 с.
- Демченко Я.* Правда об українофільстві. — К., 1906. — 40 с.
- Держава і українська інтелігенція (деякі проблеми взаємовідносин у 20-х — на початку 30-х рр.) / АН УРСР. Ін-т історії; Авт.: В. А. Чехович та ін. — К., 1990. — 42 с.
- Держалюк М. С.* Міжнародне становище України та її визвольна боротьба у 1917—1922 роках. — К., 1998. — 240 с. — Бібліогр. в кінці розд.
- Держалюк М.* Українсько-російські відносини у 1917—1922 рр. // Пам’ять століть. — 2000. — № 5. — С. 74—93.
- Джиджора І.* Економічна політика російського правительства супроти України в 1710-1730 рр. — Львів, 1911. — 143 с. (Відб. з “ЗНТШ”).
- Дзюба Е. М.* Просвещение на Украине и его роль в укреплении связей украинского народа с русским и белорусским (вторая пол. XVI—1 пол. XVII в.) / Отв. ред. П. С. Сохань. — К., 1987. — 129 с.

- Дзюба І.* Вітчизна у нас одна. — Львів, 1984. — 136 с.
- Дзюба І.* Ідеологічні децибелі “діалогу культур”. У якому українська поки що не стала рівноправним партнером російської. В Україні... // Сучасність. — 1998. — № 11. — С. 63—87.
- Дзюба І. М.* Інтернаціоналізм чи русифікація? — К., 1998. — 272 с.: портр. — (Сумні сторінки історії). — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Дзюба І. М.* Між культурою і політикою : [Вибр. пр.] / Нац. ун-т “Києво-Могилян. акад.” ; Центр. європ. гуманіт. досліджень. — К., 1998. — 372 с.: портр.
- Диалог культур в аспекте проблем обучения в высшей школе : Материалы конф. / Отв. ред. И. П. Зайцева, Л. В. Черниенко. — Луганск, 2001. — 218 с.: ил., табл. — Библиогр. в конце ст.
- Диалог украинской и русской культур: Материалы I междунар. науч.-практич. конф. (24—25 октября 1996 г.) / Отв. ред. Н. А. Шульга. — К., 1997. — 235 с.
- Диалог украинской и русской культур в Украине : Материалы II-й Международ. науч.-практ. конф. (30—31 окт. 1997 г., Киев) / Редкол.: Н. А. Шульга (гл. ред.) и др. — К., 1998. — 213 с.: табл.
- Диалог украинской и русской культур в Украине : Материалы III-й Международ. науч.-практ. конф. (12—13 ноябр. 1998, Киев) / Редкол.: Н. А. Шульга (гл. ред.) и др. — К., 1999. — 256 с.
- Диалог украинской и русской культур в Украине : Материалы IV-й Международ. науч.-практ. конф. (9—10 дек. 1999, Киев) / Науч. ред. Н. А. Шульга. — К., 2000. — 359 с.: ил., табл. — Текст: рус., укр. — Библиогр. в подстроч. примеч.
- Дискусія українських та російських політологів, політичних та культурних діячів у приміщенні посольства України в Росії // Сучасність. — 1992. — № 7. — С. 144—166. — (Круглий стіл, 13—14 березня 1992 р.).
- Диалог української та російської культур в Україні. — К., 1999.
- Діброва Д.* В царстві червоного царя. — Париж, 1938.
- Діак І. В.* Україна—Росія: (Історія та сучасність) : Наук. вид. / Ред. В. Г. Дончик. — К., 2001. — 399 с.: ил., табл., портр., карти. — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Дмитренко-Думич Ю. М.* “Український вузол”: Отаманщина : Худож.-публіцист. роман-мозаїка: Хроніка подій з 1 травня по 15 листоп. 1919 р. — Глобине (Полтав. обл.), 2001. — Ч. 1. — 384 с.: ил., портр.; Ч. 2. — С. 285—774: ил., портр.; Ч. 3. — С. 775—1153: ил. — Текст: укр., рос.
- Дмитрук А.* Розпад СРСР та формування українсько-російських відносин нового типу // Наук. зап. Терноп. ДПУ ім. В. Гнатюка. Серія: Історія. — 2002. — Вип. 3. — С. 154—163. — Бібліогр.
- Дни русской культуры в Украине (30 ноября—2 декабря 2001 года). — К., 2001.
- Добржанський О.* Національний рух українців Буковини другої половини XIX — початку XX ст. — Чернівці, 1999. — 574 с. — Бібліогр. в прим.: с. 447-496. — Показч.: с. 542—563.
- Добрянський М.* Україна і Росія // Літопис Червоної Калини. — 1992. — № 6/7 — 10/12; 1993. — № 1/2, 3/4, 7/9.
- Довгич В. А.* Українська ідея в політичній теорії М. Драгоманова. — К., 1991. — 155 с. — Бібліогр.: с. 145—155 (319 назв).
- Договір про дружбу, співробітництво і партнерство між Україною та Російською Федерацією // Політика і час. — 1997. — № 7. — С. 81—86.
- Донцов Д.* Націоналізм. — Львів, 1926. — 271 с.; те саме: 3-тє вид. — Лондон; Торонто, 1966. — 363 с.
- Донцов Д.* Росія чи Європа. — Лондон, 1955. — 60 с.
- Донцов Д.* Сучасне політичне положення нації і наші завдання. — Львів, 1913.

Донцов Д. Твори. Т. 1: Геополітичні та ідеологічні праці: Сучасне політичне положення нації і наші завдання (1913); Підстави нашої політики (1921); Націоналізм (1926). / Комент. О. Багана. — Львів, 2001. — 485 с. — Імен. покажч.: с. 475—485.

Доповідна записка Російської академії наук про скасування обмежень українського друкованого слова [1905 р.] — Львів, 1905. ; те саме: К., 1914 ; те саме: // Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови / Уклад. П. Тимошенко. — К., 1961. — Ч. 2. — С. 241—245.

Доронченков А. И. Российская эмиграция “первой волны” о национальных проблемах покинутого Отечества : Очерк. — Спб., 1997. — 77 с. ; 2-е изд., доп. — СПб., 1997. — 88 с.

Дорошенко В. Українство в Росії. Новіші часи. — Відень, 1916. — 116 с.

Дорошенко Д. Що таке історія Східної Європи? (До питання про розмежування укр. і рос. історії) // Укр. історик. — 1980. — № 1/4; 1982. — № 1/2. — С. 5—21; № 3—4. — С. 106—118; 1983. — № 2/4. — С.113—131.

Драгоманов М. П. Великорусский интернационал и польско-украинский вопрос. — Казань, 1907. — 135 с.

Драгоманов М. Внутреннее рабство и война за освобождение. — Женева, 1877. — 34 с.

Драгоманов М. Народні школи на Україні. Серед життя і письменства в Росії. — Женева, 1877. — 152 с.

Драгоманов М. П. Пропаший час. Українці під Московським царством (1654—1876) : [Відтворене 2-ге вид. 1918 р.] / Центр. пам'яткознавства АН України і Укр. тов-ва охорони пам'яток історії та культури, 1992. — 46 с.: портр. — (Пам'ятки полемічної літератури).

Драгоманов М. Українська література, проскрибована російським урядом / ЛНУ ім. Ів.Франка. — Львів, 2001. — 94 с.: портр. — Текст фр. та укр.

Драгоманов М. Чудацькі думки про українську національну справу. — Львів, 1892. — 303 с. ; те саме: К., 1913. — 159 с.; Б. м., 1915. — 121 с. ; // Драгоманов М. Вибране. — К., 1991.

Михайло Драгоманов і українське національне відродження: Матеріали респ. конф. молодих учених. — К., 1991. — 124 с.

Драч І. Важкі уроки українства // Сучасність. — 1993. — № 11. — С. 96—99.

Дробот І. Буковинські українці в боротьбі за соборну державність (1920—1930-ті рр.) / НПУ ім. М. П. Драгоманова. — К., 2002. — 67 с.

Дробот І.І., Кучер В.І. Пошуки шляхів до визволення України / Ін-т політ. і етнонац. досліджень НАН України ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова. — К., 1999. — 280 с.: портр. — Бібліогр.: с. 253—278.

Дробот І.І. Трансформації української державно-соборницької ідеї (1920—1930-ті роки). — К., 2002. — 343 с.

Дробот І. Українське питання у зовнішньополітичних планах європейських країн у міжвоєнний період (1920—1939 роки) / НПУ ім. М. П. Драгоманова. — К., 1999. — 80 с. — Бібліогр.: с. 71—79 (184 назви).

Дружба и братство русского и украинского народов : В 2 т. / АН СССР. Ин-т истории СССР ; АН УССР. Ин-т истории ; Редкол. Ю. Ю. Кондуфор (отв. ред.) и др. — К., 1982. — Т. 1. — 480 с. ; Т. 2. — 472 с.

Дубровський В. В. СРСР як федерація. — Майнц ; Кассель, 1946.

Дужий П. Українська справа вчора і сьогодні : (36 ст., спогадів). — Львів, 2002. — Т. 1. — 560 с. — Покажч. імен: с. 551—559.

Дядиченко В. А., Стецюк К. Боротьба українського народу за возз'єднання України з Росією. — К., 1954. — 133 с. ; те саме: Борьба украинского народа за воссоединение Украины с Россией. — К., 1954. — 141 с.

Дядиченко В. А. Полтавська битва : Наук.-попул. нарис. — К., 1962. — 92 с.

Дякин В. С. Национальный вопрос во внутренней политике царизма (XIX — начало XX века) / И. В. Лукоянов (подгот). — СПб., 1998. — 1000 с.

Евреинев Г. А. Национальные вопросы на иностранных окраинах России. Малороссы. Царство Польское, Белоруссы и Литва, Прибалтийские губернии. Финляндия. Кавказ : Схема полит. программы. — СПб., 1908. — 130 с.

Євдокименко В. Ю. Братнє єднання. Передові мислителі України про дружбу українського і російського народів. — К., 1966. — 76 с.

Євдокименко В. Ю. Критика ідейних основ українського буржуазного націоналізму. — К., 1968. — 293 с.

Євтух В. Б. Про національну ідею, етнічні меншини, міграції... : [Інтерв'ю, ст., наук. розвідки]. — К., 2000. — 232 с. — Текст: укр., рос., нім., англ. — Бібліогр.: с. 232 (10 назв).

Єкельчик С. Український національний рух у світлі модерної методології // Наше минуле. — 1993. — № 1. — С. 196—197.

Єфіменко Г. Г. Зміни в національній політиці ЦК ВКП(б) в Україні (1932—1938) // УІЖ. — 2000. — № 2. — С. 82—93.

Єфіменко Г. Г. Національна політика керівництва ВКП(б) в Україні 1932-1938 рр. : (Освіта та наука) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 2000. — 71 с. — Бібліогр. в прим.: с. 67—71. — (Іст. зошити).

Єфіменко Г. Г. Національно-культурна політика ВКП(б) щодо Радянської України (1932—1938) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 2001. — 303 с.: табл. — Бібліогр. в прим.: с. 272—299. — Імен. покажч.: с. 300—303.

Єфремов С. О. В тісних рямках: українська книга 1793—1916 / УНІ книгознавства. — К., 1926. — 30 с.

Єфремов С. Під обухом. Большевики у Києві. — К., 1918. — 64 с. ; те саме: — К., 1993. — 133 с.

Жаботинський В. Вибрані статті з національного питання. — К., 1991. — 136 с.

Жангожа Р., Негель Л. Україна і Росія на пострадянському просторі. Інтереси спільні і специфічні // Віче. — 1998. — № 1. — С. 68—79.

Жвалюк В. Р. Податкові органи Російської імперії в Україні у другій половині XIX — на початку XX ст. : Організ.-прав. засади діяльності / МВС України ; Держ. податк. адмін. України ; Ун-т внутр. справ. — К., 2001. — 173 с.: схема. — Бібліогр.: с. 153—174 (356 назв.).

Житарюк М. Г. Четвертована, але жива: Закордон. преса про політ. процеси в Україні напередодні другої світової війни. — Львів, 1997. — 125 с.: портр. — Бібліогр.: с. 107—122 (470 назв.).

З порога смерті: Письменники України — жертви сталінських репресій / Авт. кол.: Л. С. Бойко та ін. ; Упоряд. О. Г. Мусієнко. — К., 1991. — Вип. 1. — 494 с.

За міжнародну злагоду проти шовінізму та екстремізму : Матеріали наук.-практ. конф. "Подолання шовінізму та екстремізму — найважливіша передумова між-нац. злагоди і громадянського миру в Україні", 8—9 жовт. 1993 р. // НАН України. Ін-т нац. відносин та політології ; Ред. І. Ф. Курас ; Упоряд. М. І. Панчук, О. Я. Найман. — К., 1995. — 140 с.

Заборовский Л. В. Католики, православные, униаты: Пробл. религии в рус.-пол.-укр. отношениях конца 40-х — 80-х гг. XVII в. : Докум. Исследования / РАН. Ин-т славяноведения. — М., 1998. — Ч. 1: Источники времени гетманства Б. Хмельницкого. — 374 с. — Имен. указ.: с. 344—364.

Заборовский Л. В. Переяславская Рада и московские соглашения 1654 г.: проблемы использования // Россия — Украина: История взаимоотношений / Ред. А. И. Миллер и др. ; Ин-т славяноведения и балканистики РАН. — М., 1997. — С. 39—49.

Заборовский Л. В. Российско-украинская конференция, посвященная 340-летию Переяславской Рады (Москва, январь 1995 г.) // Отечественная история. — 1995. — № 5. — С. 217—220.

Завада І. Ризький договір [18 берез. 1921 р. між Росією та Польщею] і Україна. — К., 2000. — 202 с.: портр. — Бібліогр.: с. 138—141.

Зайончковский П. А. Кирилло-Мефодиевское общество (1846—1847). — М., 1959. — 172 с. — Библиогр.: с.161—167 (77 назв.).

Залізняк Г. М., Масенко Л. Т. Мовна ситуація Києва: день сьогоднішній та прийдешній. — К., 2001. — 92 с.

Залізняк Л. Л. Україна серед світових цивілізацій. — 2-ге вид. — К., 2000. — 71 с.: іл. — Бібліогр.: с. 70 та в тексті. — (Б-чка українознавця).

Залізняк М. Нариси про національне питання. — К., 1918. — 144 с.

Залізняк М. Російська Україна й її відродження. — Львів, 1910. — 72 с.

Залізняк М. Самостійна Україна — не соціалістичне гасло? — Б. м., 1915.

Залізняк М. Українці, Росія й війна: Замітки й матеріали. — Б. м., 1915.

Залучення міжнародних інвестицій в енергетику України: досвід розробки і впровадження перспективних проектів: Матеріали Міжнар. конф., м. Київ, 4—5 груд. 2000 р. — К., 2001. — 199 с.: іл., табл. — Текст: укр., рос.

Замойски Я. Отношение “белой” русской эмиграции к украинским вопросам (1919—1939) // Славяноведение. — 1993. — № 4. — С. 39—48. — Библиогр.: с. 47—48.

Записка Императорской Академии наук об отмене стеснений украинского слова. — СПб., 1910.

Записка об украинском движении за 1914—1916 годы с кратким очерком истории этого движения как сепаратистско-революционного течения среди населения Малороссии. — Б. м., 1916.

Записка по вопросу о цензуре книг на малорусском языке. — Харьков, 1905. — [15 с.].

Заповіт Срібної землі: Карпатська Україна в боротьбі за незалежність. — Львів, 2001. — 192 с.

Зарецький О. Українські шістдесятники і хрущовська відлига в етнокультурному просторі СРСР // Сучасність. — 1995. — № 4. — С. 113—157.

Заруба В. “Українське питання” в системі європейської політики останньої чверті XVII століття // Київ. старовина. — 2003. — № 1. — С. 3—12. — Бібліогр.: с. 11—12.

Затонський В. Національна проблема на Україні. — Харків, 1926.

Затонський В. П. Національно-культурне будівництво і боротьба проти націоналізму: (Доповідь та заключне слово на січневій сесії ВУАН). — К., 1934. — 63 с.

Захаров Б. Нарис історії дисидентського руху в Україні 1956—1987 / Передм. А. Русначенка, С. 3—5. — Харків, 2003. — 144 с.

Заява ОУН до питання “економічного союзу” [України, Росії та Білорусії] // Визвольн. шлях. — 1993. — № 9. — С. 1070—1072.

Заява українського козацтва з приводу агресивних дій російського парламенту [проголошення м. Севастополя російським містом] // Там само. — С. 1076—1079.

Заява Української Республіканської Партії і Демократичної Партії України [з приводу “економічного союзу”] // Там само. — С. 1079—1080.

Збірник на пошану українських учених, знищених більшовицькою Москвою / Ред. Марія Овчаренко. — Париж ; Чикаго, 1962. — (ЗНТШ ; Т. 173).

Звідомлення Товариства дослідників української історії, письменства та мови у Ленінграді за перше п'ятиріччя (1922—1926). — К., 1927. — 21 с.

Звіркоський І. В. Етнокультурний фактор в українсько-російських відносинах 90-х рр.: Автореф. дис. канд. іст. наук... / НАН України. Ін-т політ. і етнонац. досліджень. — К., 1998. — 19 с. — Бібліогр.: с. 17—18 (5 назв.).

- Зима В. Ф.* Менталитет народів Росії в війні 1941—1945 років / РАН. Ін-т рос. історії. — М., 2000. — 279 с. — Указ. имен.: с. 274—278.
- Зима Д., Зима Н.* Под знаком России: Предсказания до 2000 г. и дальше: [Доп. к кн. "Расшифрован. Нострадамус"]. — К., 1999. — 31 с.
- Зленко А.* Дипломатія і політика. Україна в процесі динамічних геополітичних змін. — Харків, 2003. — 559 с. — Из зм.: Гл. 7: Українсько-російські лабіринти. — С. 381—466.
- Золоті роковини: До 50-річчя Великої Української національної революції та відновлення Української державності. 1917—1967. — Джерсі-Сіті; Нью-Йорк, 1966. — 256 с.: іл. — (Календар-альманах. Укр. Нар. Союзу на 1967 р.).
- Зубалій О. Д.* Економічне і культурне співробітництво України з союзними республіками у міжвоєнний період (20—30-ті роки): Навч. посібн. для вузів / Ін-т системн. досліджень освіти; КПІ. — К., 1994. — 198 с. — Бібліогр.: с. 192—196 (69 назв).
- Іванишин В.* Нація. Державність. Націоналізм. — Дрогобич, 1992. — 175 с.
- Іванишин В.* Українська церква і процес національного відродження. — Дрогобич, 1989. ; те ж: Тернопіль, 1990.
- Іванченко Р. П.* Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності. — К., 1996. — 332 с.: портр. — Бібліогр.: с. 299—302 (146 назв).
- Іванченко Р.* "Українське питання" в розрахунках російських політиків // Наук. вісн. Укр. іст. клубу. — М., 1999. — Т. 3. — С. 164—167.
- Ідеологія державотворення в Україні: Історія і сучасність: Матеріали наук.-практ. конф. 22—23 листоп. 1996 р. / Редкол.: Ю. С. Шемшученко (гол. ред.) та ін. — К., 1997. — 429 с.: табл.
- Льошин І. І.* ОУН—УПА і українське питання в роки Другої світової війни (в світлі польських документів) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 2000. — 197 с.: табл. — Бібліогр.: с. 182—197 та в тексті.
- Ісаїв П.* Причини упадку української держави в княжі і козацькі часи. — Рим, 1975. — 210 с. — (Виклади на У.К.У.).
- Історичне значення воз'єднання України з Росією / АН УРСР. Ін-т історії; Ред. кол.: О. К. Касименко (відп. ред.) та ін. — К., 1954. — 300 с.
- Історія Русів / Укр. пер. І. Драча; Передм. В. Шевчука, С. 5—28. — К., 1991. — 317 с.; те саме: К., 2003. — 366 с.
- Історія суспільної думки Росії та України XVIII — початку XX ст.: (Міжвуз. зб. наук. праць) / Відп. ред. А. Г. Болебрух. — Дніпропетровськ, 1992. — 207 с.
- Історія України. Визвольна війна українського народу (1648—1654 років). Переяславська рада. Соціально-економічний розвиток і політичне становище України у другій половині XVII — першій половині XVIII ст.: Конспекти лекцій / Уклад. М. І. Поночовний, С. Г. Матвієнко. — К., 1992. — 55 с. — Бібліогр.: с. 54—55 (20 назв.).
- Історія України. Національно-визвольна війна українського народу в середині XVII століття. Формування української козацько-гетьманської державності: Конспект лекцій / Київ. держ. торг.-екоп. ун-т; Уклад. М. І. Поночовний. — К., 1996. — 26 с. — Бібліогр.: с. 4 та в підрядк. прим.
- Історія українсько-російських літературних зв'язків: У 2 т. — К., 1987. — Т. 1. — 447 с.; Т. 2. — 479 с.
- Казанский П. Е.* Присоединение Галичины, Буковины и Угорской Руси: Речь в публ. собр. одес. отд. Галиц. — Рус. благотвор. об-ва, 5 окт. 1914 г. — Одесса, 1914. — 19 с.
- Калмакан И. К., Чернега-Сердюкова Т. Н.* Идея Учредительного собрания в программных и теоретических документах всероссийских и украинских политических партий (1905—1918) / ОдГУ им. И. И. Мечникова. — Одесса, 2000. — 200 с.: портр. — Библіогр.: с. 143—151, в тексте и в подстрочн. примеч. — Имен. указ.: с. 195—197. — Предм. указ.: с. 197—198.

- Камінський А.* Від насильної до мирної революції / Передм. М. Прокопа. — Н.-Й. та ін., 1996.
- Камінський А.* Динаміка визвольної боротьби. — Б. м., 1973. — 273 с.
- Камінський А.* До перспективи нашої політики. — Б. м., 1977. — 190 с.
- Камінський А.* На новому етапі. — Н.-Й., 1965. — 175 с.
- Каплуновская Е. И.* История Украины. Общественно-политическое и национально-освободительное движение в Украине (XIX в.) : Конспект лекций / Харьк. инж.-пед. ин-т. — Х., 1993. — 16 с.
- Капелер А.* “Мазепинцы, малороссы, хохлы”: украинцы в этнической иерархии Российской империи // Россия — Украина: история взаимоотношений : Сб.ст. — М., 1997. — С. 125—144.
- Капелер А.* Національний рух українців у Росії і Галичині: спроба порівняння // Україна: культурна спадщина, національна свідомість, державність. — К., 1992.
- Капелер А.* Россия — многонациональная империя / Пер. с нем. С.М.Червонной. — М., 1996. — 378 с.
- Капелер А.* Структура українського національного руху в Російській імперії // Сучасність. — 1992. — № 7. — С. 48—56.
- Караванський С.* Пошук українського слова, або боротьба за національне “я”. — К., 2001. — 240 с.
- Карбович З. [Стецько Я. С.]* Київ проти Москви // Визвольн. шлях. — 1967. — № 5. — С. 515—518.
- Карбович З. [Стецько Я. С.]* Політика визволення чи блукання манівцями? : [Війни України з Московщиною XVII—XX ст.] // Визвольн. шлях. — 1959. — № 9. — С. 846—852.
- Кармазіна М. С.* Ідея державності в українській політичній думці (кінець XIX — початок XX століття) / Ін-т політ. і етнонац. досліджень НАН України ; Київ. держ. торг.-екон. ун-т. — К., 1998. — 350 с. — Бібліогр. в підрядк. прим. — Імен. покажч.: с. 342—350.
- Касатонов И. В.* Записки командующего Черноморским флотом. — 2-е изд. — М., 2001. — 493 с.: портр., ил.
- Касименко О. К.* Возз’єднання України з Росією і його історичне значення. — К., 1954. — 133 с.
- Касименко О. К.* Російсько-українські взаємовідносини 1648 — початку 1651 р. / Ін-т історії АН УРСР. ; Відп. ред. Ф. П. Шевченко. — К., 1955. — 428 с.
- Касьянов Г. В.* Незгодні: українська інтелігенція в русі опору 1960—80-х років. — К., 1995. — 224 с.
- Касьянов Г. В., Даниленко В. М.* Сталінізм і українська інтелігенція (20—30-ті роки). — К., 1991. — 96 с.
- Катренко А.* В борьбе за пробуждение народной революции (Из истории революционно-демократического движения на Украине в 80-х — начале 90-х годов XIX в.). — К., 1998. — 136 с.
- Катренко А. М., Катренко Я. А.* Національно-культурна та політична діяльність Київської громади (60—90-ті роки XIX ст.). — К., 2003. — 180 с.
- Катренко А. М.* Український національний рух XIX ст. : Навч. пос. : У 2 ч. / КНУ ім. Т. Шевченка. — К., 1998—1999. — Ч. 1: Перша половина XIX ст. — 1998. — 88 с. ; Ч. 2: 60—90-ті роки XIX ст. — 1999. — 189 с. — Бібліогр.: с. 181—189 та в тексті.
- Каутский К.* О национальном вопросе в России / Пер. с нем. — СПб., 1905. — 16 с.
- Кафарський В.* Комунізм і український національно-визвольний рух. — Івано-Франківськ, 2002. — 832 с.

- Квітковський Д.* Боротьба за свободу в Україні. — Торонто, 1968. — 68 с.
- Квітковський Д.* Боротьба за українську ідею : Зб. публіц. творів / Упоряд. і ред. В. Верига. — Детройт та ін., 1993. — 604 с.
- Кедровський В.* Українізація в російській армії // Укр. історик. — 1967. — № 3/4. — С. 61—77.
- Кентій А. В.* Нариси історії організації українських націоналістів (1929—1941 рр.) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1998. — 200 с.
- Кизченко В. И.* Первая русская революция и культурный процесс на Украине / АН УССР. Ин-т истории. — К., 1984. — 189 с. — Библиогр.: с. 173—188.
- Кирило-Мефодіївське товариство / АН УРСР. Ін-т історії та ін.; Гол. ред. П. С. Сохань. — К., 1990. — Т. 1—3.
- Киян О.* Українська історична проблематика в російській “фольк-історії” // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 172—185; — Библиогр.: с. 183—185.
- Киянская О. И.* Южный бунт: восстание Черниговского полка 29 дек. 1825 г. — 3 янв. 1826. — М., 1997. — 190 с.
- Кічан Е.* Російські історичні міфи : [Зб. ст.] / Передм., с. 5—12, О. Толочко ; Пер. з англ. В. Шовкун. — К., 2001. — 282 с. — Библиогр.: с. 273—274 та в підрядк. прим. — Показч.: с. 275—282.
- Кістяківський Б. О.* Україна і російське суспільство // Філол. і соціол. думка. — 1992. — № 1. — С. 132—135.
- Клейнер І.* Владімір (Зеев) Жаботинський і українське питання: Вселюдськість у шатах націоналізму. — К. ; Торонто ; Едмонтон, 1995. — 262 с. — Библиогр. в прим.: с. 227—256. — Показч. імен.: с. 257—261.
- Клейнер І.* Національні проблеми останньої імперії. Нац. питання в СРСР очима радянських дисидентів. — Париж, 1978. — 406 с. — Библиогр.: с. 401—406.
- Клопова М. Э.* Украинское движение Австро-Венгрии в оценке российских дипломатов // Славянский альманах. — М., 2000. — С. 164—174.
- Ковалевський М.* Опозиційні рухи в Україні і національна політика СРСР (1920—1954). — Мюнхен, 1955.
- Ковалевський М.* Україна під червоним ярмом. — Варшава ; Львів, 1936. — 204 с.
- Коваленко А. Н.* Передвижники и Украина (Страницы русско-украинских культурных связей) / АН УССР. Ин-т истории ; Отв. ред. Ф. П. Шевченко. — К., 1979. — 168 с.
- Коваль В.* Не дискутувати, а викривати : (На тему укр.-рос. відносин). — Н-Й., 1952. — 59 с.
- Коваль О.* Україна в боротьбі за свою державну незалежність // Визвольн. шлях. — 1991. — № 1. — С. 6—15.
- Коваль Р.* Отамани Гайдамацького краю: 33 біографії: Всім польовим командирам нац.-визвол. змагань присвячую. — К., 1998. — 616 с.: іл.
- Коваль Р.* Філософія українства [Минулі поразки українців і шляхи майбутніх перемог]. — К., 1995. — 62 с.: іл.; портр.
- Когут З.* Витоки парадигми єдності: Україна та створення російської національної історії (1620-ті—1860-ті роки) // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 7—17.
- Когут З. Є.* Російський централізм і українська автономія: Ліквідація Гетьманщини, 1760—1830 / Центр досліджень історії України ім. П. Яцика Канад. ін-ту укр. студій Альберт. ун-ту. — К., 1996. — 317 с.: табл., портр., карти. — Библиогр.: с. 276—302, в додат. та в підрядк. прим. — Алф. показч.: с. 303—317.
- Когут І. О. та ін.* Сучасний російський парламент: перспективи російсько-українських відносин : Експерт. оцінка. — К., 1996. — 10 с.

- Кожухар О. І.* Визвольна війна українського народу, 1648—1654 рр. Возз'єднання України з Росією: Текст лекцій [...] — Кривий Ріг, 1991. — 25 с. — Бібліогр.: с. 25.
- Козерод О. В.* Историографические проблемы белого движения на Украине. — Х., 1998. — 122 с. — Библиогр.: с. 107—122.
- Козирев В. К.* Південна Україна у внутрішній політиці Російської імперії та СРСР (XVIII—XX століття): 3б. док. / Запоріж. наук. т-во ім. Я. Новицького; Запоріж. філія Ін-ту укр. археографії та джерелознавства ім. М. С. Грушевського НАН України. — Запоріжжя, 2002. — 374 с. — Імен. покажч.: с. 342—346; Геогр. покажч.: с. 347—352; Перелік документів: с. 353—371.
- Кокін С. А., Мовчан О. М.* Ліквідація більшовиками правесервівської і меншовицької опозиції в Україні в 1920—1924 рр. / Ін-т історії України НАН України. — К., 1993. — 58 с.
- Колесник В. Ф. та ін.* Шляхом національного відродження: Національне питання в програмах та діяльності українських партій Наддніпрянщини 1900—1907. — К., 1998. — 226 с.
- Коляска І. В.* Освіта в Радянській Україні. (Дослідження дискримінації і русифікації) / Пер. з англ. з доп. і додат. — Торонто, 1970. — 246 с.
- Компанієць І. І.* Ленін та інтернаціональна єдність українських і російських трудящих у трьох революціях / АН УРСР. Ін-т історії. — К., 1970. — 232 с.
- Кондратюк В. О., Буравченкова С. Б.* Українська революція: здобутки і втрати в державотворчих змаганнях (1917—1920 рр.): Навч. посібн. — К., 1998. — 278 с. — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Конквест Р.* Жнива скорботи: Радянська колективізація і голодомор / Пер. з англ. — К., 1993. — 384 с.
- Конквест Р.* Великий терор / Пер. с англ. А. Владимірова. — Рига, 1991. — Т. 1. — 416 с.; Т. 2. — 430 с.
- Кононенко К.* Україна і Росія: Соціально-економічні підстави української національної ідеї 1917—1960. — Мюнхен, 1965.
- Кононенко К.* Колоніальній визиск — основа советської індустріалізації. — Н.-Й., 1960. — 27 с.
- Кононенко Ю. та ін.* І тільки незмінна книга: До 10-річчя відновлення діяльності бібліотеки української літератури в Москві. — М., 1999. — 63 с.
- Конотопська битва 1659 року: (3б. наук. праць.) — К., 1996. — 178 с.
- Консерватизм: Антологія / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. — К., 1998. — 598 с. — Із зм.: Липинський В. Універсалізм у хліборобській ідеології, С. 120—132; Морально-політична дія, С. 196—201; Національна аристократія, С. 252—256. Томашівський С. Історія і політика. Липинський В. Консерватизм і поступ, С. 316—357.
- Константинов С. В., Ушаков А. И.* История после истории: Образы России на постсоветском пространстве. — М., 2001. — 208 с.
- Копиленко О. Л.* “Українська ідея” М. Грушевського: історія і сучасність. — К., 1991. — 183 с.
- Копыстянский А.* Возможно ли отделение Украины от России. — Ростов н/Д., 1917.
- Король Н.* Українці та освіта Московії — Росії (XVIII—XX ст.) // Визвольн. шлях. — 1970. — № 7/8. — С. 778—807. — Бібліогр. (34 назви).
- Корчмарик Б.* Духові впливи Києва на Московщину у добу Гетьманської України. — Н.-Й., 1964. ; те саме: Львів, 1993. — 164 с.
- Корчмарик Б. Ф.* Наші історичні джерела в московській інтерпретації // Визвольн. шлях. — 1974. — № 11/12. — С. 1119—1130. — Бібліогр.: с. 1130—1131.

- Корш Ф.* Націоналістична наука. Русские и украинцы. Проф. И. А. Сикорский // Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови. — К., 1961. — Ч. 2. — С. 233—234.
- Корш Ф.* Украинский народ и украинский язык // Известия общества славянской культуры. — М., 1913. — Т. 2, кн. 1.
- Косаренко-Косаревич Вас.* Московський сфінкс: Міт і сила в образі сходу Європи. — Н.-Й., 1957. — 490 с.
- Костомаров Н. И.* Две русские народности. - К. ; Х., 1991. — 72 с.
- Костомаров М.* Книги битія українського народу. — Львів, 1921. — 24 с. ; те саме: Н.-Й., 1967. — 30 с. ; К., 1991. — 38 с. ; К., 1996. — 38 с.
- Кот С. І.* Українські культурні цінності в Росії: Проблема повернення в контексті історії та права / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1996. — 91 с.
- Кравчук Л. М.* “Наша мета — вільна Україна” : Матеріали з виступів, інтерв’ю, прес-конференцій, брифінгів, відповідей на запитання / Упоряд. та передм. І. М. Шпаковатого. — К., 1993. — 181 с.: іл.
- Кравчук Л. М.* Останні дні імперії... перші роки надії / Запис бесід С. О. Кичигіна. — К., 1994. — 227 с.: портр.
- Кревецький І.* Галичина і Росія: Кілька іст. пригадок. — Львів, 1914. — 30 с.
- Кревецький І.* Корифеї російської критики і українське письменство. — Львів, 1905. — 33 с.
- Кремінь В., Парахонський Б., Ситник П.* Україна і Росія: сфери конфронтації і співробітництва // Розбудова держави. — 1993. — № 2. — С. 3—12.
- Крижановський [без ініц.]* Автономія України і Всеросійські установчі збори (щодо нашої тактики) : Доп. на I Всеукр. Нац. Конгресі у Києві 6—9.04.1917. — К., 1917. — 10 с.
- Крип’якевич І.* Богдан Хмельницький і Москва // Укр. історик. — 1969. — № 1/3. — С. 140—143.
- Крип’якевич І.* Галичина під час російської окупації. Серпень 1914 — червень 1915. — Відень, 1915. — 116 с. — (Політ. біб-ка).
- Крип’якевич І. П.* Зв’язки Західної України з Росією до середини XVII ст. : Нарис. — К., 1953. — 72 с.
- Крип’якевич І. П.* Русь-Україна і Московщина (Змагання України до визволення з московської неволі від часів Хмельницького) // Календар Українського Народного Союзу на 1914 р. — [США], 1914.
- Кругляк Б. А.* Внутренняя торговля в России в конце XIX — нач. XX в. : На материалах Украины. — Самара, 1992. — 191 с.
- Кручек О. А.* Становлення державної політики УСРР у галузі національної культури (1920—1923 рр.) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1996. — 47 с. — Бібліогр.: с. 43—48 (146 назв). — (Істор. зошити).
- Крым и Россия: неразрывные исторические судьбы и культура (Материалы респ. науч.-обществ. конф.). — Симферополь, 1994.
- Кудряшов С.* та ін. Карта Севастополя: Триумф президентів, трагедія України : Експерт. оцінка. — К., 1996. — 12 с. ; К., 1997. — 28 с.
- Кулик В. М.* Аксиомы российско-украинской “трезвости”: попытка опровержения // Российско-украинский бюллетень. — 2000. — № 4. — С. 65—71.
- Кулик В. М.* Троянский конь “своей мудрости” // Российско-украинский бюллетень. — 2000. — № 5. — С. 131—134.
- Кулик В. М.* Український націоналізм у незалежній Україні / Центр досліджень нац. безпеки при Нац. ун-ті “Києво-Могилян. акад.”. — К., 1999. — 62 с. — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Кульбіда І. Є.* Україна і Росія: Історичні уроки міждержавних відносин / Ред.-упор. Г. П. Мокрицький. — Житомир, 2000. — 213 с.: портр.

- Культурні і літературні зв'язки Закарпаття з Україною і Росією у XIX—XX ст. — К., 1977.
- Кульчицький С. В.* І все ж таки незалежна!: Роздуми над статтею америк. політика А. Брамберга “Кінець кінцем, не така вже й незалежна” // Політика і час. — 1993. — № 1. — С. 4—11; № 2. — С. 35—42.
- Кульчицький С. В.* Комунізм в Україні: перше десятиріччя (1919—1928 рр.). — К., 1996. — 396 с.
- Кульчицький С. В.* Нотатки про українські революції. — К., 2001. — 87 с.
- Кульчицький С. В.* Російська тінь на незалежності України // Політика і час. — 1993. — № 10. — С. 4—11; № 11. — С. 40—55; № 12. — С. 24—35.
- Кульчицький С. В.* У площині державного співіснування. Радянська Україна і Радянська Росія: відносини між першою і другою світовими війнами // Політика і час. — 1996. — № 4. — С. 61—70; № 5. — С. 61—70.
- Кульчицький С. В.* Україна: від імперської периферії до незалежної держави // Сучасність. — 2000. — № 12. — С. 64—90.
- Кульчицький С. В.* Як вирішувалося “українське питання”. Чи була радянська Україна незалежною в 1917—1922 рр. // Політика і час. — 1994. — № 9—12.
- Курас І. Ф., Солдатенко В. Ф.* Соборництво і регіоналізм в українському державотворенні (1917—1920 рр.) / НАНУ. Ін-т політ. і етно-нац. доліджень. — К., 2001. — 246 с. — Прим.: с. 226—245.
- Куриленко Й.* Перша російська народна революція і дожовтневий український демократичний театр. — К., 1956. — 47 с.
- Курносів Ю. О.* Інакомислення в Україні (60-ті — перша пол. 80-х рр. XX ст.) [Відп. ред. В. М. Даниленко] / Ін-т історії України НАНУ. — К., 1994. — 221 с.
- Кучма Л. Д.* Вибрані статті, виступи : У 2 т. / Упоряд. В. М. Литвин, В. А. Смолій. — К., 2001. — Т. 1: Вірю в український народ: Виступи, 1994—1999. — 445 (7) с.: портр. — Рез.: англ. ; Т. 2: Україна — європейська держава: Виступи, 1999—2001. — 359 (7) с.: портр. — Рез.: англ.
- Кучма Л. Д.* Україна — не Росія. — К., 2003. — 560 с.
- Кушнір Б. І.* Як нам бути з Росією? — Львів, 1996. — 188 с.
- Кушнір В.* Спроба характеристики ідейних підстав українського політичного русофільства. — Прага ; Берлін, 1924.
- Куц О.* До історії однієї “забутої” війни [рос.-укр. 1658—1659 рр.] // Сучасність. — 1997. — № 5. — С. 97—105.
- Лебединський Я. (Ж. Ф. Пайс).* Приєднання до Московії та розподіл козацької України [фрагм. з кн. “Histoire des Cosaques”. — 1995. — Р. 107—113] // Корсунський часопис. — 1997. — № 5. — С. 33—35.
- Левит А. И.* Угар. В Украине, в Германии, в СССР и СНГ: частная, жизнь в глобальных событиях. — Дніпропетровськ, 1997. — 501 с.: іл., портр. — Бібліогр.: с. 501—502.
- Левицький М.* Відносини Захід—Схід і проблеми поневолених Москвою націй : (Зб.ст.) — Мюнхен, 1975. — 404 с.
- В. И. Ленин* о национальном вопросе и национальной политике. — М., 1989.
- Ленін В. І.* Статті і промови про Україну : Зб. — К., 1936. — 368 с.
- В. І. Ленін, КПРС* про боротьбу з націоналізмом. — К., 1975. — 206 с.
- Ленкавський С.* Національна політика більшовиків в Україні // Визвольн. шлях. — 1957. — № 3. — С. 261—272; № 4. — С. 374—386; № 5. — С. 491—500; № 6. — С. 627—636.
- Ленкавський С.* Український націоналізм. Твори. Т. 1. / За ред. О. Сича. — Ів.-Франківськ, 2002. — 600 с.
- Линниченко И. А.* Малорусский вопрос и автономия Малороссии: Открытое письмо проф. М. С. Грушевскому. — Одесса, 1917. — 40 с.

Луца Ю. І. Призначення України. — 2-ге вид. — Н.-Й., 1953. — 308 с.; Те саме: Львів, 1992; К., 1997. — 267 с.

Луца Ю. Розподіл Росії. — К. та ін., 1941. — 94 с.; те саме. — 2-ге випр. вид. — Н.-Й., 1954. — 93 с.; Львів, 1995. — 148 с. — Бібліогр.: с. 133—139.

Липинський В. Листи до братів-хліборобів: Про ідею і організацію укр. монархізму. — Н.-Й., 1954. — 470 с.; Те саме: / Ред. Я. Пеленський. — Філадельфія, 1995. — 470 с.

Липинський В. Україна на переломі 1657—1659: Замітки до історії укр. держ. будівництва в XVII ст. — Відень, 1920. — 304 с.; Те саме: К., 1997. — 304 с.

В'ячеслав Липинський: історико-політологічна спадщина і сучасна Україна: [Матеріали міжнар. наук. конф. (2—6 черв. 1992 р. Київ, Луцьк, Кременець.): Доп. і повід.] / Ред. Я. Пеленський. — Київ; Філадельфія, 1994. — 284 с.: портр.

Лисенко М. Повстання Чернігівського полку. — К., 1956. — 103 с. — Бібліогр.: с.101.

Лисяк-Рудницький І. Переяслав: історія і міф // Універсум. — Львів, 1994. — № 1—2. — С. 9—11; Те саме: // Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. — К., 1994. — Т. 1. — С. 71—82.

Лисяк-Рудницький І. Історичні есе: В 2 т. — К., 1994. — Т. 2. — Із змісту: Новий Переяслав, С. 285—305; Україна в еволюції радянської системи, С. 307—317; Проти Росії чи проти радянської системи?, С. 319—332; Русифікація чи малоросіянізація, С. 471—476.

Литвин А. Х. Суд історії: Симон Петлюра і петлюріана / НАН України та ін. — К., 2001. — 639 с.: іл., портр. — Бібліогр: с. 574—637 та в підрядк. прим. — Імен. покажч.: с. 545—555. — Геогр. покажч.: с. 556—561.

Лихолат А. В. Здійснення ленінської національної політики на Україні, 1917—1920 / АН УРСР. Ін-т історії. — К., 1967. — 304 с.

Лихолат А. В. Ленінська національна політика партії в дії. — К., 1997. — 87 с.

Лихолат А. В. Націоналізм — враг трудящихся: Аналіз ист. опыта борьбы против национализма. — М., 1986. — 349 с.

Лихолат А. В. Образование СССР — воплощение в жизнь ленинской национальной политики. — М., 1982. — 64 с.

Лихолат А. В. Под ленинским знаменем дружбы народов. Единство действий трудящихся Украины и России в борьбе за победу и укрепление Советской власти. — М., 1970. — 436 с.

Лісовий В. Проблема двомовності // Сучасність. — 1999. — № 9. — С. 141—145.

Лісовий П. М. Журналістика Закарпаття 50—70-х років XIX ст. і її зв'язок з іншими українськими землями та Росією: Конспект лекцій. — Ужгород, 1970. — 51 с.

Лобай Д. Непереможна Україна. Факти з совітських видань про боротьбу Москви з українським націоналізмом на культурному фронті по другій світовій війні. — Вінніпег, 1950. — 239 с.

Лозинський М. Українство і москвофільство серед українсько-руського народу в Галичині. — Львів, 1909.

Лозинський М. Польський і руський революційний рух і Україна. — 2-ге вид. — К., 1907. — Ч. 1. — 100 с.

Лозинський М. Уваги про українську державність. — Відень, 1927. — 87 с.

Лола О. П. Зв'язки України з Росією напередодні і під час визвольної війни 1648—1654 рр. / АН УРСР. Ін-т історії; Відп. ред. П. П. Гудзенко. — К., 1954. — 26 с.

Лосев І. Малоросійський гетьманат — 2: “новий” курс Москви щодо України // Сучасність. — 2002. — № 4. — С. 58—62.

Лосев І. Українське питання і російська національна самоідентифікація // Сучасність. — 1999. — № 4. — С. 65—70.

- Лосєв І.* Україна в контексті російського “неослов’янофільства” // Там само. — № 5. — С. 106—111.
- Лузан А. А., Лузан С. А.* Украина и Россия: факторы отчуждения и сближения // Вестн. Москов. ун-та. Сер. 12. Полит. науки. — М., 1998. — № 5. — С. 36—42.
- Лукінюк М.* Україна—Крим—Росія: сучасне на тлі минулого, або старі міфи і нова реальність взаємин. — К., 2000. — 352 с. — Бібліогр.: с. 336—351.
- Лупандін О. І.* Українсько-російські мирні переговори 1918 р. / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1994. — 39 с. — (Іст. зошити).
- Любченко В. Б.* Теоретична та практична діяльність російських націоналістичних організацій в Україні (1908—1914 рр.) // УДЖ. — 1996. — № 2. — С. 55—64.
- Мазєпа [І. С.]* / Передм., упор., комент. Ю. О. Іванченка. — К., 1993. — 237 с.: іл., портр. — Бібліогр.: с. 206 (9 назв).
- І. Мазєпа і Москва* : Іст. розвідки і статті. — К., 1994. — 172 с.
- Мазєпа Іс.* Большевизм і окупація України: Соціально-економічні причини незрілості сил української революції. — Львів ; Київ, 1922. — 155 с.
- Мазєпа Іс.* Україна під червоною Москвою. — Прага, 1941.
- Мазлах С., Шахрай В.* До хвилі: Що діється на Україні і з Україною. — Саратов, 1919. ; те саме: 2-ге вид. — Н.-Й., 1967. — 304 с.
- Майборода О.* “Політичне русинство”. Закарпатська версія периферійного націоналізму / Центр досліджень нац. безпеки при Нац. ун-ті “Києво-Могилян. акад.”. — К., 1999. — 25 с.: табл. — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Майборода О. М.* Російський націоналізм в Україні (1991—1998 рр.) / Центр досліджень нац. безпеки при Нац. ун-ті “Києво-Могилян. акад.” — К., 1999. — 27 с.: табл. — Бібліогр. в підрядк. прим.
- Майстрєнко І.* Национальная политика КПСС в ее историческом развитии. — Мюнхен, 1978. — 223 с.
- Малиновська О.* Заробітчанство [українців] в Росії: політико-демографічний аспект // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. — К., 2003. — Вип. 4. — С. 200—208.
- Малороссы* / Сост. Я. И. Руднев. — СПб., 1907. — 74 с. — (Наши народы).
- Мальшико Н. И.* Конституционная система Украины, Республики Беларусь и России (сравнительно-правовой аспект). — Киев ; Минск ; Москва, 2001. — 44 с.
- Мальців Петро.* Україна в державному бюджеті Росії. — М., 1917. — 32 с.
- Маначинський О. Я.* Сучасні воєнно-політичні відносини України із суміжно-прилеглими державами : Моногр. / Рада нац. безпеки при Президентові України ; Нац. ін-т стратег. досліджень. — К., 1996. — 82 с.: іл., табл. — Бібліогр.: с. 80—83 (77 назв).
- Мануйленко А.* Освіта в Росії і Україні в XIV—XIX ст. // Історико-філологічний вісник Українського інституту. — М., 1997. — Т. 1. — С. 69—80.
- Марков Д. А.* Русская и украинская идея в Австрии : Библ. карпато-русских писателей. — М., 1915. — 62 с.
- Марков Р. Р.* Враги единства русского народа — мазепинцы: Каинова работа / Киев. отд-ние галицко-рус. об-ва. — К., 1915. — 31 с. (В пользу рус. народа в Карпат. Руси).
- Маркусь В., Пеленський Я. З.* Питання національної політики СРСР. — Н.-Й., 1960. — 109 с.
- Матеріали з історії національної журналістики Східної України початку ХХ століття / Уклад. Н. М. Сидоренко, О. Т. Сидоренко. — К., 2001. — 448 с. — Із змісту: Розд. 1: Цензурна політика російського самодержавства щодо українського слова, С. 17—69; Розд. 2: Тернисті шляхи українського друку, С. 70—279; Розд. 4: З мартирологу українських публіцистів, С. 309—360.

Мартинець В. Українське підпілля. Від УВО до ОУН : Спогади й матеріали до передісторії та історії українського організованого націоналізму. — Вінніпег, 1949. — 525 с.

Марунчак М. Українці в СРСР поза кордонами УРСР. — Вінніпег, 1974. — 248 с.

Марущенко О. В. Сучасні російські історики про деякі актуальні проблеми історії України початкового періоду Другої світової війни // *Наук. вісн. Укр. іст. клубу.* — М., 1999. — Т. 3. — С. 186—188.

Марченко М. І. Боротьба Росії і Польщі за Україну (1654—1664). — Львів, 1941. — 116 с.

Масненко В. Цензура в підрядянській Україні 20-х років: система, інституції, репресивна політика // *Сучасність.* — 1997. — № 6. — С. 81—90.

Матвеев В. А. “Украина от Карпат до Кавказских гор!”...? Полемич. заметки по поводу одного из соврем. геополит. проектов / РАН. — М., 2001. — 20 с. (Ин-т этнологии и антропологии РАН. Исследования по прикладной и неотложной этнологии ; № 144).

Материалы российско-украинского “круглого стола”, 24—25 мая 2001 г. — М., 2001.

Мацапура В. И. Украина в русской литературе первой половины XIX века / Харьк. ГПУ им. Г.С.Сковороды ; Полтав. ГПУ им. В. Г. Короленко. — Х. ; Полтава, 2001. — 396 с. — Библиогр.: с. 380—395 (383 назв.).

Медынский Е. Н. Братские школы Украины и Белоруссии в XVI—XVII вв. и их роль в воссоединении Украины с Россией. — М., 1954. — 174 с.

Медынский Е. Школа и педагогическая мысль в Русском государстве на Украине и в Белоруссии в XVII веке // *Сов. педагогика.* — М., 1953. — № 9. — С. 70—88.

Мейс Д. Ленін без України, або Дмитро Волкогонов як дзеркало російської демократії // *Сучасність.* — № 4. — С. 81—95; *Бібліогр.:* с. 95.

Миллер А. И. Образ России и русских в западноукраинской прессе // *Полис.* — 1995. — № 3. — С. 124—132.

Миллер А. И. Образ Украины и украинцев в российской прессе после распада СССР // *Полис.* — 1996. — № 2. — С. 121—126.

Миллер А. И. Укратинофильство // *Славяноведение.* — М., 1998. — № 5. — С. 28—37. — *Библиогр.:* с. 36—37.

Миллер А. И. “Украинский вопрос” в политике властей и русском общественном мнении (вторая половина XIX в.) — СПб., 2000. — 268 с.: 10 ил. — *Библиогр.:* с. 245—258; *Имен. указ.:* с. 259—267.

Михальченко Н. И., Андрущенко В. П. Беловежье. Л.Кравчук. Украина 1991—1995. — К., 1996. — 512 с.

Михальчук К. П. Открытое письмо к А. Н. Пыпину по поводу его статей в “Вестнике Европы” о споре между южанами и северянами: (К истории отношений к Украинству представителей прогрессивной части русского образованного общества). — К., 1909. — 76 с.

Мицик Ю. “Переяславська рада 1654 року: міфи та реальність” (До проблеми відзначення 350-річчя Генеральної козацької ради в Переяславі) // *Історія в школах України.* — 2003. — № 4. — С. 46—50.

Міллер О. Політика влади й російського націоналізму в українському питанні — незроблений вибір між “французькою” та “британською” стратегією // *Схід—Захід : Іст.-культ. зб-к.* — Вип. 4. Спец. вид.: *Rossia et Britannia: Імперії та нації на окраїнах Європи.* — Х., 2001. — С. 174—222.

- Міхновський М.* Самостійна Україна. — Львів, 1900. ; Те саме. — Б. м., 1948 ; Лондон, 1967 ; Львів, 1991 ; К., 2002. — 32 с.
- Молчанов А. И.* Россия, Украина и Белоруссия от Н. Хрущева до Беловежской Пуши: Проблемы и противоречия национальной политики и межнациональных отношений в славянских республиках Союза РСР, 1953— 1991 гг. : Автореф. дис... д-ра ист. наук. / СПб ун-т. — СПб., 1997. — 49 с.
- Москва-Чернобылю: К 12-летию катастрофы : Моногр. / Под ред А. А. Дьяченко. — М., 1998. - Кн. 1. — 543 с.: ил. ; Кн. 2. — 590 с.: ил.
- Мотиль О.* Структурні обмеження й вихідні умови: постімперські держави і нації в Росії та Україні // Сучасність. — 1995. — № 9. — С. 61—73.
- Мошес А.* Российско-украинские отношения в период до 2000-го года // Россия и ее соседи : Научн. доклады Москов. центра Карнеги. — М., 1995. — С. 40—48.
- Мы — граждане России : Материалы I Конгресса украинцев в России (23—24 окт. 1993 г., Москва) / Под общ. ред. А. Руденко-Десняка ; Объединение украинцев России. — М., 1994. — 110 с.
- Нагорна Л.* Парадокси геополітики і пастки етнетики: українсько-російський контекст // Віче. — 1995. — № 7. — С. 33—43.
- Нагорна Л. П.* Позиція України у новоствореній союзній державі: 20-ті роки кризь призму 90-х // УІЖ. — 1993. — № 1. — С. 3—16.
- Нариси з історії українського національного руху : Колектив. моногр. / НАН України. Ін-т історії України ; Відп. ред. В. Г. Сарбей. — К., 1994. — 188 с. — Бібліогр.: с. 168—188.
- Наступ російського царизму на українську державність у другій половині XVII — на початку XVIII ст. : Метод. рекомендації для студентів / Ін-т змісту і методів навчання ; Авт.-уклад. І. В. Верба. — К., 1997. — 31 с. — Бібліогр. в кінці тем.
- Наумець Л.* Товариство об'єднаних слов'ян. — Житомир, 1997. — 131 с.: іл., портр. — Бібліогр.: с. 129—130 (30 назв).
- Наумяк П.* Дещо про російщення українського правопису // Сучасність. — 1993. — № 11. — С. 138—145.
- Национальные истории в советском и постсоветском государствах / Под ред. К. Аймермахера, Г. Бордюгова. — М., 1999. — 446 с.
- Национальный вопрос в дореволюционной России и его решение после Великой Октябрьской Социалистической революции : Материалы VI Междун. семинара историков СССР ун-тов соц. стран / Под ред. Ю. С. Кукушкина. — М., 1984. — 123 с.
- Национальный вопрос и советская Россия. — М., 1921. — 92 с.
- Национальный вопрос накануне и в период проведения Великой Октябрьской социалистической революции. — М., 1964. — Вып. 1. — 123 с.; Вып. 2. — 76 с.
- Націоналізм : Антологія / Упоряд. О. Проценко, В. Лісовий. — К., 2000. — 872 с. — Из зм.: Бачинський Ю. Економічні підстави самостійності націй, С. 133—146; Міхновський М. Самостійна Україна, С. 147—158; Націоналізм — всесвітня сила, С. 159—160; Націоналізм і космополітизм, с. 161—162. Франко І. Поза межами можливого, С. 163—171; Одвертий лист до галицької молодіжі, С. 172—179. Грушевський М. Галичина і Україна, С. 180—187. Донцов Д. Ідеологія чинного націоналізму, С. 188—196. Вассиян Ю. До головних засад націоналізму, С. 197—210. Шпорлюк Р. Комунізм і націоналізм, С. 333—349. Рудко В. Чинний націоналізм: активність versus культура, С. 350—385. Сосновський М. Ідеологія “чинного націоналізму” Д. Донцова, С. 386—448. Лісовий В. Що таке національна (українська) ідея?, С. 593—628.
- Національна політика радянської влади: (Зб.) / Передм. Х. Г. Раковського. — Х., 1923. — 126 с.

Національно-визвольна боротьба 20—50-х років ХХ ст. в Україні : Зб. матеріалів Першої міжнар. наук. конф. (Львів, 25—26 черв. 1991 р.) / [Редкол.: Я. Дашкевич та ін.] — К. ; Львів, 1993. — 287 с.: іл.

Національно-визвольна війна українського народу середини XVII століття: політика, ідеологія, військово мистецтво : Зб. ст. / Ін-т історії України НАН України ; Відп. ред. В. А. Смолій. — К., 1998. — 318 с.: табл. — Частина тексту: рос., пол. — Бібліогр. в кінці ст.

Ненов И. Г. Украинско-российские отношения: современное состояние и перспективы — нейтралитет или сотрудничество // Наук. вісн. Всеукраїнської Асоціації молодих науковців. — К.; Одеса, 2002. — № 2. — С. 79—83.

Несотоявшийся юбилей: Почему СССР не отпраздновал свое 70-летие / Сост. А. П. Ненароков и др. - М., 1992. — 558 с.

Николишин С. Культурна політика большевиків і український культурний процес : Публіцист. рефлексії. — Мюнхен, 1947. — 120 с.

Николишин С. Націоналізм у літературі на Східних Українських землях. — Париж, 1938. — 48 с. ; Те саме: 2-ге вид. — Б. м., 1947. — 34 с.

Новохатько Л. М. Проблеми соціально-економічного і культурного розвитку України в контексті національної політики (20—30-ті рр. ХХ ст.). — К., 1998. — 316 с. — Бібліогр. в підрядк. прим.

Нольде Б. Автономія України з історичного погляду / Пер. і передм. М. Залізняк. — Львів, 1912. — 54 с. ; Перевид.: К., 1994.

Оганян Г. Федеративні збори як дзеркало російського шовінізму [антиукраїнські демарші] // Сучасність. — 1998. — № 12. — С. 107—113.

Огієнко І. І. Наш бій за державність : Іст. епопея. — Вінніпег, 1962. — Ч. 1—4.

Оглоблин О. Проблема державної влади на Україні за Хмельниччини й Переяславська угода 1654 р. // Укр. історик. — 1965. — № 1/2. — С. 5—13; № 3/4. — С. 11—16.

Оглоблин О. Українсько-московська угода 1654 р. — Н.-Й. ; Торонто, 1954. — 101 с.

Оглоблин О. Україна в часи Петра I / АН УРСР. Ін-т історії України. — К., 1939. — 59 с.

Оглоблин О. Хмельниччина й українська державність. — Н.-Й., 1954. — 24 с.

Оглоблин О. Як большевики руйнували українську історичну науку // Укр. історик. — 2000. — № 1—3. — С. 16—53.

Олійник Б. І. Відступник, або Два роки в Кремлі : [Відкритий лист М. С. Горбачову]. — Ужгород, 1993. — 150 с.

Олійник Б. Форум славянских народов Беларуси, России, Украины (Москва, июнь 2001 г.) // Вісн. Кн. палати. — 2001. — № 6. — С. 36—37.

Олійник М. Український інтелект в російській культурі (Як росіяни відплачуються за виведення їх в люди) // Визвольн. шлях. — 1994. — № 12. — С. 1422—1437; 1995. — № 1. — С. 66—77; № 2. — С. 212—221.

Омельченко І. К. Політична поліція Російської імперії і Україна (середина XIX ст.) / Ін-т держави і права ім. В.М.Корецького НАН України. — К., 1999. — 147 с. — Бібліогр. в кінці глав.

Омельяничук И. В. Черносотенное движение на территории Украины (1904—1914 гг.) : Моногр. / Совет нац. безопасности и обороны Украины ; Нац. ин-т укр.-рос. отношений. — К., 2000. — 167 с.: табл. — Библиогр.: с. 132—138 и в подстроч. примеч.

Орбиты сотрудничества : Материалы заседания Совета Международной ассоциации академий наук 21—22 июня 2000 г. / Общ. ред. В. Г. Кадышевского, А. Н. Сисакяна. — Дубна, 2000. — 130 с., фото.

Опарина Т. А. Иван Наседка и полемическое богословие Киевской метрополии : [Рецепция текстов Київ. митрополії у Росії I пол. XVII ст.]. — Новосибирск, 1998. — 413 с.

- Осадчук Б.* Чи може народитися дружба між Росією і Україною? // Нова Польща. Спец. укр. випуск. — Варшава, 2001.
- Основні напрями здійснення національної політики щодо національних меншин в Україні та політика українізації (20—30 рр. 20 ст.) / Упоряд. З. М. Сніжко. — К., 1995. — 24 с. — Бібліогр.: с. 22—24 (47 назв).
- Отмар Д.* Московська політика русифікації України [XIX—XX ст.] // Визвольн. шлях. — 1951. — № 10. — С. 9—12.
- Отмар Д.* Україна в економічному комплексі Московщини // Визвольн. шлях. — 1948. — № 4. — С. 13—14; № 5. — С. 16—18.
- Очеретянко В. І.* Загратована думка / Ін-т історії України НАН України. — К., 2000. — 150 с. — Бібліогр. в кінці розд.
- Павелко І.* Україна-Русь і москowitzм : Науково-попул. нарис. — Буенос-Айрес, 1952. — 109 с.
- П. О-ко [Одарченко П.]* Стан технічної освіти на Україні під советською окупацією // Визвольн. шлях. — 1952. — № 7. — С. 19—22; № 8. — С. 26—30.
- Павлик М.* Москальофільство та українофільство серед австро-руського народу. — Львів, 1906. — 82 с.
- Павлович Н.* Русская культура и Подкарпатская Русь. — Ужгород, 1926. — 20 с.
- Паклен Роберт [Бжеський Р.]* Біла книга. Національна і соціальна політика советів на службі московського імперіалізму. — Нім., 1947. — 220 с.
- Панейко В.* З'єдинені держави Східної Європи: Галичина й Україна супроти Польщі й Росії. — Відень, 1922. — 82 с.
- Панель-віче, присвячене руйнуванню української національної культури в СРСР // Вісн. ООЧСУ. — 1973. — № 6. — С. 24—25.
- Пасічник В.* Національна ідея як фактор українсько-російських відносин // Вісн. Львів. ун-ту. Серія: міжнародні відносини. — Львів, 2001. — Вип. 5. — С. 63—70. — Бібліогр.
- Пастернак Є.* Україна під большевиками (1919—1939) : Спроба іст. студії. — Торонто, 1979. — 314 с. — Бібліогр.: с. 294—300.
- Патер І. Г.* За державність і соборність : Іст. нарис. — Львів, 2000.
- Патер І. Г.* Союз визволення України: проблеми державності і соборності / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів, 2000. — 344 с.: іл., портр. — Бібліогр.: с. 314—344 та в кінці розд.
- Патер І. Г.* Союз Визволення України: спроби консолідації національно-демократичних сил : Іст. нарис. — Львів, 1998.
- Пачаї І.* Сліди російської “культурної зони” у мові та морфології фольклору // Мовознавство. — 2001. — № 6. — С. 32—34.
- Пашков М. Ю., Чальый В. А.* Украинско-российские отношения: взгляд из Украины // Зовніш. торгівля. — 2000/2001. — № 4. — С. 36—38.
- Переслідування українців в СРСР продовжуються // Визвольн. шлях. — 1979. — № 5. — С. 601—609.
- Перехідний період в Україні та в Росії: політика, економіка, етносоціальні процеси. Конференція російських випускників освітніх програм США : Виступи учасників та дискусія. — К., 1999. — 131 с.
- Петлюра С. В.* Невідомі листи з Парижа як політичний заповіт борцям за самостійну Україну / КНУ ім. Т. Шевченка та ін. — К., 2001. — 91 с.: портр.
- Петровиц І.* Галичина під час російської окупації: серпень 1914— червень 1915 р. — Львів, 1915 — 116 с.
- Петровський В.* Військово-політичний чинник сучасних українсько-російських стосунків (очима західних експертів) // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 209—217; Бібліогр.: с. 216—217.
- Петровський В. В.* Геополітичний контекст українсько-російських відносин і європейська безпека (за сторінками західних видань) // Схід—Захід. — 2001. — № 3. — С. 101—111.

Петровський В. В. Розвиток українсько-російських стосунків на рубежі тисячоліть у сучасній західній історіографії // Вісн. Харків. нац. ун-ту ім. В.Н.Каразіна. Історія України. — 2002. — Т. 556, вип. 5. — С. 206—216. — Бібліогр.

Петровський В. В. Современные украинско-российские отношения в западной интерпретации. — Х., 2002. — 264 с.

Петровський В. В. Україна і Росія: проблеми етнопольової політики на сучасному етапі // Інтелігенція і влада : Зб. наук. пр. — Одеса, 2002. — Вип. 1(2), Ч. 2. — С. 124—127.

Петровський В. В. Українсько-російські відносини (90-ті рр. ХХ ст.) // Історія України: Маловідомі імена, події, факти / НАН України. Ін-т історії України. — К. ; Дніпропетровськ, 2001. — Вип. 19. — С. 538—546.

Петровський В. В. Українсько-російські стосунки і футурологічні роздуми західних аналітиків // Схід—Захід. — 2001. — № 4. — С. 245—258. — Бібліогр.: с. 257—258.

Петровський Г. І. Про національне питання // Хрестоматія матеріалів з історії української літературної мови. — К., 1961. — Ч. 2. — С. 281—288.

Петровський М. Визвольна війна українського народу 1648—1654 рр. Приєднання України до Росії. — К., 1948. — 39 с.

Петровський М. Н. Визвольна війна українського народу проти гніту шляхетської Польщі і приєднання України до Росії (1648—1654). — К., 1939. — 268 с. — (Нариси з історії України ; Вип. 4).

Пирожков С. Українсько-російські відносини у євроатлантичному інтер'єрі // Політична думка. — 1999. — № 3. — С. 87—95.

Пирожков С. І. та ін. Фінансова політика в Україні та Російській Федерації: порівняння, досвід, проблеми. — К., 2000. — 148 с.

Питання аграрної історії України та Росії: Матеріали других наук. читань, присвяч. пам'яті Д. П. Пойди (жовт. 1995 р.) / Упоряд. О. А. Удод. — Дніпропетровськ, 1997. — 204 с.

Піторак Г. П. Походження українців, росіян, білорусів та їхніх мов. Міфи і правда про трьох братів слов'янських зі “спільної колиски”. — К., 2001. — 148 с. — (Платону це б сподобалось...) — Бібліогр.: с. 125—133 та в підрядк. прим.

Піскун В. М. Одне писали, інше тримали в “умі”. Мирні переговори між Українською державою та РСФСР 1918 року // Політика і час. — 1994. — № 2. — С. 72—78.

Плюц В. Боротьба за українську державу під советською владою: Підпільні українські організації в Україні 1920—1941 рр., розгром української еліти й українства. — Лондон, 1973. — 125 с.

Погодин А. Л. Украинский вопрос как проблема внешней политики России // Проблемы Великой России. — М., 1916. — № 13. — С. 1—2.

Подорожний Н. Е. Освободительная война украинского народа (1848—1654). — М., 1939. — 85 с.

Позиції українського визвольного руху : Матеріали з рідних земель до питань боротьби за українську державу. — Мюнхен, 1948. — 140 с.

Політичний терор і тероризм в Україні ХІХ—ХХ ст. : Іст. нариси / Відп. ред. В. А. Смолій ; НАН України. Ін-т історії України. — К., 2002. — 950 с.

Полонська-Василенко Н. Дві концепції історії України і Росії. — Мюнхен, 1964. — 52 с.

Полонська-Василенко Н. Переяславський договір в очах його сучасників // Визвольн. шлях. — 1955. — № 4. — С. 40—46; № 5. — С. 35—42.

Полохало В. Політологія посткомуністичних суспільств в Україні та Росії // Сучасність. — 1998. — № 7/8. — С. 78—86.

Полтава: К 250-летию Полтавского сражения : Сб.ст. / АН СССР. Ін-т історії ; АН УССР. Ін-т історії ; Ред. кол.: Л. Г. Бескровный и др. — М., 1959. — 459 с.

- Помогаєв В. В.* Український націоналізм после второй мировой войны: маски и лицо / Тамбов. гос. ун-т им. Г.Р.Державина. — Тамбов, 2000. — 211 с.
- Поляков В. В.* Сила и процветание славянских народов в их единстве и согласии : Историко-политолог. очерки о проблемах содружества России, Украины, Белоруссии. — Севастополь, 1998. — 351 с.
- Понятенко П.* Культура, національність та асиміляція. — Вінніпег, 1917. — 50 с.
- Попок А.* Україномовна преса в Російській Федерації: реалії та перспективи // Визвольн. шлях. — 2002. — № 8. — С. 33—37.
- Попок А.* Українці в Російській Федерації: чи зміниться щось на краще? // Визвольн. шлях. — 1997. — № 6. — С. 667—672.
- Портнов А.* Очима сусіда: сучасні російські підручники з історії про Україну // Сучасність. — 2000. — № 10. — С. 154—156.
- Портнов А.* Terra hostica : [Образ Росії в сучасних укр. підручниках з історії] // Критика. — 2002. — № 6. — С. 11—13.
- Пори М.* Автономія України в світлі “соціально-демократичної критики”: Відповідь П. Лукашевичу : Відбиток з № 4 “Вільної України”. — Спб., 1906.
- Пори М.* Автономія України і соціал-демократія. — Вид. 2. — К., 1917. — 79 с.
- Пори М.* Про автономію України. — К., 1907; Вид. 2. — К., 1913. — 40 с.
- Пори М.* Україна і Росія на робітничому ринку. — К., 1918. — 16 с.
- Потічний П.* Українсько-російські відносини в політичній думці українського підпілля часу другої світової війни // Сучасність. — 1992. — № 7. — С. 14—31.
- Початок десталінізації в Україні : (До 40-річчя закритої доп. М. Хрущова на XX з’їзді КПРС) : Матеріали “Круглого столу” в Ін-ті історії України НАН України (26 лют. 1996 р.) / Відп. ред. С. В. Кульчицький. — К., 1997. — 131 с.
- Про справжнє обличчя українського буржуазного націоналізму / АН УРСР. Ін-т історії ; Редкол.: А. Д. Скаба (відп. ред.) та ін. — К., 1974. — 240 с.
- Проблеми історії національно-визвольного руху на Україні в період феодалізму та капіталізму : Матеріали Респ. наук.-теор. конф. (Запоріжжя, 8—10 січня 1991 р.). — К. ; Запоріжжя, 1991. — 165 с.
- Проблеми іміджології : Матеріали I Междунар. конф., 8—9 февр. 2000 г. в г. Кривом Роге [Україна, Росія, Польща] / Ред. Ю. С. Лазебник и др. — Кривий Рог, 2000. — 383 с. : ил., табл. — Текст: рус., укр. — Библиогр. в конце докл.
- Прокоп М.* Анатомія руху опору. — Н.-Й. ; Львів, 1993. — 148 с.
- Прокоп М.* Напередодні незалежної України: Спостереження і висновки. — Н.-Й. та ін., 1993. — 646 с.
- Прокоп М.* Україна і українська політика Москви. Ч. 1: Період підготовки до Другої світової війни. — Мюнхен, 1956. — 176 с. ; те саме: Мюнхен, 1981. — 176 с.
- Прокопович В. К.* “Вічне підданство”: До питання про правну природу з’єднання України і Москви. — Париж, 1976. — 134 с.
- Просюк Н. Г.* История Украины. Социально-политическое развитие Украины во второй половине XVII—XVIII в. Ликвидация российским самодержавием украинской государственности : Конспект лекций / Харьк. инж.-пед. ин-т — Х., 1993. — 23 с. — Библиогр.: с. 24.
- Путро А.* Левобережная Украина в составе Российского государства во второй половине XVIII века. — К., 1988. — 142 с.
- Раковський Х. Г.* Анексія Східної Галичини й У.С.Р.Р. : Промова на II-й сесії Все-укр. центр. виконкому VII збору : Відповідь і пояснення Уряду на запит депутата Т. Луценка. — Б. м., 1923. — 16 с.
- Рафальський О. О.* та ін. Шляхом національного відродження. Національне в програмах та діяльності укр. партій Наддніпрянщини. 1900—1907. — К., 1998. — 228 с.

Рахманний Р. Роздуми про Україну : Вибр. есеї та ст., 1945—1990 / Упоряд. Л. Федорук ; Вступ. ст. І. Дзюби. — К., 1997. — 690 с. : іл., портр. — Показч. імен.: с. 679—687.

Рахманний Р. Україна атомного віку : Есеї і ст., 1946—1986 : В 2 т. — Торонто, 1987—1988. — Т. 1. — 683 с. ; Т. 2. — 616 с.

Ребет Л. Світла і тіні ОУН. — Мюнхен, 1964. — 131 с.

Ребет Л. Теорія нації. — Мюнхен, 1955. — 199 с. ; те саме: Львів, 1997. — 192 с.

Ребет Л. Формування української нації. — Мюнхен, 1951. — 56 с.

Ресніт О. П., Андрусичиши Б. І. З'їзд поневоленних народів (8—15 вересня 1917 р.) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1994. — 70 с. : табл. — Бібліогр.: с. 58(21 назв). — Імен. показч.: с. 59—60. — Геогр. показч.: с. 61—62. — Предм. показч.: с. 63—66. — (Істор. зошити).

Ренников А. [Селитренников А. М.] Самостийные украинцы : Сатирические очерки украинского движения. — СПб., 1914. — 83 с.

Рибалка Л. [Юркевич Л.] Російські соціал-демократи і національне питання. — Женева, 1917. ; те саме: Мюнхен, 1969. — 67 с.

Римаренко Ю. І. Буржуазний націоналізм та його "теорія" нації / АН УРСР. Ін-т філософії. — К., 1974. — 383 с.

Різниченко В. Скасування гетьманства на Україні і останній гетьман України Кирило Розумовський : 3 нагоди 50-х роковин (1764—1914). — К., 1916. — 35 с.

Розенфельд И. Б. Присоединение Малороссии к России (1654—1693): Ист.-юрид. очерк. — Пг., 1915. — 191 с.

Романенко Є. Формування українських національних партій на території Російської імперії на рубежі XIX—XX ст.: порівняльний аналіз // Київ. старовина. — 2003. — № 2. — С. 30—35. — Бібліогр.: с. 35.

Романів О. Вибір шляху: до національної держави чи російської губернії // Су-часність. — 1995. — № 1. — С. 123—128.

Романчук О. К. Ультиматум: хроніка одного конфлікту між Раднаркомом РРФСР і Центральною Радою. — К., 1990. — 64 с.

Романюк П. Стати сателітами чи померти? Оцінка російсько-українських відносин // Політика і час. — 1994. — № 8. — С. 3—6.

Російська національна спільнота в системі міжетнічних відносин в Україні : Зб. наук. ст. — К., 1999.

Російськомовна книга у фондах Національної парламентської бібліотеки України. 1816—1923 : Каталог. / Уклад.: Р. С. Жданова, В. М. Лой. — К., 1999. — 365 с.

Російщення України : (Наук.-попул. зб.) / Гол. ред. Л. Полтава. — Н.-Й., 1984. ; Те саме: К., 1992. — 407 с. — Зміст: Полтава Л. До історії російщення України від 1720 року, С. 7—56; Давиденко В. Злиття націй в ССРСР, С. 57—66; Гурін І. Формування норм української мови і російщення, С. 67—74; Чуб Д. Методи і засоби російщення, С. 75—90; Бедрій А. Грані нації — грані культури, С. 91—100; Чировський М. Советсько-московський наступ на українську науку, С. 101—122; Стойко В. Напрямки історіографії в Українській ССР, С. 123—130; Романенчук Б. Переслідування і російщення української мови, літератури і науки, С. 131—154; Берест Б. Російщення словникового складу української мови, С. 155—172; Лужницький Г. Московсько-большевицьке переслідування Української Православної Церкви, С. 173—183; Онацький Є. Знищення документів і руйнування історичних релігійних пам'яток в Україні, С. 184—186; Ленчик В. Українська Католицька Церква у Советському Союзі, С. 187—202; Вожаківський С. Московія — нищитель української музичної культури, С. 203—208; Савка Я. Російщення Кубані — Південно-східнього бастиону України, С. 209—216; Рекомендації ЦК КПСС під маркою т.зв. Ташкентської конференції [29.05.1979 р.], С. 217—238; Таємні постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів та Міністер-

ства освіти СРСР виявляють посилену хвилю російщення України (1983 р.), С. 239—250; Левадний І. Українська література в боротьбі і жертви цієї боротьби, С. 251—395.

Росія-Україна: проблеми і можливості наукового та економічного співробітництва : Зб. наук. пр. / Укр. акад. банків. справи ; Рос. акад. природн. наук; Ін-т економіки НАН України ; Ред.: А. О. Єпіфанов та ін. — Текст: укр., рос. — Бібліогр. в кінці ст. та в підрядк. прим.

Росія, яку ми...: Позиції політ. сил Росії стосовно майбутнього України й Співдружності Незалежних Держав та позиції політ. сил України стосовно Росії / В. Піховшек, В. Ткачук, К. Михайличенко ; Укр. незалеж. центр. політ. досліджень. — Б. м., б. р. — 198 с.: іл. — Бібліогр.: с. 190—196. — (Серія : “Україна та її сусіди”).

Россия в XX веке: Проблемы национальных отношений. — М., 1999. — 451 с.

Россия и ее ближнее зарубежье [Украина и др. страны СНГ] // Внешняя политика России: от Ельцина к Путину. — К., 2002. — С. 127—140.

Россия и ее соседи. Проблемы этнических меньшинств : Проблемно-тематич. сб. / Отв. ред. Ю. А. Щербакова ; РАН. ИНИОН. — М., 2000. — 103 с. — (Серія : “Посткоммунизм: Государство и общество”).

Россия и Украина в евроатлантическом пространстве : Материалы междунар. конф. // Політична думка. — 1999. — № 1—2. — С. 71—86.

Россия и Украина на пороге XXI века. Пути сочетания национальных интересов и братского взаимодействия : Тез. докл. на междунар. науч.-практ. конф. — Воронеж, 1996.

Россия-Украина: история взаимоотношений : (Сб. ст.) / Ин-т славяноведения и балканистики РАН ; Отв. ред. А. И. Миллер. — М., 1997. — 246 с.

Рубльов О. С., Черченко Ю. А. Сталінщина й доля західноукраїнської інтелігенції, 20—50-ті роки XX ст. / НАН України. Ін-т історії України ; Ін-т укр. археографії. — К., 1994. — 349 с. — Бібліогр. в прим.: с. 257—338. — Показч. імен.: с. 341—349.

Рубльов О. С., Ресит О. П. Українські визвольні змагання 1917—1921 рр. — К., 1999. — 320 с.

Рудич Ф. М. Украина, Россия, Беларусь в новом геополитическом пространстве: варианты политической модернизации // Между прошлым и будущим : Тез. к докл. Междунар. конф. — Минск, 2000. — С. 159—160.

Рудич Ф. М. Украина и Россия в новом геополитическом пространстве: некоторые аспекты взаимоотношений // Роль государства в развитии общества: Россия и международный опыт : Материалы междунар. симпозиума 23—24 мая 1997 г. — М., 1997. — С. 134—146.

Рудич Ф. М. Украина и Россия, Беларусь в новом геополитическом пространстве // Сучасна українська політика: Політики і політологи про неї. — К., 2000. — С. 45—62.

Рудич Ф. М. Чи багато влади потрібно владі? : (Україна в контексті трансформації політичних структур у країнах СНД, Балтії, Центр. і Сх. Європи). — К., 1998. — 142 с.: табл., портр. — Бібліогр. в прим.: с. 124—134.

Рудницький С. Українська справа зі становища політичної географії. — Берлін, 1923. — 282 с.

Рудницький С. Л. Чому ми хочемо самостійної України? / Упоряд. та авт. передм., с. 5—34, О. І. Шаблій. — Львів, 1994. — 412 с.: табл.; портр.

Русначенко А. М. Народ збурений: Національно-визвольний рух в Україні й національні рухи опору в Білорусії, Литві, Латвії, Естонії у 1940—50-х роках. — К., 2002. — 520 с.: іл.

- Русначенко А. М.* Національно-визвольний рух в Україні (середина 50-х — початок 1990-х років). — К., 1998. — 720 с.
- Русская и украинская дипломатия в Евразии: 50-е годы XVII в. / Под ред. Л. Е. Семенової, Б. М. Флори, И. Шварц. — М., 2000. — 224 с.
- Русская культура в контексте социально-исторических реалий Украины (конец XX ст.) : Материалы междунар. научно-практ. конф. (22—23 окт. 1993 г.). — К., 1993. — 203 с.
- Русские Украины: прошлое, настоящее, будущее : Материалы междунар. науч.-практ. конф., 27—28 февраля 1998 года / Ред. Ю. В. Петров ; Укр. общ-во русской культуры “Русь”. — К., 1998. — Ч. 1. — 240 с.
- Русское образование в Украине в контексте международного опыта: Материалы междунар. науч.-практ. конф. (26—27 окт. 1995 г.) / Отв. ред. Н. Г. Озерова. — К., 1995. — 243 с.
- Рыжков В.* Россия—Украина — Европейский Союз // Нац. безпека і оборона. — 2001. — № 11. — С. 55—56.
- Рябчук М.* Від Малоросії до України: парадокси запізнілого націотворення. — К., 2000. — 303 с.
- Рябчук М.* Зло банальне й метафізичне: рецепція Росії у публіцистиці журналів “Культура” та “Сучасність” // Сучасність. — 1997. — № 10. — С. 129—137.
- Савка Я.* Московські “юберменші” в наступі на українство // Вісн. ООЧСУ. — 1981. — № 1/2. — С. 4—7.
- Савоскул С. С.* Русские в славянской среде: Украина и Белоруссия // Новые славянские диаспоры / Отв. ред. М. Ю. Мартынова. — М., 1996.
- Савченко Н. А.* Анатомия необъявленной войны: Крым. Севастополь. Флот. 1991—199... — К., 1997. — 341 с.: ил., портр. — Имен. указ.: с. 337—341.
- Савченко Ф.* Заборона українства. 1876 р.: До історії громадських рухів на Україні 1860—1870-х рр. — Х.; К., 1930. — 393 с. — Бібліогр.: с. 385-393. ; Передр.: Мюнхен, 1970.
- Саган О. Н.* Національні прояви православ'я: український аспект / НАН України. Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди. — К., 2001. — 255 с.: портр. — Бібліогр.: с. 220—246 (383 назви) та в підрядк. прим. — Имен. покажч. : с. 247—255.
- Садовський В.* З підсумків колонізаційної політики в СРСР. — Варшава, 1936.
- Садовський В.* Національна політика Советів на Україні. — Варшава, 1937. — 173 с. (Праці УНІ ; Т. XXXIX).
- Саликовский А.* Большой вопрос. Несколько мыслей об украинской идее и русской интеллигенции // Укр. жизнь. — 1912. — № 2. — С. 22—31.
- Саликовский А. Ф.* Русская революция и украинское движение. — М., 1917. — 16 с.
- Саликовский О.* Нова Україна: (Шлях нашої державності). — К., 1919. — 100 с.
- Саликовский О.* Чого домагаються українці та інші народності Росії? — К., 1917. — 15 с. — (Союз укр. автономістів-федералістів ; № 7).
- Самостійна Україна : Зб. програм укр. політ. партій поч. XX ст. / Упоряд., авт. передм. і прим. О.Федько. — Тернопіль, 1991. — 83 с.
- Самчук З.* Зовнішньополітичний контекст реформування політичної системи України : [Вибір України: Росія чи Захід] // Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї. — К., 2003. — Вип. 4. — С. 144—151.
- Санин Г. А.* Отношения России и Украины с Крымским ханством в середине XVII века. — М., 1987. — 397 с.

Сапеляк А. Київська Церква на слов'янському сході: Каноніч. — екуменіч. аспект / НАН України. Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича. — Львів ; Буенос-Айрес, 1999. — 231 с.: іл., портр. — Бібліогр. в підрядк. прим.

Сарбей В.Г. Взаємозв'язки і братерське єднання російського та українського народів у пам'ятках історії. — К., 1979. — 26 с.

Сарбей В. Г. “Українське питання” в Російській імперії очима дослідників початку і кінця ХХ століття // УІЖ. — 1996. — № 2. — С. 35—46. — Бібліогр.: с. 45—46.

Сборник Клуба русских националистов : Отчет о деятельности клуба. — Вып. 1—5. — К., 1909—1913. — Вып. 1. — 75 с.; Вып. 2. — 208 с.; Вып. 3. — 162 с.; Вып. 4, 5. — 420 с.

Свенцицкий И. С. Обзор сношений Карпатской Руси с Россией в первую половину XIX в. — СПб., 1906. — 109 с.

Свідзинський А. Це складне національне питання. — К., 1994. — 70 с.

Сеярук И. И. К вопросу о самоидентификации человека и общества в посткоммунистическом пространстве (Украина и Россия на пороге XXI века) // Россия на перепутье: социализм или капитализм? : Материалы межвуз. научн. конф. 11—12 мая 2000 г. — Воронеж, 2000. — С. 69—74.

Семененко В. Історія Східної України: в кайданах імперії (1917— 1920). — Х., 1995.

Сенченко М. І. Україна: шляхом незалежності чи неокolonізації / МАУП. — К., 2003. — 120 с. — (Б-ка журн. “Персонал”).

Сеньків М. В., Думинець І. О. З історії боротьби за соборність Українських земель, 1917—1945 рр. — Дрогобич, 1995. — 83 с.: портр. — Бібліогр.: с. 80—84.

Сербин Р. “Велика Вітчизняна війна”: советський міф в українських шатах // Сучасність. — 2001. — № 6. — С. 63—88. — Бібліогр. в прим., с. 87—88.

Сергієнко Г. Я. Великий історичний акт : (До 325-річчя возз'єднання України з Росією). — К., 1978. — 46 с.

Сергієнко Г. Я. Декабристи та їх революційні традиції на Україні / АН УРСР. Ін-т історії. — К., 1975. — 183 с.

Сергійчук В. І. Нескорена церква: Подвижництво греко-католиків України в боротьбі за віру і державу. — К., 2001. — 492 с. — Текст: укр., рос. — Бібліогр. в тексті. — Імен. покажч. : с. 475—491.

Сергійчук В. І. “Українізація Росії”: Політ. ошуканство українців рос. більшовиц. владою в 1923—1932 роках. — К., 2000. — 331 с.: табл. — Текст: укр., рос. — Бібліогр. в тексті.

Сергійчук В. І. Український Крим. — К., 2001. — 302 с.: іл., портр. — Імен. покажч.: с. 276—287. — Геогр. покажч.: с. 188—302.

Сергійчук В. І. Українці в імперії. — К., 1992. — 92 с.

Сикорский И. А. Русские и украинцы : (Гл. из этнологич. катехизиса). — К., 1913. — 56 с.

Силантьев В. И. Большевики и Православная церковь на Украине в 20-е годы. — Х., 1998. — 231 с.: табл. — Библиогр.: с. 202—228.

Силницкий Ф. Национальная политика КПСС в период с 1917 по 1922 год. — 2-е изд. — Мюнхен, 1978. — 314 с.; то же: Вашингтон, 1990.

Сиповський В. Україна в російському письменстві. Ч. 1 (1801—1850). — К., 1928. — 458 с.

Скрипник М. О. Національні перетинки: Теоретична і політична боротьба на терені національного питання в УСРР у сучасний момент реконструктивної доби : Доп. і прикінцеве слово на каф. нац. питання УІМЛ 14 і 28 грудня 1929 р.; Дискусія по доповіді. — Х., 1930. — 136 с.

Скрипник М. О. Зближення й злиття націй за доби соціалізму. — Х., 1931. — 48 с.

Скрипник М. О. Нариси підсумків українізації та обслуговування культурних потреб нацменшостей УСРР, зокрема російської : Промова на засіданні колегії НКО УСРР з 14.02.1933 р. — Х., 1933. — 36 с.

Скрипник М. О. Нові лінії в національно-культурному будівництві. — Х., 1930. — 61 с.

Скрипник М. Статті й промови з національного питання / Упоряд. І. Кошелівець. — Мюнхен, 1974. — 268 с.

Смолій В. А. Возз'єднання Правобережної України з Росією // АН УРСР. Ін-т історії. — К., 1978. — 191 с.

Смолій В. А., Степанков В. С. Українська державна ідея XVII—XVIII століть: проблеми формування, еволюції, реалізації. — К., 1997. — 367 с.

Смолій В. А. Революція XVII століття: нові підходи до вивчення в українській історіографії 90-х років XX століття // Наук. праці Кам'янець-Подільського держ. пед. ун-ту. Іст. науки. — 2001. — Т. 7(9). — С. 120—126.

Смолій В. А., Степанков В. С. У пошуках нової концепції історії Визвольної війни українського народу XVII ст. — К., 1992. — 41 с. — Бібліогр.: с. 36—41 (83 назви).

Смолій В. А., Степанков В. С. Українська національна революція середини XVII ст.: проблеми, пошуки, рішення / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1999. — Бібліогр. в прим.: с. 89—107 (330 назв).

Смолій В. А., Степанков В. С. Українська національна революція XVII ст. (1648—1676 рр.) — К., 1999. — 351 с.: іл. — (Україна крізь віки ; Т. 7).

Снарский А. Т. Автономия или федерация? — СПб., 1907. — 62 с. — [Необхідність централізації без обрусіння, децентралізації без автономії].

Соболь П. Прояви укранофобії на території советської України: 1920—30 роки // Визвольн. шлях. — 2000. — № 10. — С. 16—19.

Советские Россия-Украина и Румыния : Сб. дипломатических докум. и ист. материалов / Наркомат по иностранным делам УССР. — Х., 1921. — 110 с.

Соколович О. Українське питання у світлі румунської політично-історичної науки. — Лондон, 1957. — 40 с.

Солдатенко В. Ф. Україна і Росія в конфліктах: Історичні паралелі і уроки // Державність. — 1994. — № 1. — С. 62—64.

Солженицын А. Как нам обустроить Россию: Посильные соображения. — Л., 1990. — 62 с.

Соловей Д. Василенко, Мілюков і самостійність України в 1918 р.: Спроба характеристики з нагоди 45-річчя від часу проголошення 3-го й 4-го універсалів Центральної Ради. — Вінніпег, 1965. — 68 с.

Соловей Д. Політика ЦК КПСС у плануванні розвитку промисловості та промислових кадрів на Україні. — Н.-Й., 1960. — 108 с.

Сольчаник Р. Україна, Білорусь і Молдова: Інтеграція по-імперськи, русифікація та боротьба за національне виживання [кінець 60-х — 89 рр.] // УІЖ. — 1992. — № 7/8. — С. 124—135; № 9. — С. 129—136; № 12. — С. 184—189.

Сталин И. В. Марксизм и национально-колониальный вопрос. — Ленинград, 1939. — 295 с.

Сталин И. В. Статьи и речи об Украине. — К., 1936. — 249 с.

Старосольський В. Й. Теорія нації / Передм. І. Кресіної. — [Репринт. вид.] — К.; Н.-Й., 1998. — 152 с.: портр.; іл. — Бібліогр. в підрядк. прим.

Старый Украинец. Украинский книжный язык и общерусская культура (Ответ П. Б. Струве) // Укр. жизнь. — 1912. — № 1. — С. 40—52.

Стасюк М. Автономія і розвиток продуктивних сил на Україні. — СПб., 1907.

Стахів М. Друга Советська Республіка в Україні : Нарис історії рос. агресії та конституц. розвитку сов. влади під час другої частинної окупації України. — Н.-Й., 1957. — 367 с.: іл.

- Стахів М.* Третя советська республіка в Україні : Нариси з історії третьої військової інвазії Советської Росії в Україні і розвитку окупаційної системи в часі: листопад 1919 — листопад 1924. — Н.-Й., 1968. — 244 с.; те саме: Тернопіль, 1993.
- Стебельський Б.* Україна — БАМ // Визвольн. шлях. — 1985. — № 5. — С. 620—624.
- Стебницький П. Я.* Україна в економіці Росії. — Пг., 1918. — 41 с.
- Стебницький П. Я.* Україна и украинцы. — Пг., 1917. — 48 с.
- Стебницький П. Я.* Українська справа. — Пг., 1917. — 48 с.
- Степаненко М.* Русифікація України // Визвольн. шлях. — 1984. — № 4. — С. 405—420.
- Степовик Д.* Церква в кайданах. Боротьба українських християн за свою самобутність у XIX ст. — К., 1996.
- Стерчо П.* Карпато-Українська держава : До історії визвольної боротьби Карпатських українців у 1919—1939 роках / Передм. А. Штефана. — Торонто, 1965. — 288 с. ; Те саме: Львів, 1994. — 283 с.
- Стецовский Ю. И.* История советских репрессий. — М., 1997. — Т. 1. — 600 с. — Библиогр.: С. 579—593 ; Т. 2. — 433 с.
- Стецько Я.* 30 червня 1941 р.: Проголошення відновлення державності України / Передм. Д. Донцова. — Лондон, 1967. — 465 с.
- Стецько Я.* Українська визвольна концепція. — Мюнхен, 1987. — 528 с. — (Твори ; Т. 1).
- Стецюк К. І.* Вплив повстання Степана Разіна на Україну (з історії спільної боротьби рос. і укр. народів проти феодально-кріпосницького гніту) / АН УРСР. Ін-т історії України. — К., 1947. — 117 с.
- Стороженко А. В.* Происхождение и сущность украинофильства: Докл. собр. чл. Клуба рус. националистов. — К., 1912. — 58 с.
- Стороженко Н. В.* Реформы в Малороссии при гр. Румянцеве. — К., 1891. — 27 с.
- Стороженко Н. И.* Кирилло-Мефодиевские заговорщики. — К., 1906. — 18 с.
- Струве П. Б.* Общерусская культура и украинский партикуляризм // Рус. мысль. — М., 1912. — № 1.
- Струкевич О. К.* Україна-Гетьманщина та Російська імперія протягом 50—80-х рр. XVIII століття (політико-адміністративний аспект проблеми) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1996. — 98 с. — Бібліогр.: с. 86—99 (400 назв).
- Субтельний О.* Мазепинці: Укр. сепаратизм на початку XVIII ст. / Пер. з англ. В. Кулика. — К., 1994. — 238 с.
- Сурнін В. Б.* Націоналізм як феномен радянської історії (1920—1930-ті рр.) // Наук. вісн. Ужгород. нац. ун-ту. Сер. Історія. — 2002. — Вип. 7. — С. 119—123.
- Сухино-Хоменко В.* Одміни і банкрутство українського націоналізму : Іст.-публ. нариси. — Х., 1929. — 187 с.
- Сучасна політична позиція в Україні: між Сходом і Заходом. : Зб. матеріалів семінару Ін-ту політ. і етнонац. досліджень НАН України та Київського проекту Ін-ту Кеннана, 5 липня 2001 р. — К., 2001. — 60 с.
- Сціборський М.* Націократія. — Прага, 1942.
- Сціборський М.* Сталінізм. — 3-тє вид. — Б. м., 1947. — 48 с.
- Тарасов С. В.* Зовнішня політика Московської держави щодо Гетьманщини у добу Б. Хмельницького у висвітленні В. Ключевського // Наук. праці Кам'янець-Подільського держ. пед. ун-ту. Іст. науки. — 2001. — Т. 7(9). — С. 196—201.
- Телешун С. О.* Національне питання в програмах українських політичних партій в кінці XIX — на початку XX століття. — К., 1996. — 130 с.

Терлецький В. Угорская Русь и возрождение сознания народности между русскими в Венгрии. — К., 1874. — 52 с.

Терлецький О. Москвофіли й народовці в 70-х роках. — Львів, 1902. — 4, 61 с.

Терлюк І. Я. Росіяни західних областей України (1944—1996 рр.) : Етносоціол. дослідж. — Львів, 1997. — 175 с.: табл. — Бібліогр.: с. 121—133 (166 назв) та в підрядк. прим.

Тисяча років української суспільно-політичної думки : У 9 т. / Наук. ред. Т. Гунчак. — К., 2001. — Т. 1-9.

Ткаченко В. М. Україна і Росія: проблеми національного самовизначення (Історіософський аналіз поточного моменту) / НАН України. Ін-т історії України. — К., 1993. — 177 с.

Толочко П. П. Від Русі до України : Вибрані наук.-попул., критич. та публіц. пр. — К., 1997. — 397 с.: портр. — Бібліогр. в підрядк. прим. — Із змісту: К суверенитету с достоинством, С. 297—300; Чи потрібна Україні Росія?, С. 315—320.

Толочко П. П. Що або хто загрожує українській мові? — К., 1998. — 29 с. — Бібліогр.: с. 27—28 (34 назви).

Томашівський С. Церковний бік української справи. — Відень, 1916. — 19 с.

Трагедія двох народів: Матеріали до спору між українськими та російськими соц-дем. партіями з приводу убійства С. Петлюри. — Прага ; Київ, 1928. — 86 с.

340 лет Переяславской Рады : Межд. науч. конф. : Тез. докл. — Донецк, 1994. — Вып. 2.

350-річчя Української держави Богдана Хмельницького : Матеріали міжнар. наук. конф. 15—16 груд. 1998 р. / Гол. ред. В. А. Смолій ; Нац. пед. ун-т ім. М. П. Драгоманова та ін. — Бібліогр. в кінці доп.

Трубецкой Н. С. История. Культура. Язык. — М., 1995. — 800 с. — Із змісту: К української проблемі, С. 362—380; Дорошенко Д.И. "К украинской проблеме": По поводу статьи кн. Н. С. Трубецкого, С. 380—392; Ответ [Н. С. Трубецкого] Д. И. Дорошенко, С. 393—405.

Украина и Россия в новом геополитическом пространстве : Материалы «круглого стола» (Киев, 30 мая 1995 г.) / Ред. кол.: И. Ф. Курас и др. — К., 1995. — 160 с.

Украина и Россия: общества и государства / Ред.-сост. Д. Е. Фурман. — М., 1997. — 383 с. — (Публ. Музея и обществ. центра им. Андрея Сахарова ; Вып.1). — Зміст: Фурман Д. Русские и украинцы: трудные отношения братьев: Предисловие, С. 3—18; Софронова Л. XVII—XVIII века в истории украинской культуры, С. 19—40; Шпорлюк Р. Украина: от периферии империи к суверенному государству, С. 41—70; Миллер А. Россия и Украина в XIX — начале XX в.: неопределенная история, С. 71—87; Задорожнюк Э., Фурман Д. Украинские регионы и украинская политика, С. 88—129; Мотыль А. Д. Структурные ограничения и отправные точки. Логика системных изменений в Украине и России, С. 130—148; Толпыго А. Украинский путь, С. 149—180; Бондаренко В., Еленский В. Религия и церковь на Украине в контексте украинско-российских отношений, С. 181—204; Секачев В. Социалистическая партия Украины и особенности украинской партийной системы, С. 205—223; Ливен А. Русскоязычные регионы Украины: Троянский конь?, С. 224—258; Головаха Е., Панина Н. Российско-украинские отношения в общественном мнении Украины и России, С. 259—277; Савоскул С. Русские в независимой Украине: статус, идентичность, перспективы, С. 278—329; Павленко В., Корж Н. Кризис социальной идентичности в России и Украине, С. 330—344; Молчанов М. Украина и Россия: особенности внешней политики, С. 345—360; Задорожнюк И. Что пишет украинская пресса о России, а российская об Украине (контент-анализ 8 газет за 1 квартал 1997 г.), С. 361—379.

Украина и Россия: Осн. направления внешнеполитической деятельности : Материалы междунар. конф. "Круглый стол рос. и укр. ученых" (15—16 апреля 1993 г.) / Од. ГУ. — Одесса, 1994. — 76 с.

Украина—Россия—Германия: новые реалии: Внутренние и внешние аспекты двух — и многосторонних отношений : Тез. докл. Междунар. конф. — К., 1994. — 59 с.

Украина—Россия: концептуальные основы гуманитарных отношений / И.М. Дзюба и др. ; Науч. ред. О.П.Лановенко ; Совет нац. безопасности и обороны Украины ; Нац. ин-т проблем междунар. безопасности. — К., 2001. — 543 с.: ил., табл. — Библиогр.: с. 531—538 и в подстроч. примеч.

Украина—Россия. Перспективы транспортного сотрудничества / Т. А. Мукминова и др. — Б. м., 2002. — 16 с.

Украина—Россия: проблемы экономического взаимодействия : Моногр. / Пирожков С. И. и др. — К., 2000. — 273 с.: ил., табл. — Библиогр.: с. 244—248 (68 назв.).

Украинофил. Еще об украинофильстве // Рус. богатство. — 1882. — Ч. 2, № 2.

Украинская государственность в XX веке : Историко-политологический анализ / А.Адамский и др. — К., 1996. — 436 с.

Украинский вопрос / А. И. Лотоцкий, П. Я. Стебницкий. — М., 1914 ; то же: 2-е изд. — М., 1915 ; 3-е изд.: / Составлено сотрудниками ж. "Укр. жизнь". — М., 1917. — 191 с.

Украинский сепаратизм в России. Идеология национального раскола / Сост., комм. и предисл. М. Б. Смолина "Украинский туман должен рассеяться и русское солнце взойдет", с. 5—6. — М., 1998. — 432 с. — (Пути рус. имперского сознания). — Зміст: Волконский М. М. Историческая правда и украинофильская пропаганда; Богаевский П. М. Присоединение Малороссии к московскому царству; Царинный А. Украинское движение; Линниченко И. А. Малорусский вопрос и автономия Малороссии; Стороженко А. В. Малая Россия или Украина?; Савенко А. И. К вопросу о самоопределении населения Южной России; Романовский Ю. Д. Украинский сепаратизм в Германии; Линниченко И. А. Малорусская культура; Флоринский Т. Д. Малорусский язык и "Украинорусский сепаратизм"; Ляпунов Б. М. Единство русского языка в его наречиях.

Украинцы / РАН. Ин-т этнологии и антропологии им. Н. Н. Миклухо-Маклая ; НАН Украины. Ин-т полит. и этнонац. исслед. и др. ; Отв. ред. Полищук Н. С., Пономарев А.П. — М., 2000. — 535 с.: ил. — Библиогр.: с. 508—529. — (Сер. Народы и культура).

Україна і Росія в новому геополітичному просторі: аспекти взаємодії : За матеріалами "круглого столу" // Віче. — 1995. — № 7. — С. 25—48.

Україна і Росія в панорамі століть : (Зб.наук. пр.) / Гол. ред. О. Б. Коваленко. — Чернівці, 1998. — 334 с.

Україна і Росія: досвід історичних зв'язків та перспективи співробітництва / Уклад. В. В. Іваненко, О. Удод. — Дніпропетровськ, 1997. — 173 с.

Україна між Росією і Заходом, стратегія на початок XX століття : Матеріали "круглого столу", 19—20 черв. 2000 р. — К., 2000.

Україна—Росія: Концепт. основи гуманіт. відносин / І. М. Дзюба та ін. ; Наук. ред. О. П. Лановенко ; Рада нац. безпеки і оборони України ; Нац. ін-т укр.-рос. відносин. — К., 2001. — 472 с. — Бібліогр.: с. 465—472 та в підрядк. прим.

Україна та Росія у системі міжнародних відносин: стратегічна перспектива : Моногр. / М. П. Білоблещкий та ін. ; Ред С. І. Пирожков. — К., 2001. — 623 с. — Бібліогр.: с. 610—617.

- “Українізація” 1920—30-х років: передумови, здобутки, уроки : Колект. моногр. / НАН України. Ін-т історії України ; Відп. ред. В. А. Смолій ; Кер. авт. кол. В. М. Даниленко. — К., 2003. — 377 с.
- Українська інтелігенція під судом КДБ : Матеріали з процесів В. Чорновола та ін. — Мюнхен, 1970. — 278 с.
- Українська мова і держава : [Зб.ст.] / КНУ ім. Т. Шевченка. — К., 2001. — 88 с.
- Українська Повстанська Армія і національно-визвольна боротьба в Україні у 1940—1950 рр. : До 50-річчя УПА : Всеукр. наук. конф. (25—26 серп. 1992 р.) : Матеріали... / Упоряд. С. В. Кульчицький. — К., 1992. — 240 с.
- “Українське питання” в Російській імперії (кінець XIX — початок XX ст.) : Колект. наук. моногр. : В 3 ч. / Відп. ред. В. Г. Сарбей ; НАН України. Ін-т історії України. — К., 1999. — Ч. 1. — 203 с. : табл. ; Ч. 2. — 488 с. ; Ч. 3. — 277 с. — Бібліогр. в кінці параграфів.
- Українські культурні цінності в Росії: Археологічні колекції України / С. Беляєва та ін. — К., 1997. — 298 с.
- Українські культурні цінності в Росії: Перша спроба повернення, 1917—1918 // НАН України. Ін-т історії України; Упоряд.: С. Кот, О. Нестуля. — К., 1996. — 300 с.
- Українські політичні в'язні і крах більшовицької імперії : Матеріали і комент. / Упоряд. І. Губка. — Л., 2001. — 338 с. : іл., портр. — Бібліогр.: с. 334 (16 назв).
- Українсько-російський договір 1654 р.: Нові підходи до історії міждержавних стосунків : Матеріали наук.-теорет. семінару (Київ, 23 березн. 1994 р.) / НАН України. Ін-т історії України ; Відп. ред. В. А. Смолій. — К., 1995. — 69 с.
- Українсько-російські відносини: гуманітарний вимір : Наук. зб. / С. І. Пирожков та ін. (ред. кол.). — К., 1998. — 155 с.
- Українсько-російські відносини: економічний аспект / С. І. Пирожков та ін. — К., 1999. — 103 с.
- “Українсько-російські культурні зв'язки: історія і сучасність”, Міжрегіон. наук.-практ. конф. (1997; Дніпропетровськ) : Тези доп. та повідомл. / Відп. ред. В. В. Іваненко та ін. — Дніпропетровськ, 1997. — 61 с.
- Українці в Тюмені : [Зб. публіц. пр.]. — К., 2000. — 63 с. : іл., портр. — (Серія “Укр. діаспора” ; Кн. 1.).
- Ульянов Н. Происхождение украинского сепаратизма. — Н.-Й., 1966. ; То же: М., 1996. — 288 с.
- Ульянов Н. Украинский сепаратизм в России. — М., 1998.
- Фальсифікаційно-провокативне постукування [Виступ Б. М. Єльцина на відкритті пам'ятника Ярославові Мудрому в Ярославлі] // Визвольн. шлях. — 1994. — № 1. — С. 3—5.
- Феденко П. Марксистські і більшовицькі теорії національного питання. — Мюнхен, 1960. — 76 с.
- Феденко П. Український рух у XX столітті. — Подєбради, 1934. ; те саме: Лондон, 1959. — 257 с.
- Федорівський С. Тотальний розгром українізації : Розділ з підготовленої до друку пр. “Русифікація України” // Визвольн. шлях. — 1977. — № 7/8. — С. 802—809.
- Федорук Я. О. Міжнародна дипломатія і політика України 1654—1657 рр. — Львів, 1996. — Ч. 1: 1654 рік. — 263 с.
- Филевич И. П. Вопрос о двух русских народностях и “Киевская старина”. — Варшава, 1902. — 45 с.
- Филевич И. П. По поводу теории двух русских народностей. — Львов, 1902. — 59 с.

Філіпюк А. Г. Проблема інкорпорації Правобережної України до складу Російської імперії на межі XVIII—XIX століть у сучасній історичній літературі // *Наук. пр. Кам.-Поділ. ДПУ. Іст. науки.* — 2001. — Т. 7(9). — С. 269—277.

Флоринский Т. Д. Малорусский язык и “українсько-руський” літературний сепаратизм. — СПб., 1900. ; те саме в кн.: *Український сепаратизм в Росії. Ідеологія національного розколу.* — М., 1998. — С. 330—384.

Флоринский Т. Д. Несколько слов о малорусском языке (наречии) и новейших попытках усвоить ему роль органа науки и высшей образованности. — К., 1899. — 177 с.

Фомин А. Национализм: благо или угроза Украине? // *Свободная мысль.* — М., 1998. — № 7. — С. 16—28.

Формы национального движения в современных государствах. Австро-Венгрия. Россия. Германия / Под ред. А. И. Кастелянского. — СПб., 1910. — 16, 824 с.

Форостівський Л. Київ під ворожими окупаціями. — Буенос-Айрес, 1952. — 79 с.

Фролов Ю. М. Украина: из наймичек к самостоятельности, или кто из националистов прав? // *Фролов Ю. М. Отступники от власти.* — Донецк, 1999. — Кн. 1. — С. 326—361.

Фурман Д. Украина и мы. Национальное самосознание и политическое развитие // *Свободная мысль.* — М., 1995. — № 1. — С. 69—83.

Хаген М. Русско-украинские отношения в первой половине XX в. // *Россия—Украина: История взаимоотношений* : Сб. ст. — М., 1997. — С. 185—187.

Харішин М. О. Історія підпорядкування Української Православної Церкви Московському патріархату : Моногр. — К., 1995. — 170 с.: табл. — Бібліогр.: с. 159—179.

Хаясака М. Русские яковинцы и М. П. Драгоманов — споры о путях решения национального вопроса // *Славяноведение.* — 1993. — № 3. — С. 80—85. — Библиогр.: с. 84—85.

Харламович К. Малороссийское влияние на великорусскую церковную жизнь. — Казань, 1914. — Т. 1. — 24, 878 с.

Хвильовий М. Г. Україна чи Малоросія? : Памфлети / Упоряд. О. Зінкевич ; Прим. П. І. Майдаченко. — К., 1993. — 289 с. — Імен. покажч.: с. 279—288.

Хвиля А. Викорінити, знищити націоналістичне коріння на мовному фронті. — Х., 1933. — 31 с.

Хвиля А. До розв’язання національного питання на Україні. — Х., 1930. — 163 с.

Хвиля А. Национальный вопрос на Украине. — Х., 1926. — 129 с.

Холма О. Українсько-російське прикордоння в міграційному вимірі // *Проблеми міграції.* — 2001. — Т. 6, № 3. — С. 28—41.

Хорошего держитесь: Церкви и религ. объединения в Рос. державе, Сов. Союзе и независимых государствах, возникших после его распада : Сб. / А. Бауман и др. — Х., 1999. — 486 с.: табл. — Библиогр.: с. 462—479. — Указ. имен.: с. 480—486. — (Домашняя биб-ка).

Храбан О. Г. Україна після Переяслава в 1654—1660 роках // *Наук. вісн. Укр. Іст. Клубу.* — М., 1997. — Т. 1. — С. 127—131.

Храмов В. Українсько-російські відносини: моделі національної безпеки // *Віче.* — 2000. — № 3. — С. 10—30.

Хронологія “добровільного” возз’єднання (1654—1954) // *Визвольн. шлях.* — 1954. — № 6. — С. 32—35. — (Україна і Москва).

Хрушов М. С. і Україна : Матеріали наук. сем. (14 квітня 1994 р.), присвяч. 100-річчю від дня народження М. С. Хрушова / І. Ф. Курас, В. А. Смолій та ін. ; Відп. ред. С. В. Кульчицький ; НАН України. Ін-т історії України. — К., 1995. — 200 с.

Цегельський Л. Великі політичні завдання війни на сході та українське питання. — Берлін, 1915.

Цегельський Л. Русь — Україна, а Московщина — Росія : Іст.-політ. розвідка. — 2-ге вид., перероб. — Царгород, 1916. — 123 с. ; те саме: 3-тє вид. — Полтава, 1917. — 186 с.

Цегельський Л. Самостійна Україна. — Відень, 1915. — 37 с.

Цензура в царской России и Советском Союзе : Материалы конф. (Москва, 24—27 мая 1993 г.) / Ред. Т. В. Громова. — М., 1995. — 175 с.

Цимбалістий П. Українські культурно-релігійні впливи на Московщину, XVII—XVIII ст. // Релігія в житті українського народу. — Мюнхен ; Рим ; Париж, 1966. — С. 157—178. — (ЗНТШ ; Т. 181).

Чапленко В. Мовна політика більшовиків на Україні в 1950—60-х рр. : Дослідж. й публіц. — Чікаго, 1974. — 214 с.

Чапленко В. Мовна політика більшовиків : Спроба іст. аналізу. — Н.-Й., 1976. — 94 с.

Ченцов В. В. Політичні репресії в Радянській Україні в 20-ті роки / НАН України. Ін-т історії України. — Б. м., 2000. — 479 с. : іл., табл., портр. — Бібліогр. в прим.: с. 391—475 та в підрядк. прим.

Чехович В. А., Касьянов Г. В., Ткачова Л. І. Держава і українська інтелігенція (деякі проблеми взаємовідносин у 20-х — на початку 30-х рр.). — К., 1990. — 42 с.

Чешков О. Просування російських банків в Україну // Визвольн. шлях. — 1996. — № 12. — С. 1454—1460.

Чигирин А. Украинский вопрос в освещении “Конспекта X” исполнительного бюро Совета “Национального Союза Нового Поколения” в Белграде. — Париж, 1937. — 42 с.

Чировський М. На слідах московського імперіалізму колись, у недавньому минулому і сьогодні // Визвольн. шлях. — 1987. — № 7. — С. 956—968; № 10. — С. 1107—1114. — Бібліогр.: с. 1114.

Чоповський М. Ю. Голгофа Західної України: (Злочин. діяльність окупац. режимів проти населення західноукр. земель та його боротьба за волю і незалежність 1920—1953 рр.). — Львів, 1996. — 140 с. : іл. — Біогр. покажч.: с. 125—138.

Чорненький О. І. Украина — не окраина: Наблюдения и размышления украинца с России над проблемами нац. самоспасения. — К., 2001. — 100 с. : портр.

Чорний Д. Чорносотенство: імперське — українське — загальнонародне — міське — маргінальне : (Сучасна рос. історіографія в пошуках нової концепції) // Схід—Захід. — 2002. — № 5. — С. 132—146; Бібліогр.: с. 143—146.

Чорній С. Від “Емського указу” до 25-го з’їзду КПРС // Визвольн. шлях. — 1976. — № 9. — С. 980—991.

Чумак В. М. та ін. Україна — Росія: між стратегічним партнерством і конфліктністю : Моногр. / Рада нац. безпеки і оборони України ; Нац. ін-т стратег. досліджень. — К., 1997. — 66 с. — Бібліогр.: с. 66 (19 назв).

Шалдій Д. До експлуатації України Москвою // Визвольн. шлях. — 1949. — № 13. — С. 6—8; № 14. — С. 8—10; 1950. — № 1. — С. 28—30.

Шандра В. С. Адміністративні установи Правобережної України кінця XVIII — початку XX ст. в російському законодавстві : Джерелозн. аналіт. огляд / Ін-т укр. археології та джерелознавства ім. М. С. Грушевського. — К., 1998. — 74 с. — Бібліогр.: с. 58—63 (113 назв). — (Студії ; Вип. 2).

Шанковський Л. Українська армія в боротьбі за державність. — Мюнхен, 1958. — 317 с. — Бібліогр.: с. 292—317.

Шаповал М. Більшовизм і Україна. — Прага, 1926. — 60 с.

Шаповал М. Велика революція і українська визвольна програма. — Прага, 1927. — 324 с.

- Шаповал М.* Україна і Росія. Суспільство і нація. Боротьба за націю // Політологічна думка. — 1993. — № 2. — С. 173—186.
- Шаповал Ю.* ГПУ—НКВД як інструмент антиукраїнізації в 20-і і 30-і роки // Укр. історик. — 1993. — № 1—4. — С. 57—72.
- Шевельов Ю.* Розвиток і упадок політики українізації 1925—1932 рр. : [Уривок із зб. есе “Мовне питання в Україні”] // Бюлетень КІУС. — 1983. — № 3. — С. 15—16.
- Шевельов Ю.* Чому общерусский язык, а не віборуська мова? З проблем східнослов'янської глотогонії : Дві статті про постання української мови. — К., 1994.
- Шевченко В. П.* Украина — Россия: общие проблемы — связующие сотрудничества // Зовнішня торгівля. — 2000/2001. — № 4. — С. 22—25.
- Шевченко Ф. П.* Возз'єднання України з Росією і увічнення його в пам'ятках історії та культури. — К., 1979. — 20 с.
- Шевченко Ф. П.* Историчне значення віковичної дружби українського та російського народів. — К., 1953. — 78 с. ; те саме: 2-ге вид., доп. — К., 1954. — 167 с.
- Шевченко Ф. П.* Нерушимая дружба украинского и русского народов. — М., 1954. — 96 с.
- Шевченко Ф. П.* Політичні та економічні зв'язки України з Росією в середині XVII ст. — К., 1959. — 500 с.
- Шевчук А.* Українське питання в російських зовнішньополітичних концепціях // Сучасність. — 1994. — № 9. — С. 96—100.
- Шелухин С.* Україна — назва нашої землі з найдавніших часів. — Прага, 1936. — 248 с. ; те саме: Репринт. вид. — Дрогобич, 1992. — 249 с.
- Шемет А. М.* Связи Российской революционной социал-демократии с революционно-демократическими и социал-демократическими кругами Восточной Галиции (1883—1904 гг.) : Автореф. дис. ... канд. ист. наук. — К., 1963. — 22 с.
- Шип Н. А.* Русско-украинское культурное сотрудничество в XVIII — 1 пол. XIX в. / АН УССР. Ин-т истории ; Отв. ред. Ф. П. Шевченко. — К., 1988. — 110 с.
- Шпак В.* Україна: від “російського комунізму” — до європейської цивілізації. — Черкаси, 2002. — 200 с.
- Шпорлюк Р.* Імперія та нації. З історичного досвіду України, Росії, Польщі та Білорусі / Г. Касьянов (пер. з англ., передм., упоряд.). — К., 2000. — 354 с.
- Шпорлюк Р.* Украина: от периферии империи к суверенному государству. Украина и Россия: общества и государства. — М., 1997.
- Шпорлюк Р.* Україна: від імперської периферії до суверенної держави // Сучасність. — 1996. — № 11. — С. 74—87 ; те саме: // Схід—Захід. — 2001. — № 4. — С. 10—43.
- Штепа П.* Московство: Його походження, зміст, форми й іст. тяглість / Ред. В. Ковтун. — 3-ге вид. — Дрогобич, 2000. — 350 с. — Бібліогр. в прим.: с. 334—350.
- Щербак М. Г., Щербак Н. О.* Національна політика царизму на Правобережній Україні (друга половина XIX — початок XX ст.) : Навч. посібн. / Ін-т змісту і методів навчання ; Київ. нац. ун-т ім. Т. Шевченка. — К., 1997. — 89 с. — Бібліогр.: с. 84—89 (98 назв) та в підрядк. прим.
- Этнические и региональные конфликты в Евразии / Ред. Д. Тренин и др. — М., 1997. — Кн. 2: Россия, Украина, Белоруссия / Ред. А. Зверев и др. — 224 с.
- Юрченко О.* КПУ, її роль і завдання в боротьбі комуністичної диктатури за опанування України. — Мюнхен, 1962. — 125 с. — Бібліогр.: с. 111—125.
- Юрченко О.* Українсько-російські стосунки після 1917 р. в правовому аспекті. — Мюнхен, 1971. — 402 с. — Бібліогр.: с. 399—402. — (УВУ. Сер. : Монографії ; Ч. 19).

“Як українця роблять малоросом”, — стверджує Віталій Калиниченко // Визвольн. шлях. — 1978. — № 7/8. — С. 785—789.

Яковлів А. Договір Богдана Хмельницького з Москвою 1654 р. : Іст.-правнича студія. — Н.-Й., 1954.

Яковлів А. Московські проекти договірних пунктів з гетьманом Іваном Виговським. До історії торгівлі України з Кримом: 1754—1758 // ЗНТШ. — Т. 152, вип. 3. — Львів, 1933. — С. 117—162.

Яковлів А. Українсько-московські договори в XVII—XVIII віках. — Варшава, 1934. — 175 с. — (Пр. УНІ. Сер. правнича ; Т. 19, Кн. 3).

Ярмиш О. Н. Каральний апарат самодержавства в Україні в кінці XIX — на початку XX ст. — Х., 2001. — 284 с.: портр. — Бібліогр. в кінці розд.

ІНОЗЕМНА ЛІТЕРАТУРА

Сагановіч Г. Невядома вайна: 1654—1667. — Мінськ, 1995. — 144 с.

Цегельський Л. Не освободителька, а потисница на народитѹ (Как Русия “Овожодава” Украина). — София, 1914. — 44 с.

Adams Artur E. Bolsheviks in the Ukraine. The Second Campaign: 1918—1919. — Jale, 1963.

Alexandrova O. Russia as a Factor in Ukrainian Security Concepts // Aussenpolitik (Engl. ed.). — 1994. — Vol. 45, N 1. — P. 68—78.

Anderson J. Religion, State and Politics in the Soviet Union and the Successor States, 1953—1993. — Cambridge, 1994. — 236 p.

Andrijevsky O. The Politics of National Identity. The Ukrainian Question in Russia, 1904—1912. — Cambridge, Mass., 1994.

D'Anieri P. J. Economic Interdependence in Ukrainian-Russian Relations. — Albany, N. Y., 1999.

D'Anieri P. J. Interdependence and Sovereignty in the Ukrainian-Russian Relationship // European Security. — London, 1995. — Vol. 4, N 4.

D'Anieri P., Kravchuk R., Kuzio T. Politics and Society in Ukraine. — Boulder, Colo ; Oxford, 1999.

Antonowysch M. Ukraine im Russischen Reiche (1764—1847). — Wien, 1942. — XX, 246 s.

Armstrong J. A. The Soviet Bureaucratic Elite: A Case Study of the Ukrainian Apparatus. — N. Y., 1959.

Armstrong J. A. Ukrainian Nationalism, 1935—1945. — N. Y., 1955 ; 2 nd ed. — N. Y., 1963 ; Reprint of 2 nd. ed. — Littleton, 1980 ; 3 rd ed. — Englewood, 1990. — 361 p.

Baluk W. Koncepcje polityki narodowosciowej Ukrainy: Tradycje i wspólczesnosc. — Wrocław, 2002. — 280 s. — Bibliogr.: s. 265—271; Index nazwisk: s. 274—278.

Bassarab J. Pereyaslav 1654 : A Historiographical Study / An Introduction by I. Lisjak — Rudnickij, p. XI—XXIII. — Edmonton, 1982.

Beauvois D. Spory historyków (Francja, Rosja, Polska) wokół Ukrainy — Rusi // Historia Europy Srodkowo-Wschodniej. — Lublin, 2000.

Between Russia and the West: Foreign and Security Policy of Independent Ukraine. — Bern a.o., 1999.

Bilinsky Y. Dissent in Ukraine : An Underground Journal from Soviet Ukraine. — Baltimore, 1977. — 215 p.

Bilinsky Y. Ukrainian Nationalism and Soviet Nationality Policy after World War II. — Princeton, N. Jersey, 1958.

- Birch J.* The Ukrainian Nationalist Movement in the USSR since 1956. — London, 1971. — 48 p. ; London, 1977. — 220 p.
- The Black Deeds of the Kremlin: A White Book. — Vol. 1: Book of Testimonies. — Toronto, 1953. — 545 p. ; Vol. 2: The Great Famine in Ukraine in 1933. — Detroit, 1955. — 712 p.
- Bociurkiw B. R.* Ukrainian Churches under Soviet Rule : The Case Studies. — Cambridge, Mass., 1984. — 113 p.
- Bociurkiw B.* The Ukrainian Greek Catholic Church and the Soviet State (1939—1950). — Edmonton ; Toronto, 1996. — 310 p.
- Borschak E.* L'Ukraine sous le regime sovietique (1918—1952). — Paris, 1952.
- Borys H.* The Sovietisation of Ukraine 1917—1923: The Communist doctrine and practice of national selfdetermination. — Rev. ed. — Edmonton, 1980. — XXII, 488 p.
- Borys J.* The Russian Communist Party and the Sovietization of Ukraine: A Study in the communist doctrine of the selfdetermination of nations. — Stockholm, 1960. — X., 374 p. — Bibliogr.: p. 356—368.
- Boshyk G.* The Rise of Ukrainian Political Parties in Russia, 1900—1917: With Special Reverence to Social-Democracy : D.Phil. Diss. — Oxford, 1981.
- Bremmer I.* The Politics of Ethnicity: Russians in the New Ukraine // Europe-Asia Studies. — 1994. — Vol. 46, N 2. — P. 261—283.
- Buck T. e.a.* The Process and Impact in Russia and Ukraine // Comparative Economic Studies. — 1996. — Vol. 38, N 2—3. — P. 45—69.
- Bushkovitch P.* The Ukraine in Russian Culture, 1790—1860 : The Evidence of the Journals // Jahrbücher für Geschichte Osteuropas. — 1991. — Vol. 39, N 3.
- Choulguine A.* L'Ukraine contre Moscou (1917). — Paris, 1935.
- Choulguine A.* Le probleme de L'Ukraine. — Paris, 1919.
- Choulguine A.* L'Ukraine et le cauchemor rouge. — Paris, 1929.
- Church, Nation and State in Russia and Ukraine / Ed. by G. A. Hosking. — London, 1991. — 357 p.
- Contemporary Ukraine; dynamics of post-Soviet transformation / Ed. by T. Kuzio. — Armonk, N. Y ; London, 1998.
- Dawisha K., Parrott B.* Russia and the New States of Eurasia: The Politics of Upheaval. — Cambridge, 1994.
- Democratic Changes and Authoritarian Reactions in Russia, Ukraine, Belarus and Moldova. — Cambridge, 1997.
- Diakiv-Hornovy O.* The USSR Unmasked : A coll. of articles and essays on Soviet-Russian repression in Ukraine / Introd. by P.Mirchuk. — N. Y., 1976. — 311 p.
- Diehl O.* Kiew und Moskau. Die ukrainisch-russischen Beziehungen als zentrales Problem deutscher und europaischer Sicherheit. — Bonn, 1994.
- Dmytryshin B.* Moscow and the Ukraine, 1918—1953: A Study of Russian Bolshevik Nationality Policy. — Berkeley, Calif., 1955. — 310 p. Bibliogr.: p. 287—302.
- Dragan A.* Vinnytsia: A Forgotten Holocaust. — Jersey City, 1986.
- Dominique A., Khmelko V.* The Russian Factor and Territorial Polarization in Ukraine // The Harriman Review. — 1996. — Vol. 9, N 1—2.
- Dragomanov M.* Le Tyrannicide en Russie. — Geneve, 1881.
- Dushnyck W.* 50 Years Ago: The famine holocaust in Ukraine: Terror and human misery as instruments of Soviet Russian imperialism / Forew. of D. G. Dalrymple. — N. Y. ; Toronto, 1983. — 56 p.: phot.
- Dushnyck W.* In Quest of Freedom, 1918—1958 : In commemoration of the 40-th anniversary of Ukrainian independence. — N. Y., 1958. — 95 p.: ill.

- Dzyuba I.* Internationalism or Russification? : A Study in the Soviet nationalities problem. — London, 1968.
- Elwood R.* Russian Social Democracy in the Underground : A Study of the RSDRP in Ukraine, 1907—1914. — Assen, 1974.
- Ethnocide des Ukrainiens en URSS : Document IV (Le Messager Ukrainien) / Preface de A. Besanson.* — Paris, 1978.
- Ethnocide of Ukrainians in the USSR : Spring 1974 / Comp. M. Sahaydak ; Introd. by R. Conquest ; Transl. by O. Saciuk, B. Yasen ; Ed. by O. Saciuk.* — Baltimore ; Toronto, 1981. — 209 p.
- L'expérience soviétique et le problème national dans le monde (1920—1939). Actes du Colloque / Red. de Labridle T.* — Paris, 1981. — Vol. 1—2.
- Famine in Ukraine, 1932—1933 / Ed. by R. Serbyn, B. Krawchenko.* — Edmonton, 1986.
- Farmer K. C.* Ukrainian Nationalism in the Post-Stalin Era: myth, symbol and ideology in Soviet nationalities policy. — The Hague, 1980.
- Fedorchouk J.* Memorandum of the Ukrainian Question in its National Aspect. — London, 1914. — 44 p.
- From Kievan Rus' to Modern Ukraine: Formation of the Ukrainian nation.* — Cambridge, Mass., 1984. — 364 p.
- Gershenson D., Grossman H. I.* Cooption and Repression in the Soviet Union. — Wash., 2000. — 21 p. — Bibliogr.: p. 20—21.
- Gil A.* Dekret prezydenta Leonida Kuczmy o obchodach 350 rocznicy Kozackiej Rady Perejaslawskiej 1654 r. i jego znaczenie dla wewnetrznej i zewnetrznej sytuacji Ukrainy. — Lublin, 2003. — 60 s.
- Golovakha E., Panina N., Churilov N.* Russians in Ukraine // The New Russian Diaspora. Russian Minorities in the Former Soviet Republics / Ed. by V. Shlapentokh a.o. — Armonk, N. Y. ; London, 1994. — P. 59—71.
- Grabowski T. S.* Rosja jako “opiekunka” Slowian. I. Rus-Ukraina. — Krakow, 1916. — 48 s.
- Himka J.-P.* Hope in the Tsar: Displaced Naive Monarchism among the Ukrainian Peasants of the Habsburg Empire // Russian History. — 1980. — Vol. 7.
- Himka J.-P.* Ukrainians, Russians and Alexander Solzhenitsyn // Cross Currents: A Yearbook of Central European Culture. — 1992. — N 11.
- Hosking G.* Russia. People and Empire, 1552—1917. — Cambridge, 1997.
- Isaevych J.* Ukraine and Russia: The Burden of Historical Tradition and Contemporary Realities // Journal of Ukrainian Studies. — 1995 (Summer—Winter). — P. 5—14.
- Ivancevich A. M.* The Ukrainian National Movement and Russification: Ph. D. diss. / North — Western University, 1976.
- Jablonowski H.* Westrussland zwischen Wilna und Moskau. — Leiden, 1955.
- Janmaat J. G.* Language Politics in Education and the Response of Russians in Ukraine // Nationalities Papers. — 1999. — Vol. 27, N 3. — P. 475—501.
- Jensen J. J.* The Foreign Policy of Ukraine. — Esbjerg, 1997. — 37 p. — Bibliogr.: p. 36—37.
- Johnson J. S.* Culture Change and Educational Leadership in Kiev, Ukraine : Diss. — S. l., 1996. — XI, 242 p. — Bibliogr.: p. 233—242.
- Johnson S., Heidl K., Santiago E.* Strategy, Structure and Spontaneous Privatization in Russia and Ukraine // Changing Political Economics: Privatization in Post-Communist and Reforming Communist States / Ed. by Vedat Milor. — Boulder, Colo ; London, 1994. — P. 147—173.
- Joukovsky A.* Ukrainisation, aspect de la question nationale en Ukraine Sovietique dans les années 1920 // Nationalities Papers. — Paris, 1981. — Vol. 9, N 1.

- Kalynyk O.* Communism — the Enemy of Mankind : Doc. about the Methods and Practice of Russian Bolshevik Occupation in Ukraine / Forew. by W. Mykula. — London, 1955. — 150 p.
- Kappeler A.* Russland als Vielvolkerreich: Entstehung-Geschichte-Zerfall. — Munchen, 1993. — 369 s.
- Kappeler A.* Die ukrainische National-bewegung im Russichen Reich und in Galicien: Ein Vergleich // Entwicklung der Nationalbewegungen in Europe 1850—1914 / Hrsg. H. Timmermann. — Berlin, 1998.
- Kincade W. H., Nolan C. M.* Troubled Triangle: Russia, Ukraine and the United States // J. of Strategic Studies. — London, 2001. — Vol. 24, N 1. — P. 104—142.
- Kohut Z.* The Development of Ukrainian National Historiography in Imperial Russia // Historiography of Imperial Russia: The Profession and Writing of History in a Multinational State / Ed. by T. Sanders. — Armonk, 1999. — P. 453—477.
- Kohut Z.* History as a Battleground. Russian — Ukrainian Relations and Historical Consciousness in Contemporary Ukraine // The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia / Ed. by S.F. Starr. — Armonk, N. Y. ; London, 1994.
- Kohut Z.* Russian Centralism and Ukrainian Autonomy: Imperial Absorption of the Hetmanate, 1760 s. — 1830 s. — Cambridge, Mass., 1988.
- Kolasky J.* Two Years in Soviet Ukraine: A Canadian's personal account of Russian oppression and the growing opposition. — Toronto, 1970. — XII, 264 p.
- Kortschmaryk F. B.* The Kievan Academy and its Role in the Organization of Education in Russia at the Turn of the Seventeenth Century. — New York, 1976.
- Kostiuk H.* Stalinist Rule in the Ukraine: A Study of the Decade of Mass Terror (1929—1939). — N. Y., 1960. — 162 p. — Bibliogr.: p. 153—157.
- Kozakiewicz J.* Rosja w polityce niepodleglej Ukrainy. — Warszawa, 1999.
- Kozakiewicz J.* Ukrainski regionalizm i separatyzm. Z problematyki ustroju terytorialnego Ukrainy // Oboz. — 1998. — N 33.
- Krawchenko B.* Social Change and National Conciousness in Twentieth-century Ukraine. — N. Y., 1985.
- Krawchenko B.* Ukraine: The Politics of Independence // Nations and Politics in the Soviet Successor States / Bremmer I., Ray T., eds. — Cambridge, 1993. — P. 75—90.
- Kubicek P.* Variations on a Corporatist Theme: Interest Associations in Post-Soviet Ukraine and Russia // Europe-Asia Studies. — 1996. — Vol. 48, N 1. — P. 27—46.
- Kutschabsky W.* Die West-Ukraine im Kampfe mit Polen und dem Bolschewismus in den Jahren 1918—1923. — Berlin, 1934. — 439 s. — Bibliogr.: s. 432—435.
- Kuzio T., Wilson A.* Ukraine: From Perestroika to Independence. — London ; N. Y., 1994.
- Kuzio T.* Ukraine under Kuchma: political reform, economic transformation and security policy in independent Ukraine. — Houndmills, Basingstoke, Hampshire ; New York, 1997.
- The Legacy of History in Russian and the New States of Eurasia : The international politics of Eurasia. — Armonk, N. Y., 1994. — Vol. 1.
- Lewytzkyj B.* Politische Opposition in der Sowietunion 1960—1972 : Analyse und Dokumentation. — Munchen, 1972.
- Lewytzkyj B.* Die Sowjetische Nationalitatenpolitik nach Stalins Tod (1953—1970). — Munchen, 1970.
- Liber G. O.* Soviet Nationality Policy, Urban Growth and Identity Change in the Ukrainian SSR, 1923—1934. — N. Y., 1992. — XVII, 289 p. — Bibliogr.: p. 241—275.
- Lieven D.* Ukraine's Place in the Comparative History of Empires [Russian] // Схід—Захід. — 2001. — № 4. — P. 223—236; Bibliogr.: p. 235—236.
- Light M., Lowenhardt, White S.* A Wider Europe: The View from Moscow and Kyiv // International Affairs. — London, 2000. — Vol. 76, N 1. — P. 83—84.
- Lisjak-Rudnitskij I.* Novy Perejaslaw // Kultura. — Paryz, 1956. — N 6(104). — S. 85—93; N 7 (105) — 8 (106). — S. 138—148.

- Luckyj G. S. N.* Literary Politics in the Soviet Ukraine, 1917—1934. — N. Y., 1956.
- Luznycky G.* Persecution and Destruction of the Ukrainian Church by the Russian Bolsheviks. — N. Y., 1960. — 64 p.
- Mace J. E.* Communism and the Dilemmas of National Liberation: National communism in Soviet Ukraine, 1918—1933. — Cambridge, Mass., 1983. — 334 p. — Bibliogr.: p. 308—328.
- Majstrenko I.* Borot'bism: A Chapter in the History of Ukrainian Communism / Transl. by G.S.N. Lucky; Ed. by Peter Doonan. — N. Y., 1954. — 325 p. — Bibliogr.: p. 287—298.
- Manning C. A.* Ukraine under the Soviets. — N. Y., 1953.
- Margolin A.* From a Political Diary. Russia, the Ukrainian and America, 1905—1945. — Columbia University Press, 1946.
- Mazepa Is.* Der Bolschewismus und die russische Okkupation der Ukraine / Mit einem Vorwort von P.Kampffmeyer. — B.; Stuttgart, 1923. — 112 s.
- Mazlakh S., Shakhrai V.* On the Current Situation in the Ukraine. — Ann Arbor, 1970.
- Melnyk Z. L.* Ukrainian Capital and the Soviet Economy. — East Lansing, 1961.
- Memorandum on the Ukrainian Question in its National Aspect / Compiled on behalf of the "Cercle des Ukrainiens", Paris and the "Ukraine Committee", London by Yaroslav Fedortchouk. — London, 1914. — 44 p.
- Morrison J.* Pereyaslav and After: the Russian — Ukrainian Relationship [1654—1992] // International Affairs. — London, 1993. — Vol. 69, N 4. — P. 677—707.
- Moscow's Russification of Ukraine: Papers and articles / Ed. by M. F. Chirovsky. — N. Y., 1987. — 124 p.
- Motyl A.* Dilemmas of Independence: Ukraine after Totalitarianism. — L.; N. Y., 1993. — 217 p.
- Motyl A.* Structural Constrains and Starting Points: The Logic of Systemic Change in Ukraine and Russia // Comparative Politics. — 1997. — Vol. 29, N 4. — P. 433—447.
- Motyl A.* The Turn, to the Right: The ideological origins and development of Ukrainian Nationalism: 1919—1929. — Boulder, 1980.
- Motyl A. J.* Will the Non-Russians Rebel? // State, Ethnicity and Stability in the USSR. — Ithaca, 1987. — P. 36—52.
- Nahajlo B.* The Ukrainian Resurgence. — Toronto; Buffalo, 1999.
- Nahayevsky I.* Church Unity and the Kyivan Patriarchate. — London, 1981.
- National Building in the Post-Soviet Borderlands: The politics of national identities / Smith G., Law V., Wilson A. et al. — Cambridge, 1998.
- Nationbuilding and the Politics of Nationalism: Essays on Austrian Galicia. — Cambridge, Mass., 1982.
- Nations and Politics in the Soviet Successor States. — Cambridge; N. Y., 1993.
- Die neue Ukraine: Gesellschaft — Wirtschaft — Politik (1991—2001) / Hrsg. von G. Simon. — Koln u.a., 2002. — 363 s.
- New States, New Politics: Building the post-Soviet nations. — Cambridge; New York, 1997.
- O'Brien C. Bickford.* Muscovy and the Ukraine from the Perejaslav Agreement to the Truce of Andrusovo, 1654—1667. — Berkeley, 1963. — VII, 138 p. — Bibliogr.: p. 135—138.
- Ohloblyn A.* Treaty of Pereyaslav 1654. — Toronto; N. Y., 1954. — 104 p.
- Okupacja sowiecka (1939—1941) w swietle tajnych dokumentow / Red. T. Strzemboss, K. Jasiewicz. — Warszawa, 1996. — 258 s.
- Pavlyshyn M.* Post-Colonial Features in Contemporary Ukrainian Culture // Australian Slavic and East European Studies. — 1992. — Vol. 6, N 2.
- Peoples, Nations, Identities: The Russian-Ukrainian encounter. — S. l., 2001.
- The Persecution of the Ukrainian Helsinki Group. — Toronto, 1985. — 100 p.

- Pidhajny O. S.* The Formation of the Ukrainian Republic. — Toronto ; N. Y., 1966. — 685 p. — Bibliogr.: p. 658—674.
- Pidhajny O. S.* The Ukrainian-Polish Problem in the Dissolution of the Russian Empire 1914—1917. — Toronto ; N. Y., 1962. — 125 p. — Bibliogr.: p. 115—119.
- Piotrowski T.* Ukrainian Integral Nationalism : Chronological assessment and bibliography. — Toronto, 1997. — 109 p. — Bibliogr.: p. 88—109.
- Pipes R.* The Formation of Soviet Union. Communism and Nationalism. 1917—1923. — Cambridge, 1954.
- Plokhy S. M.* Historical Debates and Territorial Claims: Cossack Mythology in the Russian-Ukrainian Border Dispute // The Legacy of History in Russia and the New States of Eurasia / Ed. by S.F.Starr. — Vol. 1. — Armonk, 1995. — P. 147—170.
- Poliszczuk W.* Integralny nacjonalizm ukraiński jako odmiana faszyzmu. — Toronto, 1998. — T. 1.
- Political Culture and Civil Society in Russia and the New States of Eurasia / Ed. by V.Tismaneanu. — Armonk, N.Y ; London, 1995. — P. 157—188.
- Political Thought of the Ukrainian Underground 1943—1951 / P. J. Potihnyj, Y. Shtendera (ed.). — Edmonton, 1986. — 406 p.
- Polonska-Vasylenko N.* Two Conceptions of the History of Ukraine and Russia. — London, 1968. — 94 p.: ill.
- Portal R.* Russes et Ukrainiens. — Paris, 1970.
- Potulnytskyj V.* The Image of Ukraine and Ukrainians in Russian Political Thought (1860—1945) // Acta Slavica Japonica. — 1998. — T. XVI. — P. 1—29.
- Pritsak O.* Prolegomena to the National Awakening of the Ukrainians during the Nineteenth Century // Culture and Nationalism in Nineteenth Century East Europe. — Columbus, 1985. — P. 97—98.
- Prizel I.* National Identity and Foreign Policy: Nationalism and leadership in Poland, Russia and Ukraine. — Cambridge, 1998.
- Radziejowski J.* Kwestia narodowa w partii komunistycznej na Ukrainie radzieckiej // Przegląd historyczny. — 1971. — N 3. — S. 477—497.
- La Renaissance nationale et culturelle en Ukraine de 1917 aux années 1930. Actes du Colloque (Paris, 25 et 26 novembre 1982) / Eds. Kruba E., Joukovsky A. — Paris ; Edmonton, 1986.
- Reshetar J. S.* The Ukrainian Revolution, 1917—1920: A Study in Nationalism. — Princeton, 1952.
- Revolutionary Voices: Ukrainian political prisoners condemn Russian colonialism / Ed. by S. Stetsko ; Forew. by I. M. Lombardo. — 2nd rev. ed. — Munich, 1971. — 269 p.
- Riabczuk M.* Od Malorosji do Ukrainy / Wstęp i opracowanie B. Berdychowska ; Tłum. O. Hnatiuk i K. Kotynska. — Krakow, 2002. — 210 s.
- The Role of the Military Sector in the Economies of Russia and Ukraine : Proceedings of the RAND — Hoover Symposium, November 1992. — Santa Monica, 1993.
- Rudnytsky I. L.* The Political Thought of Soviet Ukrainian Dissidents. — (Journal of Ukr. Studies. — 1981. — N 6.).
- Rumer E. B.* Eurasia Letter: Will Ukraine return to Russia? // Foreign Policy. — 1994. — Vol. 96. — P. 129—144.
- Russen, Weissrussen, Ukrainer / Hrsg. H.Kohn. — Frankfurt am Mein, 1962. — 283 s.
- Russian Oppression in Ukraine : Reports and doc. — London, 1962. — 576 p.
- Saunders D.* Russia's Ukrainian Policy (1847—1905) : A Demographic Approach // European History Quarterly. — 1995. — Vol. 25, N 2.
- Saunders D.* The Ukrainian Impact on Russian Culture, 1750—1850. — Edmonton, 1985.

- Savtchenko T.* L'Ukraine et la question ukrainienne. — Paris, 1918. — VI, 72 p.
- Sciborsky M.* Ukraine and Russia: A survey of Soviet Russia's twenty — year occupation of Eastern Ukraine / Transl. from the Ukr. by S. Davidowycz. — N. Y. ; Wash., 1940. — 93 p.: ill.
- The Shame of the Twentieth Century: Bolshevik methods of combatting the Ukrainian national liberation movement : A doc. report. — London, 1962. — 79 p.
- The Shelepin File: Planned and executed murders of Ukrainian political leaders. — London, 1975. — 64 p.: ill.
- Sheluchin S.* Ukraine, Poland and Russia and the Right of the Free Disposition of the Peoples. — Washington, 1919. — 16 p.
- Shevchenko I.* Ukraine between East and West: Essays on cultural history to the early eighteenth century. — Edmonton ; Toronto, 1996.
- Silver B.* Social Mobilization and the Russification of the Soviet Nationalities // American Political Science Review. — 1974. — Vol. LXVIII, N 3.
- Simon G.* Nationalismus und Nationalitätenpolitik in der Sowjetunion. Von der totalitären Diktatur zur nachstalinistischen Gesellschaft. — Baden-Baden, 1986.
- Smal-Stotskij R.* National Movements in the Soviet Union. — London, 1936. — 14 p.
- Smal-Stotsky R.* The Nationality Problem of the Soviet Union and Russian Communist Imperialism. — Milwaukee, 1952. — 474 p.
- Sodol P.* UPA: A brief combat history of the Ukrainian Insurgent Army, 1942—1947. — N. Y., 1987.
- Soviet Nationality Policies and Practices. — N. Y., 1978.
- Stachiw M.* Ukraine and Russia. An Outline of History of Political and Military Relations, Dec. 1917 — April 1918. — N. Y., 1967. — 215 p.
- Steffen G.F.* Russia, Poland and the Ukraine / Transl. from the Swedish. — Jersey-City, 1915. — 36 p.
- Stepankowsky V.* The Russian Plot to Seize Galicia (Austrian Ruthenia). — London, 1914. — 30 p.
- Stetsko J.* Ukraine and the Subjugated Nations: Their struggle for national liberation : Sel. writings and speeches / Ed. by J.Kolasky. — N. Y., 1989. — 648 p.: ill.
- Stewart J.* The Treaty of Pereyaslav. — Edinburg, s.a. — 7 p.
- Subtelny O.* The Mazepists: Ukrainian Separatism in the Early Eighteenth Century. — N. Y., 1981.
- Sullivant R. S.* Soviet Politics and the Ukraine, 1917—1957. — N. Y.; London, 1962. — IV, 438 p. — Bibliogr.: p. 397—421.
- Szporluk R.* Russia, Ukraine and the Breakup of the Soviet Union. — Stanford, Calif., 2000. — 438 p.
- Szporluk R.* The Ukraine and Russia // The Last Empire. Nationality and the Soviet Future / Ed. by R. Conquest. — Stanford, Calif., 1986.
- Szporluk R.* Ukraine: From an Imperial Periphery to a Sovereign State // Daedalus. — 1997. — Vol. 126, N 3.
- Timoshenko W.* Ukraine and Russia: A Survey of their economic relations. — Washington, 1919. — 15 p.
- The Tragedy of Vinnytsia: Materials on Stalin's policy of extermination in Ukraine during the great purge, 1936—1938 / Pref. by L.Wynar ; Ed. by I.Kamenetsky. — Toronto ; N. Y., 1989. — 265 p. — Bibliogr.: p. 254—259.
- Ukraine and Russia in their Historical Encounter / Ed. by P.Potichnyj, M. Raeff, J. Pelenskyj, G. Zekulin. — Edmonton, 1992.
- Ukraine: From Chernobyl to Sovereignty : A coll. of interviews / Ed. by R. Solchanyk. — London, 1992.
- Ukraine in the World: Studies in the international relations and security structure of a newly independent state / Ed. by L. Hajda. — Cambridge, Mass., 1996. — (Harvard Ukrainian Studies ; Vol. 20. Special issue).

- Ukraine's Claim to Freedom: An appeal for justice on behalf of thirty — five millions : Articles by E. Bjorkman, M. Hrushevsky a.o. — N. Y., 1915. — 125 p.
- Ukraine: The Search for a National Identity / Ed. by Sh. Wolchik and V. Zviglyanich. — Lanham, Md. ; Oxford, 2000.
- Ukraine Today: Perspectives for the Future / Ed. by H. Kosharsky. — Commack ; N. Y., 1995.
- The Ukrainian Helsinki Group: Five years of struggle in defense rights. — Baltimore a. o., 1981. — 45 p.: Ill. — Bibliogr.: p. 43—45.
- Ukrainian Past, Ukrainian Present : Sel. papers from the 4th world congress for Soviet and East Europ. studies, Harrogate, 1990 / Ed. by B. Krawchenko. — N. Y., 1993. — XII, 137 p.
- Velychenko S.* National History as Cultural Process. A survey of the interpretations of Ukraine's past in Polish, Russian and Ukrainian hisforical writing from the earliest times to 1914. — Edmonton, 1992. — XXXV, 283 p.
- Velychenko S.* Rival Grand Narratives of National History: Russian / Soviet, Polish and Ukrainian accounts of Ukraine's past (1772—1991) // *Osterreich. Osthefte.* — Wien, 2000. — Jg. 42, H. 3/4. — P. 139—160. — Bibliogr.: p. 159— 160.
- Velychenko S.* Shaping Identity in Eastern Europe and Russia. Soviet Russian and Polish accounts of Ukrainian history, 1914—1991. — N. Y., 1993. — 266 p.
- Voskobiynyk M.* The Nationalities Question in Russia in 1905: A Study in the Origin of Modern Nationalism, with Special Reverence to the Ukrainians : Ph. D. diss. / Univ. of Pensilvania, 1972.
- Wanner C.* Burden of Dreams. History and Identity in Post-Soviet Ukraine. — Pennsylvania State University Press, 1998. — 255 p.
- Wasilewski L.* Ukraina i sprawa ukrainska. — Krakow, 1914.
- Wilson A.* The Donbass between Ukraine and Russia: The use of history in political disputes // *Journal of Contemporary History.* — 1995. — April. — P. 265—289.
- Wilson A.* Ukrainian Nationalism in the 1990 s.: A Minority Faith. — Cambridge, 1997. — XIII, 300 p. — Bibliogr.: p. 278—289. — Ind.: p. 290—300.
- Wilson A.* The Ukrainians: Unexpected Nation. — New Haven ; London, 2000. — XVIII, 366 p.: ill. — Ind.: p. 357—366.
- Wilson A., Bachkatov N.* Russia Revised: An alphabetical key to the soviet collapse and the new republics. — London, 1992. — 258 p.
- Yaremko M.* Galicia—Halychyna (a part of Ukraine). From Separation to Unity. — Toronto a. o., 1967. — 292 p. — Bibliogr.: p. 276—285.
- Yekelchyk S.* Modernisation, Nationalism and Socialism in Ukraine under the Russian Empire 1860—1999 : Lectures in modern Ukrainian history. — Melbourne, 1993.
-